

Srovnání kvality života bývalých okresních měst v Dolnomoravském úvalu

Monika Bittnerová

Bakalářská práce
2016

 Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Monika Bittnerová**
Osobní číslo: **M13924**
Studijní program: **B6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Management a ekonomika**
Forma studia: **prezenční**

Téma práce: **Srovnání kvality života bývalých okresních měst
v Dolnomoravském úvalu**

Zásady pro vypracování:

Úvod

Definujte cíle práce a použité metody zpracování práce.

I. Teoretická část

- Zpracujte teoretické poznatky týkající se kvality života.
- Charakterizujte kritéria kvality života a indexy měření kvality života.

II. Praktická část

- Na základě definovaných kritérií proveďte komparativní analýzu měst Uherské Hradiště, Hodonín a Břeclav.
- Vyhodnoťte faktory kvality života v těchto městech a navrhněte doporučení pro zlepšení kvality života.

Závěr

Rozsah bakalářské práce: cca 40
Rozsah příloh:
Forma zpracování bakalářské práce: tištěná/elektronická

Seznam odborné literatury:

HEŘMANOVÁ, Eva. Koncepty, teorie a měření kvality života. 1. vyd. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 2012, 239 s. ISBN 978-80-7419-106-0.

MEDERLY, Peter, Ján TOPERCER a Pavel NOVÁČEK. Indikátory kvality života a udržitelného rozvoje: kvantitativní, vícerozměrný a variantní přístup. 1. vyd. Praha: UK FSV CESES, 2004, 117 s. ISBN 80-239-4389-8.

SYROVÁTKA, Miroslav. Jak (ne)měřit kvalitu života: kritické pohledy na index lidského rozvoje. Mezinárodní vztahy. 2008, roč. 43, č. 1, s. 9-37. ISSN 0323-1844.

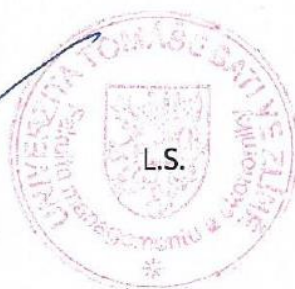
TEMELOVÁ, Jana, Lucie POSPÍŠILOVÁ a Martin OUŘEDNÍČEK. Nové sociálně prostorové nerovnosti, lokální rozvoj a kvalita života. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2012, 203 s. ISBN 978-80-7380-378-0.

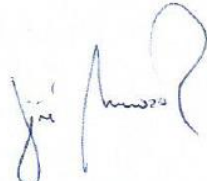
VEENHOVEN, Ruut. Greater happiness for a greater number: is that possible and desirable? Journal of Happiness Studies. 2010, vol. 11, iss. 5, s. 605-629. ISSN 1389-4978.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Lenka Smékalová**
Ústav regionálního rozvoje, veřejné správy a práva
Datum zadání bakalářské práce: **15. února 2016**
Termín odevzdání bakalářské práce: **16. května 2016**

Ve Zlíně dne 15. února 2016

doc. RNDr. PhDr. Oldřich Hájek, Ph.D.
děkan

Mgr. Jiří Novosák, Ph.D.
ředitel ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Prohlašuji, že

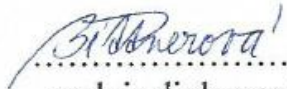
- beru na vědomí, že odevzdáním diplomové/bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí, že jeden výtisk bakalářské práce bude uložen na elektronickém nosiči v příruční knihovně Fakulty managementu a ekonomiky Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně;
- byla jsem seznámena/a s tím, že na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen připouští-li tak licenční smlouva uzavřená mezi mnou a Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně s tím, že vyrovnání případného přiměřeného příspěvku na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše) bude rovněž předmětem této licenční smlouvy;
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové/bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

- že jsem na bakalářské práci pracovala samostatně a použitou literaturu jsem citovala. V případě publikace výsledků budu uvedena jako spoluautor.
- že odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně

10. 5. 2016

.....
podpis diplomanta

ABSTRAKT

Překládaná bakalářská práce pojednává o srovnání kvality života měst Uherského Hradiště, Hodonína a Břeclavi nacházejících se v Dolnomoravském úvalu. Cíl této práce spočívá v komparativní analýze současného stavu kvality života v těchto městech. K dosažení cíle poslouží SWOT a komparativní analýza, a současně i pro další výpočet zvolený indikátor - index lidského rozvoje (HDI), díky kterému lze rozpoznat zejména ekonomickou výkonnost a životní úroveň měst. Na bázi výše zmíněných informací vznikly návrhy a doporučení pro zlepšení kvality života a současně zvýšení životní úrovně v jednotlivých městech.

Klíčová slova: kvalita života, indikátory, index lidského rozvoje (HDI), komparativní analýza, SWOT analýza

ABSTRACT

Submitted bachelor thesis discusses the comparison of quality of life in the cities of Uherské Hradiště, Hodonín and Břeclav located in the Lower-Moravian basin. Aim of this thesis consists of a comparative analysis of the current conditions of quality of life in these cities. To achieve the goal will serve SWOT and comparative analysis, and also for the further calculation selected indicator - the Human Development Index (HDI), which allows to recognize its economic performance and living standards towns. On the basis of the above information originated suggestions and recommendations for improving the quality of life together with increasing the standard of living in different cities as well.

Keywords: Quality of Life, Indicators, Human Development Index (HDI), Comparative Analysis, SWOT Analysis

Ráda bych poděkovala Ing. Lence Smékalové, Ph.D. za pomoc, cenné rady, trpělivost a čas, který mi věnovala při zpracování bakalářské práce.

Zároveň bych chtěla poděkovat své rodině za trpělivost a podporu, kterou mi poskytovali nejen při tvorbě mé bakalářské práce, ale i po celou dobu studia.

OBSAH

ÚVOD.....	8
CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE.....	10
I TEORETICKÁ ČÁST.....	12
1 ÚVOD DO TEORIE KVALITY ŽIVOTA	13
1.1 DEFINICE POJMU KVALITY ŽIVOTA	13
1.1.1 Kolektivní definice kvality života.....	14
1.1.2 Vnímání kvality života.....	14
1.1.3 Kvalita života a ekonomie.....	15
1.1.4 Kvalita života a zdraví	16
1.1.5 Psychologický přístup ke kvalitě života.....	17
1.1.6 Sociologické pojetí kvality života.....	17
1.1.7 Kvalita života a vzdělání.....	18
1.1.8 Aspekty kvalitního života	19
1.2 KVALITA ŽIVOTA V PROSTOROVÉM POJETÍ	21
1.2.1 Globální, národní, regionální a lokální úroveň kvality života	21
1.2.2 Mezoregionální úroveň kvality života	22
1.3 TEORETICKÉ MODEL Y KVALITY ŽIVOTA	22
2 KRITÉRIA A INDIKÁTORY KVALITY ŽIVOTA.....	25
2.1 ZDRAVOTNÍ KRITÉRIA KVALITY ŽIVOTA	25
2.2 ENVIRONMENTÁLNÍ KRITÉRIA KVALITY ŽIVOTA.....	26
2.3 SOCIÁLNĚ-KULTURNÍ KRITÉRIA KVALITY ŽIVOTA	26
2.4 EKONOMICKÁ KRITÉRIA KVALITY ŽIVOTA.....	27
2.5 VYBRANÉ INDIKÁTORY KVALITY ŽIVOTA	29
2.5.1 Index lidského rozvoje	30
2.5.2 Index lidské chudoby	32
2.5.3 Index svobody	32
2.5.4 Index kvality životních podmínek a Index ekonomického blahobytu	32
2.5.5 Genderově vztážený index rozvoje a Míra genderového zrovnoprávnění.....	33
2.5.6 Index vnímání korupce.....	33
2.5.7 Vzor indexu na národní, regionální a mikroregionální úrovni.....	34
3 SHRUTÍ TEORETICKÉ ČÁSTI.....	35
II PRAKTICKÁ ČÁST	36
4 CHARAKTERISTIKA VYBRANÝCH MĚST DOLNOMORAVSKÉHO ÚVALU.....	37
4.1 MĚSTO UHERSKÉ HRADIŠTĚ	37
4.1.1 Historie města.....	38
4.1.2 Památky a kultura.....	39
4.1.3 Obyvatelstvo	40
4.1.4 Průmysl a zemědělství.....	41
4.1.5 Školství a zdravotnictví.....	41
4.2 MĚSTO HODONÍN	42
4.2.1 Historie města.....	43

4.2.2	Památky a kultura.....	44
4.2.3	Obyvatelstvo	45
4.2.4	Průmysl a zemědělství.....	45
4.2.5	Školství a zdravotnictví.....	46
4.3	MĚSTO BŘECLAV	47
4.3.1	Historie města.....	48
4.3.2	Památky a kultura.....	49
4.3.3	Obyvatelstvo	50
4.3.4	Průmysl a zemědělství.....	51
4.3.5	Školství a zdravotnictví.....	52
5	SWOT ANALÝZA	53
6	KOMPARATIVNÍ ANALÝZA MĚST UHERSKÉ HRADIŠTĚ, HODONÍN A BŘECLAVI	60
6.1	NEZAMĚSTNANOST.....	60
6.2	POČET DOKONČENÝCH BYTŮ.....	61
6.3	ZEMĚDĚLSTVÍ.....	62
6.4	PRŮMYSL	63
6.5	ZDRAVOTNICTVÍ A SOCIÁLNÍ PÉČE	64
6.6	KRIMINALITA	65
7	VÝPOČET INDEXU LIDSKÉHO ROZVOJE	67
7.1	VÝPOČET INDEXU LIDSKÉHO ROZVOJE VE MĚSTĚ UHERSKÉ HRADIŠTĚ.....	70
7.2	VÝPOČET INDEXU LIDSKÉHO ROZVOJE VE MĚSTĚ HODONÍNĚ.....	71
7.3	VÝPOČET INDEXU LIDSKÉHO ROZVOJE VE MĚSTĚ BŘECLAVI.....	71
8	NÁVRHY A OPATŘENÍ PRO ZLEPŠENÍ KVALITY ŽIVOTA.....	73
	ZÁVĚR	77
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	79
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK.....	86
	SEZNAM OBRÁZKŮ	87
	SEZNAM TABULEK.....	88

ÚVOD

Téma „Srovnání kvality života bývalých okresních měst v Dolnomoravském úvalu“ jsem si vybrala proto, abych prostřednictvím něj reagovala na aktuální problematiku hodnocení kvality života ve vybraných městech - Uherském Hradišti, Hodoníně a Břeclavi. Důvod tohoto výběru je prostý, žiji totiž uprostřed pomyslného trojúhelníku těchto tří měst a ráda bych tedy sama blíže poznala jejich silné stránky nebo naopak nedostatky.

Ačkoliv si to možná nepřipouštíme, s pojmem *kvalita života* se setkáváme dnes a denně. Lze ji totiž sledovat všude kolem nás, v prostředí, ve kterém žijeme, a které nás neustále ovlivňuje. Představíme-li si například život v ruchu typického města, kde se setkáváme s hlučností, prašností, či naopak se sociálními a ekonomickými problémy, můžeme předpokládat, že to kvalitu našeho života dříve či později do značné míry ovlivní. Tato práce si klade za cíl zejména sestavení kritérií kvality života a jejich postupné vyhodnocení v jednotlivých městech.

Teoretická část bude prologem do teorie kvality života; v něm se setkáme s definicemi tohoto pojmu, i s jednotlivými oblastmi, ve kterých se dá kvalita života zkoumat. Zaměříme se na kvalitu života související s ekonomikou, psychologii, se zdravím či se vzděláním. Tato kapitola ohraničuje rovněž i prostorové vymezení problematiky kvality života, což v tomto ohledu znamená, na jakých úrovních lze kvalitu života hodnotit. Tuto problematiku budu hodnotit jak na úrovni globální, tak i na národní a regionální úrovni. Významné poznatky přinese rovněž vymezení kritérií (zdravotních, ekonomických či environmentálních) a indikátorů kvality života. Indikátory kvality života budou v této části sloužit zejména pro pozdější kvantifikaci a posouzení výsledků. Jako stěžejní indikátor bude v této práci použit index lidského rozvoje, který bude v další části podrobně analyzován a vypočten.

Praktická část práce bude rozvržena do několika okruhů. Tím nejrozsáhlejším bude socioekonomická analýza měst Uherské Hradiště, Hodonín a Břeclav. Dalším stěžejním okruhem této práce bude SWOT analýza, jenž bude zahrnovat silné stránky a s nimi související příležitosti, a rovněž slabé stránky a s nimi související hrozby. Předposlední okruh této části se bude věnovat komparativní analýze měst Uherské Hradiště, Hodonín a Břeclav. Tento okruh zejména graficky znázorňuje vybrané ukazatele kvality života v těchto městech. Nejdůležitějším okruhem této bakalářské práce však bude analýza a výpočet indexu lidského rozvoje, který se zjednodušeně řečeno zabývá nadějí na dožití, úrovní vzdělání a ekono-

mickou výkonností obyvatel města. V závěru své práce bych tedy ráda měla k dispozici dostatek informací získaných jak výpočtem, tak grafickou a SWOT analýzou, na základě kterých budu navrhovat doporučení pro zlepšení kvality života v jednotlivých městech.

Věřím, že se mi v mé práci povede dosáhnout všech vytyčených cílů, a že budu moci předložit analýzu, která v jednotlivých městech zlepší kvalitu života obyvatel.

CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE

Cíle práce

Hlavním cílem mé bakalářské práce je srovnat kvalitu života měst Uherské Hradiště, Hodonín a Břeclav.

Hlavní cíl obsahuje tyto dílčí cíle:

1. Na základě zjištěných údajů zhodnotit faktory kvality života v uvedených městech.
2. Na základě komparativní a SWOT analýzy zhodnotit úroveň kvality života v jednotlivých městech.
3. Na základě výpočtu indexu lidského rozvoje posoudit životní úroveň v těchto městech a navrhnout doporučení pro zlepšení stávající situace.

Metody práce

Vzhledem k rozsáhlosti tématu a dostatku relevantních informací jsem zvolila jako první metodu práce desk research. „Zahrnuje sběr a analýzu sekundárních dat, a to jak v tištěné, tak v elektronické podobě. Využívají se databáze, již zpracované výzkumy, výroční zprávy, obchodní zprávy, odborná periodika, ale i další zdroje. Zjištěné údaje lze využít pro efektivnější přípravu primárního výzkumu“. (SC&C.cz, 2013)

Mimo tuto metodu patří mezi základní metody v mé práci také komparativní analýza, SWOT analýza, dedukce a indukce, metody popisné statistiky a rešeršní strategie.

Komparativní analýza je „technikou, která nám pomůže v rozhodování v těch případech, kdy potřebujeme mezi sebou porovnat možnosti, k nimž nám často chybějí objektivní data a podklady. Prostřednictvím srovnávací analýzy, někdy také označované jako párová analýza, si stanovíme jasné priority v situacích, kdy vyvstanou protichůdné požadavky na zdroje“ (BrainTools, 2014-2016). Díky komparativní analýze získáme heterogenní konfrontaci možností, přiblížení předností a numerické posouzení pro správný výběr (BrainTools, 2014-2016).

SWOT analýza je metoda, jejíž podstatou je objevit a zároveň vzájemně komparovat vnitřní silné a slabé stránky zkoumaného subjektu. „SWOT analýza je zkratka z anglických slov Strengths – Weaknesses – Opportunities – Threats, tj. síla (silná stránka) – slabost (slabá stránka) – příležitost (možnost) – ohrožení (hrozba) a je již dnes standartní meto-

dou regionálního rozvoje. Smysl SWOT analýzy přitom spočívá v akceptování silných stránek a odstraňování slabých stránek“. (Kolektiv autorů, 2008, s. 176)

Deduktivní metoda *„vychází z teorie nebo z obecně formulovaného problému. Teoretický nebo praktický problém je přeložen do jazyka hypotéz. Hypotézy navrhuji, jaké spojení mezi proměnnými bychom měli najít, je-li naše hypotéza pravdivá. Pak následuje sběr dat. Odpovídají-li závislosti mezi sebranými daty vzorci předpovězenému v hypotézách, přijmeme hypotézy jako platné. Jinak musíme hypotézy odmítnout“.* (Disman, 2011, s. 76)

Induktivní metoda *„je značně odlišná. Začíná pozorováním, ve kterém pátráme po pravidelnostech, vzorcích, které snad existují v objektivní realitě. Objevené pravidelnosti popíšeme ve formě předběžných závěrů. Ty pak ověřujeme dalším pozorováním. Konečným produktem je nová teorie“.* (Disman, 2011, s. 76)

Metody popisné statistiky *„Praktická statistika začíná v okamžiku, kdy si ujasníme, jaký problém chceme řešit, jaký základní soubor je předmětem našeho zájmu, jaké veličině budeme věnovat pozornost, jak provedeme náhodný výběr a co uděláme s výsledným měřením nebo zjišťováním.“* (Neubauer, Sedlačík a Kříž, 2012, s. 29)

Rešeršní strategie *„je metodický postup, jak pomocí jednotlivých cílených kroků získat relevantní dokument“* (Papík, 2011, s. 100). Tento pojem lze ukázat v širším kontextu, který zahrnuje volbu původu informací, lze mu však porozumět i v užším kontextu, jakožto *„prostředek vedení dialogu s konkrétním informačním systémem“.* (Papík, 2011, s. 100)

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 ÚVOD DO TEORIE KVALITY ŽIVOTA

Koncept kvality života má poměrně dlouhou a minulost. Jeho první zmínky jsou odhadovány ve 20. letech 20. století. Mareš a kol. (2006, s. 11) se odvolává na Hnilicovou (2005) která uvádí, že se tento koncept vyskytoval již v polemikách o přístupech ekonomických a společenských stanovisek při pomoci státu méně movitým vrstvám populace. Naopak američtí tvůrci si myslí, že koncept kvality života byl profesionálně využit až v pracích dvou amerických národohospodářů S. Ordwaye a F. Osborna. Ti v období 1953-1954 upozornili na nebezpečné hospodářské potíže, které způsobuje nezměrný ekonomický růst. Do všeobecného povědomí se však tento termín dostal až v 60. letech 20. století jako pojem, jež sumarizoval společensko-politické záměry amerických institucí za vládnutí presidenta Johnsona. Hnilicová (2005) dodává, že v evropských zemích se koncept kvality života dostal do podvědomí lidí, protože byl užit německým ministerským předsedou W. Brandtem v politickém plánu jeho vlády.

1.1 Definice pojmu kvality života

Heřmanová (2012) tvrdí, že jedním z nejstarších vymezení, které lze chápat jako oborovou definici kvality života, je definice zdraví, jež byla v roce 1948 doporučena a následně akceptována Světovou zdravotnickou organizací (dále jen WHO). Ta říká, že: „*Zdraví je absence nemoci či poruchy, ale je to i komplexní stav tělesné, duševní i sociální pohody (well-being).*“ (Heřmanová, 2012, s. 32). Pozitivem tohoto vymezení je, že zaznamenává nejen věcný fyzický a fyziologický rozměr zdraví, ale rovněž rozměr subjektivní a sociální, tj. otázku uspokojování stěžejních lidských požadavků. Nevýhodou je velká neskutečnost a poměrnost tohoto vymezení, a ještě to, že nezvažuje nepřetržité spektrum mezi zdravím a nemocí.

Heřmanová (2012, s. 36) se odvolává na Hartla a Hartlovou (2000), kteří vymezují kvalitu života jako „*vyjádření pocitu životního štěstí*“. K univerzálním atributům podle nich patří soběstačnost při službě vlastní osobě a pohyblivost. Opačné tvrzení uvádí Heřmanová (2012, s. 37) dle Surynka a Nového (2006), podle nichž spočívá kvalita života povrchně spíše s uspokojováním hmotných požadavků, mnohem více však s takovým uspokojováním nedostatků, u nichž je hmotné zaopatření zanedbatelné nebo absentuje úplně.

Pojem kvalita života dnes najdeme v mnoha oblastech lidské činnosti či v různých vědeckých oborech. Kromě ekonomie, politologie a sociologie, kde začínal, ho dnes nalezneme ve filosofii, teologii, sociální práci i psychologii. Narazit na něj můžeme i v řadě medicínských oborů, v ošetrovatelství, biologických oborech, v ekologii, tedy v oborech, které se zabývají lidskými organismy. S pojetím kvality života se ovšem můžeme setkat rovněž v technických oborech, jako jsou architektura, stavebnictví, doprava aj., tedy v oborech, které ovlivňují prostředí, v němž se jedinec pohybuje. Je možné se tedy domnívat, že nelze vytvořit univerzální vymezení, které by mohlo být používáno v různých oborech. Projevuje se potřeba sestavovat definice vžitě v daném oboru, odlišné dle úrovně obecnosti a limitované určitými aplikačními souvislostmi. (Mareš a kol., 2006, s. 11)

1.1.1 Kolektivní definice kvality života

Abychom zjistili obecně platné vymezení kvality života, je třeba na chvíli opustit postřehy jednotlivých tvůrců a specializovat se zejména na mínění týmové, tj. postřehy vyhotovené v širších pracovních skupinách. Heřmanová (2012, s. 43) použila vymezení specialistů z Centra pro podporu zdraví University Toronto, kteří kvalitu života vymezují jako: „*Stupeň, v němž daná osoba využívá významné příležitosti ve svém životě.*“ Naproti tomu skupina odborníků věnující se kvalitě života (dále jen QOL) při Světové zdravotnické organizaci v roce 1995 vymezila tento koncept jako: „*Individuální vnímání vlastní pozice v životě, v kontextu té kultury a v systému těch hodnot, v nichž jedinec žije. Vyjadřuje vztah k vlastním cílům, očekávaným hodnotám a zájmům.*“ (Heřmanová, 2012, s. 43-44)

1.1.2 Vnímání kvality života

Kominácká (2011, s. 13) se odkazuje na Vymětal (2003), který tvrdí, že kvalitu života lze posuzovat ze dvou hledisek, a to objektivně a subjektivně. Objektivní kvalita života zachovává hmotné zajištění, společenské okolnosti života, sociální postavení a tělesné zdraví. Je tedy možné ji definovat jako soubor hospodářských, společenských, zdravotních a environmentálních podmínek, které mají podstatný vliv na lidský život. Vymětal (2003) dále podotýká, že kvalitu života lze pozorovat též jako rozsah, v jakém člověk zužitkuje eventuality svého života. Na druhé straně se lze setkat i se subjektivní kvalitou života, jenž se týká percepce člověka, v níž vnímá své umístění ve společnosti. Konečné uspokojení je tedy ovlivněno cíli jedince, jeho zálibami a očekáváními. (Kominácká, 2011, s. 13)

Zamyslíme-li se nad objektivní kvalitou života, představíme si pod tímto pojmem faktické a měřitelné životní podmínky a zároveň získanou kvalitu života, ať už jedince či populace. K primárním životním podmínkám, jež je možno komparovat, patří zejména průměrná mzda, opatřitelnost služeb, dostupnost zdravotnictví a vzdělání, dosažitelnost bydlení, stupeň uplatnění na pracovním trhu, existence environmentálních podmínek kolem nás, doprava související s relativní zeměpisnou polohou aj. Nelze však opomenout velké množství životních podmínek, které nelze tak jednoduše zjistit a změřit. Jde například o velikost korupce, stupeň fungování demokratických zásad, nastavení právní soustavy, vlivy tradic, vliv územního myšlení a ideových stereotypů. (Heřmanová, 2012, s. 47)

Životní úroveň se často určuje jako množství hmotného jmění nebo naopak strádání zasahující do života, buď lidí jako celku nebo zvolených společenských tříd, domácností či jedinců. Pojmy životní úroveň a životní podmínky sebou vzájemně prostupují a působí mezi sebou, protože čím je finanční životní úroveň vyšší, tím vyšší je získatelnost osobitých a hodnotnějších výstupů, a tím i objektivní a dosti často též subjektivní QOL. (Heřmanová, 2012, s. 47)

Subjektivními percepcemi kvality života jsou rozdíly, které se dají chápat jako společenské a psychologické. Nejdůležitějšími faktory, které usměrňují proces vnímání a konečnou podobu představivosti jednotlivých účastníků, jsou primárně některé sociodemografické charakteristiky. Jde zejména o „*věk, životní zkušenosti, generačně odlišné nároky, úroveň vzdělanosti či typ profese*“. (Heřmanová, 2012, s. 48). Nemalou úlohu mohou rovněž sehrát genderové odlišnosti, typ individuality, osobní zážitek se životním prostorem, předaná sdělení o životní úrovni v různých oblastech a regionech, rozdílné kulturní souvislosti, společenské postavení aj. Tyto rysy jsou ve formě identifikačních otázek pravidelnou složkou sociologických šetření.

Je možné se tedy domnívat, že nelze vytvořit univerzální vymezení, které by mohlo být používáno v různých oborech. Projevuje se potřeba sestavovat definice vžité v daném oboru, odlišné dle úrovně obecnosti a limitované určitými aplikačními souvislostmi. Tato vymezení by měla být senzibilní k sociálním, kulturním a biologickým determinantům života a přeměnám kvality života v různých časových intervalech. (Mareš a kol., 2006, s. 11)

1.1.3 Kvalita života a ekonomie

Do sféry ekonomie a především makroekonomie se pojem kvalita života dostal v 70. letech 20. století, kdy byla poprvé naznačena otázka, jakou má spojitost objektivní hospodářský

blahobyt, měřený pomocí ukazatele HDP na obyvatele, a subjektivní pocitování štěstí, jak v rovině jednotlivých oblastí, tj. zemí, tak jednotlivců. Heřmanová (2012, s. 76) poukazuje na Mlčocha (2007), který uvádí, že s rostoucími příjmy obyvatel a vlastním hmotným zajištěním hledají lidé nové tržní výstupy a nové požitky proto, aby si zachovali stejnou hladinu a dojem spokojenosti, kterého je však nelze vždy dosáhnout. Mlčoch (2007) dále uvádí fakt, že obyvatelé chudších oblastí nejsou vždy šťastní méně než obyvatelé zemí bohatých,

tj. „pro chudé země je růst HDP pozitivně korelován s růstem subjektivně pocitovaného štěstí“. Výzkumy dokládají na jedné straně skutečnost, že bohaté skupiny obyvatelstva jsou sice spokojenější než chudší vrstvy obyvatelstva, a na druhé straně stojí skutečnost, že vztah mezi kapitálem, penězi a štěstím není zcela silný, ba dokonce ani přímo úměrný. Z této skutečnosti docházíme k faktu, že majetek ne vždy ovlivňuje ani nezajišťuje životní uspokojení či štěstí. V tomto ohledu se setkáváme s pojmem „vaniti point“ (domýšlivost, ješitnost), kterým po dosažení tohoto, pro každou společenskou vrstvu rozdílného bodu bohatství, které potřebují a zároveň, které si mohou dovolit, klesá pro tyto vrstvy smysl a následně i hodnota peněz. Ti, kteří zdolali svůj „vaniti point“ a v podstatě uspokojili všechny své potřeby, začínají uskutečňovat v různých oblastech sponzorství, charitu, mecenášství apod. Velmi blízko k dané otázce má blízko i koncept hrubého národního štěstí – GNH, jenž nastiňuje eventualitu budoucího vyvíjení se lidské společnosti. Prvenstvím by neměl být maximální růst materiálního bohatství, ale především takový hospodářský rozvoj, který povede k štěstí obyvatelstva dané země. Hlavními pilíři by měly být objektivní a udržitelný socioekonomický růst, pomoc a zdokonalování kulturních důležitostí, ochrana životního prostředí, či zajištění nestranné vlády. (Heřmanová, 2012, s. 76-78)

1.1.4 Kvalita života a zdraví

Podle Heřmanové (2012, s. 63) je zdraví zásadní složkou plnohodnotného života. Podporou individuálního zdraví je možné zvyšovat objektivní a subjektivní kvalitu života, a to zejména co se týká soběstačnosti, schopnosti pohybu a práce, nezávislosti na jiných lidech apod. V tomto kontextu QOL platí, že vnímání hranice mezi zdravím a nemocí je velmi ovlivněno skutečně existujícími sociálními spojitostmi. Pojem zdraví může být vymezen jako flexibilní rovnováha organismu během endogenních a exogenních podmínek, která zabezpečuje jeho činnost. Globálně rozšířené je vymezení zdraví Světovou zdravotnickou organizací, která říká, že: „zdraví je situace úplné fyzické, psychické a sociální vyrovnanosti.“ (Heřmanová, 2012, s. 63). Globálně je dnes zdraví pojímáno nejen jako soci-

ální faktor kvality života, ale i jako rys, jenž bude mít rostoucí hodnotu pro společenský a hospodářský rozkvět každého regionu. Hodnotící prostředky, které se snaží zachytit jednak objektivní stav tělesného zdraví osob a jednak jejich spokojenost se zdravím, jsou dnes již dostatečně propracovány. V základním dotazníku pro měření kvality života, který byl vypracován na základě iniciativy WHO v roce 1991, je zásadní část zaměřena na otázky zdraví a hodnocení zdravotního stavu dotázaných. Tento dotazník umožňuje rozpoznat typy lidí s různými hladinami zdravotních problémů. Následně pak všechny dotazníky napomáhají k mezinárodnímu a regionálnímu srovnání, komparaci mužů a žen, i ke komparaci společenských vrstev s dalšími sociodemografickými symptomy.

Ze zdravotních problémů mohou být diagnostikovány například bolest, únava, deprese, poruchy spánku, nemožnost učit se, popř. soustředění se na určitou aktivitu nebo (ne)schopnost pohybu. Úplná spokojenost se zdravotním stavem je prověřována např. partiálními otázkami na životní sílu, spokojeností s fyzickým vzhledem apod. (Heřmanová, 2012, s. 63-64)

1.1.5 Psychologický přístup ke kvalitě života

Předmětem zájmu psychologického pojetí je poznávání, uvažování a oceňování člověka, jeho potřeb a požadavků, sebehodnocení, seberealizace a negativní ukazatele, jako například životní trauma, tísně, deprese či poruchy nálad. Vaďurová a Mühlpachr (2005, s. 29) se odvolávají na myšlenky autorů Calmana a Vymětala. Calman (2002), tvrdí, že jedinec považuje svůj život za kvalitní, pokud jsou jeho očekávání v souladu se subjektivně hodnocenou životní skutečností. Vymětal (2001) dodává k této definici i potřebu uplatnění ve společnosti. Dotýká-li se jedince tato reakce z okruhu jeho blízkých, kteří jsou pro něj důležitými, roste i jeho sebeúcta. Za další složky jsou považovány autonomie, autenticita a kompetentnost jedince.

1.1.6 Sociologické pojetí kvality života

Jedná se o velmi souhrnnou oblast, ve které je možné kvalitu života více definovat v souvislosti se způsobem života a životním stylem, které se QOL přímo dotýkají, ale nemohou s ní být ztotožněny.

Ve společenských naukách se s tímto pojmem setkáváme, jakožto s vrstvou charakterizující život jedince jako povahu, přehled a složení. Představuje se jako strukturovaný výraz hmotného a psychologického života, který zároveň usměřňuje ráz životního stylu. Důležité

je také podotknout, že životní styl může být považován za vyjádření určitého způsobu života, a jako takový nemůže přesáhnout kvantitativní práh jeho předurčení. Způsobu života se úzce týkají i podmínky života.

Životní styl může být chápán jako strukturovaný přehled životních tradic, obyčejů, které nacházejí svůj smysl v interakci v materiálním, objektivním prostředí, v trojrozměrném vystupování a v komplexním upravení. Lze se tedy domnívat, že životní styl jistým způsobem ovlivňuje i hodnoty a zaujetí jednotlivce, kolektivu, či společnosti. Tyto charaktery se otáčejí kolem životních úloh a jejich výklady jsou zásadním výrazem životního stylu. Osobní styl života se projevuje vlivem výchovy a všeobecně na něj lze nahlížet jako na projev náboženského cítění, kultury, vzdělání a etiky. Tento styl je však možné zkoumat i z hlediska politického, ekonomického a společenského, čímž je osvětleno chápání jednání lidí v různých sociálních kruzích.

Dále k sociologickému pojetí kvality života řadíme potřeby a hodnoty lidí, kdy mohou být mezi potřeby zařazeny estetické, sociální a biologické potřeby, ale také např. seberealizace, potřeba úcty a sebeúcty, potřeba jistoty a bezpečí apod. K hodnotám lze přiřadit hmotné bohatství, svobodu, společenskou rovnocennost, určitý životní standard, přístupy k informacím a vzdělávání aj. (Vaďurová a Mühlpachr, 2005, s. 30-34)

1.1.7 Kvalita života a vzdělání

Vzdělání je třeba chápat jako nezbytný prvek kvality života. Informace a vzdělání jsou nezbytnou součástí v dnešním globalizujícím světě a zároveň se jedná o výstup, který může být předáván dál. Kvalitní skutečnost vzdělání je podmíněna tradicemi a zvyklostmi. Vzdělání chápeme jako odlesk kultury daného území znázorňující klasickou soustavu tradičních hodnot, jejichž přijetí považuje společnost za důležité. Fungující institucionalizované vzdělání je typické pro kultury, které se vyvíjejí na základě dlouhé historie písemné komunikace. Bez tohoto systému je téměř nemožné počítat se vznikem a rozvojem výkonné společností vůbec. V poslední době se do popředí dostává i nový styl, a to vzdělávání v dospělosti, tzv. celoživotní vzdělávání. (Vaďurová a Mühlpachr, 2005, s. 35-36)

K růstu kvality života ve stáří a podpoře blahobytu ve společnosti starších lidí, je důležité, aby těmto lidem byla v průběhu života věnována šance pro uplatnění, možnost učit se a vzdělávat a vést aktivní život, protože starší lidé by měli mít stejné právo být hodnoceni jako ostatní jednotlivci, na základě svých schopností a potřeb. Z tohoto důvodu by senioři

měli být v popředí změn uskutečňovaných v souvislosti se stárnutím populace. (MPSV, 2008, s. 10)

Evropská komise vydala v roce 2000 prohlášení, na základě kterého klade důraz na budování takové společnosti, která nabízí rovné příležitosti v pojetí vzdělání, v růstu kvality umožňovaného vzdělání a rozkvětu efektivního pojetí vzdělávání. Je třeba jmenovat některé nové dovednosti, které jsou dnes nepostradatelnými, např. digitální gramotnost, znalost cizích jazyků aj. Dílčí složkou může být rozvoj sociálních dovedností jako např. sebedůvěra a vlastní zodpovědnost. (Vaňurová a Mühlpachr, 2005, s. 36)

Vaňurová a Mühlpachr (2005, s. 37) upozorňují na myšlenku Drotárové (2001), která zhotovila charakteristiku kvality života vysokoškolských studentů, kdy rozeznává 5 okruhů:

- „1. *Psychická vyrovnanost, vnitřní harmonie,*
2. *Kvalita mezilidských vztahů,*
3. *Obraz světa a postoj člověka k životu,*
4. *Materiální zabezpečení,*
5. *Duchovní rozměr“.* (Vaňurová a Mühlpachr, 2005, s. 37)

V uvedených okruzích převládají ty, které mají psychologický charakter. Mezi překážky ve zlepšování těchto okruhů jsou uváděny subjektivní vlastnosti jako lenost, nedostatek vůle či sentimentálnost. (Vaňurová a Mühlpachr, 2005, s. 38)

1.1.8 Aspekty kvalitního života

Křížová (Payne a kol., 2005, s. 222-227) popisuje aspekty kvality života a provádí kvalitativní zkoumání, ve kterém jsou vybraní pacienti, senioři a studenti dotazováni na aspekty ovlivňující kvalitu jejich života. Na otázku „*Jaký život pokládáte osobně za kvalitní?*“ odpovědělo 38 pacientů, 19 seniorů a 19 studentů. Podle nich se za aspekty kvality života považují aktivita, harmonie, propojenost, prostředí, autonomie, city, růst a vývoj, morální hodnoty, řád, kořeny, kontinuita, autenticita, směřování a fatalismus.

Aktivitou chápeme možnost poznání jak už nových zážitků, tak i vzdělání, cestování nebo vyhovující podmínky pro osobní a kariérní růst na pracovišti. Být aktivní znamená, mít cíle, vést život, který nadále nebude jednotvárný, dělat věci, které baví.

Harmonií rozumíme vyrovnaný život, plný klidu, pochopení, bezkonfliktní. Snaží se působit ve všech oblastech kvality života. Žít život bez problémů, v přítomnosti blízkých lidí,

kde se tito lidé mezi sebou dokáží vzájemně pochopit a váží si jeden druhého. Žít život, který není nikým a ničím ohrožován.

Propojenost úzce souvisí s dobrými mezilidskými vztahy. Ať už hovoříme o rodině, přátelích, i ostatních lidech v našem okolí. Jde o pocit sounáležitosti v rodinách, vzájemnou lásku a vzájemné porozumění a schopnost pomáhat si navzájem. Propojenost v přátelských vztazích je rovněž důležitá, neboť přátelství se dá považovat za jednu z nejdůležitějších lidských hodnot. Je to důležitost mít přátele, kteří nezradí, a kteří pomohou v nouzi, ale zároveň být též přítelem, který není lhostejný vůči ostatním a rád pomůže druhému.

Autonomie v životě člověka značí samostatnost, svobodu a volnost, možnost realizovat se, samostatně přemýšlet nad problémy a naučit se obhájit si své závěry. Samostatně se rozvíjet jako člověk, naučit se věnovat sám sobě, nastavit si volný čas, ve kterém budou realizovány záliby, potřeby a zájmy.

Za morální hodnoty můžeme v tomto ohledu považovat pracovitost, slušné chování, smířeni se s vlastními vadami, porážkami a omyly. Nikoho neponižovat, mít pokoru vůči lidem i věcem, dodržovat svá životní kréda, umět odpustit druhým, žít důstojně, s jistou sociální morálkou, být ohleduplný, odpovědný a obětavý. Zároveň také čestný, vytrvalý a odvážný.

Mezi zásadní aspekty kvality života lze řadit vztahy, aktivitu, uspokojivé zdraví a uspokojené potřeby, tzv. jistý životní standard. Za hlavní společenskou jednotku je sice považována rodina, ovšem kvalitní život v sobě obsahuje taktéž větší pochopení solidarity. V případě neexistence vztahů k lidem na jiném, než příbuzenském základu, nelze považovat život za kvalitní.

Křížová (2005) doplňuje, že pro kvalitní život může hrát důležitou roli i poznávání a přijímání darů matky přírody. Zde je proto zapotřebí přírodu chránit v rámci síly jedince. Dále láska, přátelství, schopnost mít radost ze života, schopnost se učit nové věci, zdraví, spokojené dětství, související s harmonickým rodinným prostředím, nebýt sám – mít partnera, rodinu, přátele. Avšak je zapotřebí znovu a znovu opakovat, že kvalita života závisí na postoji k životu. Kvalitní život je subjektivní koncept, který se promítá ve hmotné, psychické a náboženské úrovni. Autorka dále dodává, že kvalitní život nesouvisí s majetkem, který je u řady jedinců považován za primární záležitost, ale vyvstává z potřeb celku, živého okolí, a ne a pouze jen z nutností, které má jedinec. Pohledy na kvalitní nebo naopak nekvalitní život jsou různé. Tato hranice závisí na jedinci, a pro každého jedince může být důležité něco jiného. Každý jedinec žije dle svých vlastních hodnot a uzpůsobuje jim svůj

život. Pro jednoho může znamenat úspěch mít dobrou práci či velký dům. Záleží mu tedy více na materiální stránce. Naopak další jedinec se od hmotných statků odkloní a považuje za důležité hlavně psychologické hodnoty. (Payne a kol., 2005, s. 230)

Křížová (2005, s. 230) zakončuje svůj příspěvek citátem: „*Cestou ke kvalitnímu životu se člověk těžko proklesí, a není jednoduché ji najít*“. Vize kvalitního života lze sice považovat přinejmenším za vynikající, a zajisté si ji jedinec vytvořil podle svého, ale dostat se dnes k nějaké vizi a naplnit ji se ne vždy povede. (Payne a kol., 2005, s. 229-230)

1.2 Kvalita života v prostorovém pojetí

Kvalitu života je též možno brát v úvahu z prostorového stanoviska, tj. ze stanoviska daného územím nebo prostředím obecně. Mezi obvyklé zjišťované zeměpisné prostorové okruhy patří globální, makroregionální, národní, regionální a mikroregionální či lokální úroveň. V souvislosti s výše uvedenou posloupností úrovní je třeba brát ohled na to, kdo bude vlastníkem zkoumaného úkazu, tj. zda se jedná od jedince, domácnost, či různé prostorové úvary, v jejímž rozsahu je daný údaj a jedinec zprůměrován. Je taktéž zapotřebí brát v úvahu, jaké se pro danou úroveň vyskytují potřebné informace, zda jsou skutečně dostupné a jaký mají určitý ráz či hodnotu.

Co se týká informací v geografii, narážíme na klasický problém a otázku metod definování regionů, eventuality uskutečnění hierarchických úrovní a platnosti těchto závěrů, protože to, co se může vztahovat k meziregionální úrovni, se však nemusí vztahovat na zainteresované partiální územní jednotky, a to zejména kvůli rozdílným podmínkám života, se kterými mohou účastníci těchto jevů harmonizovat. (Heřmanová, 2012, s. 65-66)

1.2.1 Globální, národní, regionální a lokální úroveň kvality života

Na tomto nejnižším prostorovém stupni lze provádět QOL jak na objektivní úrovni, tak na úrovni subjektivní, rovněž je možné užívat jejich vzájemné srovnání. Běžně lze užívat jak objektivní úroveň výzkumu, jíž je vysvětlena reflexe podmínek života či sebereflexe, která vychází ze skutečného života lidí. Na tomto stupni je možné pozorovat pocity životní spokojenosti, štěstí, zdraví a všeobecné životní podmínky, ale také je možné objektivně sledovat uspokojení týkající se hmotných a nehmotných potřeb, a vše tak objasnit v rozsahu daných socioekonomických, filozofických a kulturních souvislostí. Nesnáze však mohou nastat, položíme-li si otázku následující generalizace takovýchto vědomostí, neboť výzkumy zahrnují pouze case studies, které je zapotřebí nadále srovnávat. Výzkumy

na těchto stupních, lze obecně považovat za kvalitní, rovnoměrné a přesné a mohou přinášet širokou paletu výsledků, tj. mohou vystihovat zásadní diference, a to jak na úrovni jedinců, tak i na úrovni daných společenstev a sociálních skupin. Bylo zjištěno, že vhodnou a často využívanou metodou v této oblasti je terénní šetření prostřednictvím dotazníků, standardizovaných a nestandardizovaných rozhovorů, popř. obsáhlejší rozbor dokumentů. (Heřmanová, 2012, s. 66)

1.2.2 Mezuregionální úroveň kvality života

Tato prostorová úroveň zahrnující okresy, kraje a obecné územní jednotky typu NUTS II., III., a VI., zachycuje možnost o něco lepšího poznání kvality života a její korelace. Výzkumy v tomto ohledu usilují o zachycení QOL u větších společenských celků, resp. větších skupin jedinců. Výzkumy QOL na této úrovni zcela nerozlišují, zda se jedná o objektivní úroveň či subjektivně měřenou úroveň, ale v úvahu berou ty skutečnosti, jež jsou ve formě indikátorů k dispozici, nebo ty, které se vztahují k odpovědím na otázku, kde se žije nejlépe?“. Rovněž lze konstatovat, že pro danou úroveň kvality života neexistuje dostatečně propracovaná metodika výzkumu QOL. Vedle typických zeměpisných zkoumání, jež se věnují prostorovým specializacím různých životních podmínek, přísluší mezi kvalitnější studie zejména práce, které se zabývají regionálními diferencemi v prostorových migračních preferencích, tj. statistické mentální mapy atraktivnosti jednotlivých hodnocených úrovní. Je možné též podotknout, že v tomto ohledu existují i výzkumy hodnotových preferencí upřednostňovaných životních koncepcí, jež souvisí s předpokládanou a dnes také dokázanou existencí regionálně odchylných skupinových mentalit populace. (Heřmanová, 2012, s. 67-68)

Existuje i další úroveň zkoumání kvality života. Jedná se o úroveň makroekonomickou, jíž však tato práce nebude věnována, s výjimkou ukazatelů, vyskytujících se na makroregionální úrovni. V této práci se naopak dále budu zabývat úrovní meziregionální, regionální a lokální.

1.3 Teoretické modely kvality života

Veenhoven (2010) uvádí, že v rámci teoretických modelů kvality života existují čtyři typy kvality života. Jak je vidět v tabulce níže, šance a výsledky jsou uváděny ve svislém směru, rozdíl mezi vnější a vnitřní kvalitou života jsou uvedeny ve směru vodorovném. V horní polovině můžeme vidět vnější příležitosti pro život v závislosti na prostředí, ve kterém

žijeme a současně vnitřní kapacity životaschopnosti jedince. Tento rozdíl pro nás však není nový.

Levý horní kvadrant vyznačuje význam dobrých životních podmínek. Výrazy kvalita života a „blahobyt“ jsou užity v konkrétním významu, především ve spisech sociologů a biologů. Ekonomové v této souvislosti někdy používají termín „bohatství“ a dále lze použít výraz „životní úroveň“. Nejvýstižnější je však termín příhodnost, protože výslovně odkazuje na charakteristiku životního prostředí. Rovněž by se dalo hovořit o „obyvatelnosti“ daného prostředí, ale tento termín se používá spíše pro hodnocení QOL v oblasti bydlení. Životaschopnost jedince v pravém horním kvadrantu označuje vnitřní životní šanci, tzn., jak jsme schopni vypořádat se s problémy života. Tento aspekt je možno vyložit pod různými jmény. Lékaři a psychologové používají termín „pohoda“, v biologii je tento fenomén označován jako „adaptivní potenciál“. Při dalších příležitostech lze užít označení „zdraví“ či „účinnost“.

V dolní polovině tabulky vidíme kvalitu života ve vztahu k jejím výsledkům. Tyto výsledky mohou být posuzovány jak ve vztahu k vnějšímu prostředí tak k vnitřní kvalitě života jedince. Podoba života ve vnějším prostředí je označena jako užitečnost života, naopak vnitřní kvalita života jedince bývá označována jako porozumění vlastnímu životu. Tyto skutečnosti spolu samozřejmě souvisí. K vědomí užitečnosti života se logicky přidává zhodnocení vlastního života, resp. porozumění vlastnímu životu. Přesto ne vždy musí užitečnost život znamenat šťastný život. Užitečnost života, kterou prezentuje levý dolní kvadrant, uvádí dojem, podle kterého musí být dobrý život dobrý i pro někoho jiného než jen pro daného jedince. To předpokládá i některé vyšší hodnoty. Dalším pojmenováním této skutečnosti může být „smysl života“, Veenhoven (2010) však preferuje pojem „užitečnost života“, ale zároveň si uvědomuje, že označení může způsobit nedorozumění. Život určité osoby může být užitečný z různých hledisek, aniž by o tom daná osoba věděla. Závěrem porozumění vlastnímu životu v pravém dolním kvadrantu vyjadřuje vnitřní výstupy života jedince. Jedná se o kvalitu v očích pozorovatele. Tento výraz se též obvykle označuje jako „subjektivní pohoda“, „životní uspokojení“ či „štěstí“ – v omezeném slova smyslu. Život má více této kvality, čím je delší a spokojenější. (Veenhoven, 2010, s. 5-7)

Tab. 1 Čtyři typy kvality života (Veenhoven, 2000, s. 6)

	Vnější kvality života (prostředí)	Vnitřní kvality života (jedinec)
Životní šance, životní příležitosti	Příhodnost prostředí pro život	Životaschopnost jedince, viabilita
Výsledek života, podoba života	Užitečnost života	Porozumění vlastnímu životu

2 KRITÉRIA A INDIKÁTORY KVALITY ŽIVOTA

Obecně je možné aplikovaná kritéria rozčlenit na zdravotní, ekonomické, sociální a environmentální. Mezi skupinu zdravotních kritérií řadíme dobu dožití, fyzická zdatnost, stravování a přístupnost a hodnotu zdravotní péče. Mezi hospodářská kritéria je možno zařadit hmotné zajištění, hospodářské a podnikatelské okolí, životní úroveň, technické sítě, transport, občanskou vybavenost a služby, pracovní možnosti, nezaměstnanost, demografie a kriminalita. V sociální sféře se jedná o kritéria vzdělanosti, soukromých vztahů, úroveň sociální pomoci, domácnost, rodinu, sousedské vztahy, politickou stálost a systém, nezávislost, či eventuality společenských a sportovních schopností. Do poslední sféry environmentálních kritérií řadíme především možnosti odpočinku, emise, hluk, podnebí či hustotu zástavby a užití prostoru. Mezi všemi těmito kritérii se nejvíce objevuje fyzické zdraví, dopravní stav, vzdělanost, nezaměstnanost, osídlení, odpočinek, emise, hluk a zeleň. (Kominácká, 2011, s. 47-48)

2.1 Zdravotní kritéria kvality života

Zde se seznámíme takzvaným faktorem pohody, jenž je ovlivněn úrovní zástavby, hlukem, světelným a zápachovým zamořením.

Úroveň zástavby je odlišnou veličinou, než hustota zalidnění. Hustota zástavby je uváděna jako část zastavěného prostoru z komplexní prostorové plochy. V územních plánech je můžeme nalézt s vymezením nejvyšší hodnoty hustoty zástavby. Počátečními daty mohou být vektorové vrstvy domů a účelové zástavby, jež je zapotřebí reklasifikovat a za příspěvku mapové algebry sloučit v jednu dvouhodnotovou vrstvu zastavění, buď s hodnotou 1, znamenající zastavěnou plochu, nebo hodnotou 0, která značí nezastavěnou plochu. Dle katastrální mapy a územních plánů jsou ohraničeny zastavěné části obce a zastavěná území mimo zastavěný úsek vesnice či města. (Kominácká, 2011, s. 49)

Zápachové zamoření je podstatně subjektivní otázkou. Na základě sjednocení vznikl zákon a výnos, které definují zápach a jeho přijatelné hranice, tj. zákon č. 86/2002 Sb., a výnos č. 362/2006. Pro dílčí materiály jsou vyměřeny hranice, v daných jednotkách, do kterých je zápachové zamoření akceptovatelné. Výše zmíněný faktor pohody je ale často usměrněn i podlimitními hodnotami.

Dopravu členíme na osobní a hromadnou, jež je realizována na veřejných silnicích. Kvalita života je v tom případě ovlivňována hlukem, jež tato doprava na cestách vytváří, vlast-

nostmi vozovky při využívání městské hromadné dopravy, distancí od stanic a časovou distancí od regionálních středisek při užívání hromadné dopravy. Světová zdravotnická organizace objevila údaje, podle nichž je dlouhodobé zatížení zvukem nad 55 dB považováno za velmi rušivé a může jím být způsobena řada chorob. Hřmot na 65 dB je z dlouhodobého hlediska neúnosný a evidentně poškozují zdravotní stav obyvatel dané oblasti. Dle povinnosti zpracovat a také zpřístupnit občanům hlukové mapy, jsou vydány strategické hlukové mapy, bohužel však pouze pro některé aglomerace a silnice, po kterých urazí cestu více než 6 milionů aut ročně. Je tedy dokázáno, že silniční doprava má 95% účast na osvědčeném rušení hlukem.

Světelná zátěž se týká umělého světla, jež září bez ohledu na prostor, který není nutno osvětlovat a tím mnohdy rizikově osvětluje a narušuje bezprostřední noční tmou a biorytmy živých jedinců. Z toho důvodu byla vytvořena, za pomoci Istituto di Scienza e Tecnologia dell'Inquinamento Luminoso v roce 2010 mapa Evropy, jež rozčleňuje povrch Evropy do čtyř kategorií podle relace mezi přirozeným a uměle zformovanou světelnou oblohou. (Komináčková, 2011, s. 50)

2.2 Environmentální kritéria kvality života

Mezi fenomény, které mohou být sledovány dle environmentálních kritérií, řadíme vodní zdroje a kvalitu vod, památné stromy, klima, znečišťování a kvalitu ovzduší, lesy a krajiny, odpady, ale též zemědělství, průmysl a energetiku. K mezinárodním organizacím, které se věnují sběru a posuzování kritérií kvality života řadíme například OSN, OECD, Světovou banku, Evropskou agenturu pro životní prostředí, Eurostat, UNESCO, NATURU 2000, Agenturu ochrany přírody a krajiny a další. (Komináčková, 2011, s. 51-54)

2.3 Sociálně-kulturní kritéria kvality života

Řadu kritérií týkající se sociálně-kulturní kvality života je možné shrnout pod jeden název, a to občanská vybavenost. Ekonomické stavby (2010) definují tento pojem jako budovy, které mají úlohu služby společnosti k jejímu užitku. Jedná se o domy s pečovatelskou službou, vzdělávací instituce, sportovní sály, správní a administrativní stavby, nákupní a obchodní domy aj. Důležitá role je v tomto ohledu přisuzována urbanistickým spojitostem, tzn. napojení stavby na okolí.

Mezi stavby občanské vybavenosti dle Komináčkové (2011, s. 58) dále řadíme „*penziony, hotely, restaurace, salony, logistická centra, výrobní i nevýrobní společnosti, lékárny, or-*

dinace, zdravotní střediska, divadla, kina, společenská centra aj.“ Dle posouzení indikátorů, které jsou používány k ohodnocení kvality života, existují následující sociálně-kulturní kritéria. Jedná se o dostupnost zdravotní péče, tzn., zda se v dané obci nachází lékárna, lékař, stomatolog, lékařská pohotovost, a jaká je vzdálenost do nemocničního zařízení. Hodnotí

se sociálně-kulturní a sportovní život, tzn. významná místa, sportovní organizace, kluby nebo soustavné sportovní činnosti, kostel a kaple, kino a divadlo v obci, intenzita kulturních působení aj. Nelze opomenout ani existenci obchodů, služeb a drobnou výrobu, pod čímž lze rozumět poštu, stravovací komplexy, domy pro seniory, obchody s potravinami, konfekcí, průmyslovým zbožím, květinářství, kadeřnictví, autoservis, či přítomnost zvěrolékaře v dané obci. V obci je zapotřebí též existence vzdělání, a to ve formě jeslí, mateřských škol, škol základních, středních škol, odborných učilišť, vzdělávacích kurzů a důležitou roli hraje i distance od vysoké školy. Obec musí mít zavedeny technické sítě. Pod tímto pojmem rozumíme vodovody a kanalizace, elektřinu, plyn, telefon, kabelovou televizi, či poskytování vysokorychlostního připojení k internetu. Na posledním místě rovněž nelze opomenout dopravu a předpoklady pro silniční dopravu a přístupnost k dopravě hromadné. (Kominácká, 2011, s. 58-59)

2.4 Ekonomická kritéria kvality života

Kominácká (2011) hodnotí ekonomická kritéria kvality života pomocí kritérií politického vystupování, ke kterému se vztahuje i plán strategického rozvoje území a územní plán, a následně i rozpočet obce a potenciální dotace. Mezi ekonomická kritéria lze jistě začlenit i podnikatelské okolí, a to ve spojitosti se zaměstnaností a demografickým vývojem.

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, říká že „*Obec je základním územním samosprávným společenstvím občanů; tvoří územní celek, který je vymezen hranicí území obce*“. (Kominácká, 2011, s. 73). Autorka dále uvádí myšlenku autora Koudelky (2003), který za typický znak obce považuje území, obyvatelstvo, právní subjektivitu, vlastní jmění obce a spravování vlastního rozpočtu.

V souvislosti se strategickým plánováním tvrdí Kolektiv autorů (2008), že každé město nebo obec má jako primární cíl vhodně obstát ve vzájemné soutěži měst a obcí, a proto nevyhnutelně potřebuje mít vlastní taktiku. Strategické plánování v podstatě slučuje počáteční postavení, tj. kde se nacházíme, s tím, kam chceme směřovat. Strategické plánování je orientováno na dlouhodobé cíle, s čímž je spojena řada rizik a nejistot. Z tohoto důvodu

musí

být strategické plánování flexibilní a přizpůsobivé k případným zvratům. (Kolektiv autorů, 2008, s. 171-172)

Politickou reprezentaci vysvětluje Komináčká (2011) jako vedení obce zvoleným zastupitelstvem v čele se starostou popř. primátorem. V obci může též existovat rada. Čím menší je velikost obce, tím důkladněji znají voliči své reprezentanty, a tím více volí určité osoby, a nikoliv politické strany. O spokojenosti s politickým vystupováním a o zájmu občanů vypovídá volební účast a síla upřednostnění dílčích politických skupin.

Územní plán je jistým materiálem území obce nebo územního celku, náležející správě a rozvoji území. Jsou v něm stanoveny trendy, v rámci kterých lze či nelze provádět změny a podmínky v území. Územní plán je pro občany jistotou pro eventuality použití ochrany území obce. Je tvořen desetiletým výhledem, jenž by měl mít jistý ustalující účinek, ale je možné u něj provádět změny. Institut změn však bývá mnohdy zneužit a změny územního plánu bývají obvykle schvalovány velmi, dokonce až podivně rychle.

Rozpočet obce je regulován zákonem č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. Při jeho sestavení jsou příjmy a výdaje roztříděny podle rozpočtové skladby, která je vymezena výnosem ministerstva financí. Rozpočtová skladba je obligatorně dělena na příjmy a výdaje všech veřejných rozpočtů, a dále klasifikuje příjmy a výdaje z odpovědnostního, druhového, odvětvového a konsolidačního pojetí. Komináčká (2011, s. 74) se odvolává na Pekovou (2004), podle které jsou příjmy rozděleny na vlastní příjmy a dotace, kdy zásadními příjmy pro obec mohou být i zdroje z fondů Evropské unie, a výdaje jsou rozděleny na běžné a kapitálové. Na kvalitu života působí vyrovnaný rozpočet a složení příjmů a výdajů do obecního rozpočtu na jednoho obyvatele. (Komináčká, 2011, s. 73-75)

Podnikatelské prostředí je dle zákona č. 531/1991 Sb., vymezeno jako soustavná činnost, která je uskutečňována samostatně podnikatelem, jeho vlastním jménem, na vlastní uvážení, s cílem nabytí profitu. Jestliže stávající podnikatelé v daném regionu svou aktivitu prohlubují a noví podnikatelé své obchody vytvářejí, může se daný region rozvíjet a stávat se žádoucím. O prosperitě podnikání rozhoduje rovněž místo podnikání a způsobilost použít kapacity daného území. Kvalitu života ovlivňuje počet podnikatelských subjektů, obor jejich aktivit a počet pracovních míst. Oblastní podnikatelé často zprostředkovně působí na sociálně kulturní rozvoj regionu. Rozmach regionu je rovněž podněcován, pokud pod-

nikatelé vytváří akční skupiny, se záměrem zdokonalovat region a domáhat se prostředků z externích zdrojů. (Kominácká, 2011, s. 75-78)

Demografický vývoj v oblasti kvality života subjektivně ovlivňuje přírůstky a úbytky obyvatel v delším časovém období. Původcem migrace obyvatelstva jsou demografické události, které obyvatelé v daném roce absolvují. Demografii lze hodnotit s ohledem na fakt, že v České republice a na venkově existuje nadměrně silný vztah k místu bydliště a vztah k vlastněné nemovitosti. Na kvalitu života v dané obci negativně působí ubývání a stárnutí obyvatel. (Kominácká, 2011, s. 78).

Větší města jsou rovněž automaticky propojena s přítomností sociálních problémů, včetně značné míry trestné činnosti a z ní vysvítající menší dojem bezpečí obyvatel. Kriminalita a strach ze zločinu patří k velmi důležitým a často studovaným tématům. Města jsou tvořena spoustou oblastí, které člověka směřují k odlišné percepci těchto míst, včetně hodnocení jejich rizikovosti a kriminality. Účinek má i množství dalších faktorů jako např. mediální zpravodajství či nepříjemný individuální zážitek, které mohou podnítit zvýšený pocit strachu z určitých míst. (Temelová, Pospíšilová a Ouředníček, 2012, s. 46-52)

2.5 Vybrané indikátory kvality života

Kvalitu života není možné posuzovat prostě a přímočaře. Je nutné, aby úsilí o kvantifikaci předcházela operacionalizaci a rozpravě o pojetí kvality života, a z ní objevující se výběr konkrétních indikátorů. (Heřmanová, 2012, s. 96)

Mederly, Nováček a Topercer (2004) definují indikátory kvality života, jakožto primární objekt bádání, které formují ukazatele kvality života a přijatelného růstu. Pod pojmem indikátor je možno chápat libovolné numerické skutečnosti, ať už hovoříme o ukazatelech poměru či jiných odvozených množstevních profilech, které mají nebo by mohly mít nějakou souvislost s kvalitou života a přijatelným růstem. (Mederly, Nováček a Topercer, 2004, s. 5)

Díky činnosti řady světových institucí a programů, ale i mnoha jiných organizací se dnes vyskytuje vysoký počet více či méně populárních indikátorů, které jsou sledovány v různých sférách kvality života. Nejčastěji jsou indikátory zužitkovány jako vstupy pro uspořádání celkového agregátního indexu, tj. bezrozměrného čísla, který má jednak své výhody a jednak je přehlednější a lépe porovnatelný. Agregované indexy však mohou mít i řadu nevýhod. Jmenujme zejména nemožnost odhalení nebo i jen průzkum interní struktury

spojitosti mezi parciálními, do agregovaného ukazatele vstupujícími veličinami. Druhým problémem může být subjektivní rozhodnutí, které nebylo v již uvedených dílech autorů, vědomě či nevědomě objasněno. (Heřmanová, 2012, s. 97-98)

2.5.1 Index lidského rozvoje

Od 70. let 20. století začala část ekonomů poukazovat na problém, že převažující výklady ukazatelů hospodářské činnosti, které měří kvalitu života, nejsou zcela odpovídající, a že ekonomický rozkvět nemůže být omezován pouze hospodářským růstem. Vznik HDI byl způsoben úsilím vytvořit takový ukazatel, jenž by lépe dokazoval kvalitu života více, než doposud užívané ukazatele. Zásluha za jeho vytvoření je přisuzována pákistánskému ekonomovi Mahbubu ul Haqovi, ale na jeho vzniku má podíl rovněž nositel Nobelovy ceny za ekonomii Amartya Sen. HDI kromě ekonomického rozsahu obsahuje i hledisko zdraví a vzdělání. HDI se stal poměrně celkovým, ale zároveň ne příliš složitým indexem pro zhodnocení stupně rozkvětu území. Rokem 1990 je tento index uveřejňován ve Zprávě o lidském rozvoji, jejímž záměrem je posoudit situaci a pokrok na celém světě. (Syróvátka, 2008, s. 10-11)

Tab. 2 Struktura HDI dle Human Development Report (United Nations Development Programme, 2015, s. 2)

Dimenze	Indikátor	Minimální hodnota	Maximální hodnota
Zdraví	Očekávaná délka života	20 let	85 let
Vzdělání	Předpokládaná doba studia	0 let	18 let
	Průměrná doba školní docházky	0 let	15 let
Životní úroveň	Hrubý národní důchod na osobu (PPP US\$)	100	75 000

Dle United Nations Development Programme (2015, s. 2) zahrnuje tento indikátor tři dimenze kvality života. Jde o zdraví, vzdělání a životní úroveň. Jako indikátory pro zjištění celkového HDI byly zvoleny očekávaná délka života, předpokládaná doba studia a průměrná doba školní docházky a hrubý národní důchod na osobu.

Avšak podle Syrovátky (2008) jsou základem pro výpočet HDI také tři dimenze – „délka života, znalosti a životní úroveň“ – liší se pouze ukazatele v oblasti vzdělání, které zahrnují podíl gramotných na dospělé populaci a složený hrubý podíl osob zapsaných ke studiu.

Výpočet probíhá ve čtyřech krocích: operacionalizací konceptu, normalizací ukazatelů, výpočtem parciálních indexů a výpočtem celkového HDI. (Syravátka, 2008, s. 11-12)

Tab. 3 Konstrukce HDI (Oxford University Press, 2006, s. 85)

Dimenze lidského rozvoje	Ukazatel	Index dimenze	Minimální hodnota	Maximální hodnota
Zdraví	Očekávaná délka života při narození	Index očekávané délky života	25 let	85 let
Vzdělání	Podíl gramotných na dospělé populaci (15 let a více)	Index vzdělání	0 %	100 %
	Složený hrubý podíl zapsaných ke studiu v primárním, sekundárním a terciálním stupni vzdělání		0 %	100 %
Životní úroveň	HDP na osobu (PPP US\$)	Index HDP	100 PPP US\$	40 000 PPP US\$

Operacionalizace výpočtu vychází z předpokladu, že není možné tři ukazatele výpočtu HDI měřit přímočaře, ale že je třeba získat takové ukazatele, které vysvětlují jeho jádro a zároveň nemají vysoké požadavky na vstupní data. Zpráva o lidském rozvoji z roku 1990 vysvětluje volbu tří úrovní a operacionalizace jako 1) potřebu mít dlouhý a zdravý život, 2) dosahovat poznatků a 3) zaujmout stanoviska k prostředkům, potřebných k dosažení náležité životní úrovně. Při normalizaci ukazatelů dochází ve druhém kroku ke stanovení hodnot každého ukazatele od 0 do 1, kdy 0 je minimální hodnota a 1 je maximální hodnotou. K přemístění hodnot na toto rozpětí je zapotřebí určit největší a nejmenší hodnotu každého ukazatele.

$$\text{Standardizovaná hodnota} = \frac{(\text{skutečná hodnota} - \text{minimální hodnota})}{(\text{maximální hodnota} - \text{minimální hodnota})}$$

U ukazatelů předpokládané délky života a HDP na obyvatele jsou standardizované hodnoty současně hodnotami parciálních indexů. V případě celkového indexu je hodnota počítána jako aritmetický průměr tří indexů.

Index vzdělání = $(2/3 \times \text{standardizovaná hodnota ukazatele podílu gramotných na dospělé populaci}) + (1/3 \times \text{standardizovaná hodnota ukazatele podílu zapsaných ke studiu})$

$$\text{Celkový HDI} = \frac{\text{index očekávané délky života} + \text{index vzdělání} + \text{index HDP}}{3}$$

(Srovátka, 2008, s. 12-13)

2.5.2 Index lidské chudoby

Index lidské chudoby je indikátorem úrovně lidského rozvoje. Je uveřejněn od roku 1997 a uvažuje, zejména u rozvojových zemí s menší hospodářskou úrovní, takové okolnosti, jakými jsou dětská podvyživenost nebo dosažitelnost vodních zdrojů. Pro vybrané země OECD a vybrané země střední a východní Evropy pak bere v úvahu ráz eventuální společenské exkluze jako dlouholetá nemožnost najít zaměstnání či procento obyvatelstva pod prahem chudoby. (Heřmanová, 2012, s. 105)

2.5.3 Index svobody

Index svobody, který je dalším z vybraných ukazatelů je indikátorem, který je používán a uveřejňován různými organizacemi. Indexy svobody označují hlavně kvalitu institucionálního, právního a politického okolí v určitých oblastech a to hlavně se zřetelem k možnostem a volnosti podnikání, obchodování, investování, peněžnímu trhu, trhu pracovních příležitostí, ale také se zřetelem k občanské a politické nezávislosti a respektování lidských práv. (Heřmanová, 2012, s. 107)

2.5.4 Index kvality životních podmínek a Index ekonomického blahobytu

Index kvality životních podmínek byl vytvořen organizací International Living. Tento index posuzuje poměry v 192 zemích světa a používá široké spektrum dat a indikátorů z oficiálních vládních a statistických podkladů, např. z WHO, Ročenky OSN, The World Bank Atlas, Yale University a mnoha jiných. Data jsou poté stažena do devíti podoblastí, jež mají odlišný význam v komplexním agregovaném ukazateli. Heřmanová (2012) vybrala devět oblastí z roku 2011. Jsou jimi životní výlohy, kultura a volný čas, hospodářství, životní prostředí, nezávislost, zdravotnictví, infrastruktura, bezpečí a risk i klima. Každá země je v dané oblasti hodnocena na stupnici od 0 do 100 a tato parciální rozhodnutí jsou začleněna prostřednictvím váženého aritmetického průměru do celkového ukazatele. Tyto

indexy v daných zemích vypracovávají obvykle zpravodajové v nich žijící, kteří rovněž dokáží objevit a zhodnotit spolehlivost a správnost aplikovaných národních statistik a jiných pramenů. Index kvality životních podmínek je tak považován za prostředek, který hodnotí objektivní životní okolnosti. (Heřmanová, 2012, s. 114)

Naproti tomu ukazatel ekonomického blahobytu představuje volitelný způsob měření ekonomického blahobytu ve vybrané zemi. Tento ukazatel byl zformován americkými ekonomy Williamem Nordhausem a Jamesem Tobinem a obsahuje v sobě takové proměnné jako je práce v domácnosti, zamoření prostředí i výdaje související s kriminalitou. (Heřmanová, 2012, s. 115)

2.5.5 Genderově vztažený index rozvoje a Míra genderového zrovnoprávnění

Genderově vztažený index rozvoje je ve své podstatě rovněž indexem lidského rozvoje, který přihlíží k hledisku odlišnosti mezi pohlavími. Zobrazuje rozdílný stupeň životní úrovně žen a mužů ve společnosti, což se děje na základě komparace očekávané délky života i získaného vzdělání a výdělku. Jde o jeden z pěti indikátorů životní úrovně, který se každoročně objevuje ve Zprávě o lidském rozvoji. Obdobou tohoto indexu může být i Míra genderového zrovnoprávnění, který naopak představuje indikátor, jenž pomáhá ve sledování schopností žen aktivně se zapojit do hospodářského a politického života, a tím pádem zaznamenat míru genderové nerovnosti. (Heřmanová, 2012, s. 105)

2.5.6 Index vnímání korupce

Tento indikátor je užíván vzhledem ke skutečnosti, že jde hodnotit i kvalitu veřejné správy jako celku. Index je vydán organizací Transparency International a dosahuje hodnot od 0 do 100, kdy 0 vyjadřuje nejhorší situaci a 100 vyjadřuje nejlepší výsledek. Hodnocení, které je menší než 5 bodů lze podle Transparency International nazvat jako přerostlou korupci. Posuzování výše korupce dle tohoto indikátoru vychází ze zjišťování subjektivního náhledu dotazovaných, takže může zachycovat, nikoli jen faktický rozměr, ale i např. bdělost a publicitu, která je tomuto problému věnována v médiích. Zároveň tento indikátor zobrazuje i hodnotová kritéria a hodnotovou informovanost dotazovaných obyvatel. Korupce, ať už v různých odvětvích ekonomiky či celé společnosti, je měřitelná i dalšími ukazateli.

Pro měření lze použít např. „*globální barometr korupce, index nepřůhlednosti, index kvality veřejné správy nebo index regulační kvality*“. (Heřmanová, 2012, s. 108)

2.5.7 Vzor indexu na národní, regionální a mikroregionální úrovni

V prvé řadě je třeba poznamenat že QOL na národní, regionální, popř. lokální úrovni se obvykle vypracovává dle jiných indikátorů než na makroregionální úrovni, a to z několika důvodů. Jednak z důvodu, že na nejnižších hierarchických úrovních nemusí být prostřednictvím statistik sledovány totožné ukazatele nebo z toho důvodu, že na různých úrovních mohou být pro měření objektivní QOL obyvatel mnohem podstatnější, příhodnější nebo i spolehlivější odlišné ukazatele. Dle programu OSN je každoročně zveřejňována Zpráva o lidském rozvoji s celosvětovým závěrem. Rok 1992 se stal přelomovým, v souvislosti s počátkem zhotovování analogických hlášení na úrovních jednotlivých zemí a regionů světa. Za Českou republiku byla první Zpráva o lidském rozvoji vydána v roce 1996. Mezi primární posuzované sféry patří makroekonomické ukazatele, jako HDP, produktivita práce či rozpočtové saldo, demografické trendy, kterými jsou přirozený přírůstek obyvatelstva, úmrtí, střední délka života aj., zdravotní profil populace, vzdělanostní profil populace, kriminalita a ekonomická situace. (Heřmanová, 2012, s. 120)

Heřmanová (2012, s. 122) se odvolává na Potůčka (2002), který ve své práci v oblasti sledování kvality života poprvé definoval Index kvality života a udržitelného rozvoje. Z jeho práce vycházely i Mederly, Topercer a Nováček (2004), kteří hodnotili data za rok 2000, z nichž byl sestaven Regionální index kvality života v krajích ČR. Pro každý kraj byly v tomto případě jako aritmetický průměr daných proměnných spočítány tři parciální indexy pro okruh A, B, C. a poté souhrnný index kvality života jako jejich aritmetický průměr. Okruh A je popisován jako podmínka pro dlouhý a šťastný život, okruh B jako podmínka pro tvůrčí život s odpovídajícím vzděláním, a okruh C jako podmínka pro příslušnou životní úroveň. Jde tedy o posloupný index se shodnými vahami všech tří hlavních oblastí kvality života. (Mederly, Topercer a Nováček, 2004, s. 16).

Komparativní úroveň, tj. nadřazenou referenční úrovní, byla průměrná hodnota výchozího indikátoru za ČR, která reprezentovala 100 %. V případě, že byla hodnota výchozího indikátoru vzhledem ke QOL vyšší než celorepubliková průměrnost, nabývaly kraje vyšších hodnot než 100 % a obráceně, jestliže byla hodnota některého z indexů menší než 100 %, znamenalo to, že hodnota některého z indikátorů je pod republikovou úrovní. (Heřmanová, 2012, s. 123)

3 SHRUTÍ TEORETICKÉ ČÁSTI

Teoretická část představila definice samotného pojmu kvality života. Přestože existuje větší množství definic, tak autorka Heřmanová (2012, s. 32-37) nejvíce vyzdvihuje jak tvrzení autorů Hartla a Hartlové (2000), dle kterých jde o „posouzení dojmu životní blaženosti“ i tvrzení Surynka a Nového (2006), kteří spatřují kvalitu života „v uspokojování hmotných požadavků“. Setkáváme se zde i s faktem vnímání kvality života, který je rozdělen na subjektivní a objektivní vnímání. Seznamujeme se s oblastmi, ve kterých můžeme kvalitu života pozorovat. Jde zejména o oblast zdraví a psychologie, ekonomie, sociologie i vzdělání. Dozvídáme se o aspektech kvality života, jakými jsou harmonie, aktivita, mezilidské vztahy, autonomie člověka, či jeho zdraví a uspokojené potřeby, a další, které ji bezprostředně ovlivňují. Všechny aspekty lze zjišťovat na globální, makroregionální, národní, regionální a mikroregionální či lokální úrovni. Setkáváme se i s různými kritérii kvality života, rozdělenými do čtyř oblastí, konkrétně na zdravotní, environmentální, sociálně-kulturní a ekonomická kritéria. Závěr teoretické části je věnován vybraným indikátorům kvality života, zejména pak indexu lidského rozvoje a metodám jeho výpočtu. Jsou představeny i další indikátory jako Index lidské chudoby, Index svobody, Index kvality životních podmínek a jiné.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

4 CHARAKTERISTIKA VYBRANÝCH MĚST DOLNOMORAVSKÉHO ÚVALU

Tato kapitola bude pojednávat o jednotlivých městech Dolnomoravského úvalu. Do svého výběru jsem zařadila města Uherské Hradiště, Hodonín a Břeclav, jakožto bývalá okresní města. Okresy dnes již existují pouze jako územní celky. Naopak okresní úřady zanikly k 1. lednu 2003 a byly nahrazeny novými správními obvody obcí s rozšířenou působností.

Geomorfologický blok Dolnomoravský úval patří do geomorfologického území Jihomoravské pánve, které vytváří na území České republiky severní cíp geomorfologické provincie Vídeňské pánve. Dolnomoravský úval se nalézá na jižní Moravě při dolním proudu řeky Moravy. Je formován tektonickou prohlubní s rozlohou 965 km² a střední výškou 183 metrů. Úval zabírá území od Napajedelské brány na severu až po splnutí řek Moravy a Dyje na jihu. Ze severní strany je úval ohraničen Ždánickým lesem a Kyjovskou pahorkatinou, na severovýchodě je Napajedelskou bránou oddělen od Hornomoravského úvalu. Z východní strany je segregován Vizovickou vrchovinou a Bílými Karpaty. Na jižní straně Dolnomoravský úval přestupuje na území Slovenska a Rakouska, ze západní strany je ohraničen Mikulovskou vrchovinou a na severozápadě je díky Věstonické bráně izolován od Dyjsko-svrateckého úvalu. Největší možná délka oblasti dosahuje cca 75 kilometrů a délka cca 43 kilometrů. Lokalita Dolnomoravského úvalu se řadí k nejteplejším a nejúrodnějším územím v České republice. Místy zůstaly zachráněny lužní lesy se slepými rameny a nivní lučiny. (Moravské-Karpaty.cz, 2014)

4.1 Město Uherské Hradiště

Město Uherské Hradiště se nachází na levém břehu řeky Moravy mezi Chřiby a Bílými Karpaty. Je pokládáno za jedno z hlavních center Slovácka. (Uherské Hradiště, 2011)

Z hlediska vztahů s okolními sídly je pro město zásadním partnerem, avšak na druhé straně i rivalem Zlína. Vztah Uherského Hradiště k ostatním dalším blízkým okresním městům jako jsou Hodonín, Kroměříž, Vsetín, Břeclav, Vyškov a Vsetín, je výrazně nižší, což vychází ze vzdálenosti a velikosti těchto měst. (Uherské Hradiště, 2010)

Správní obvod obce s rozšířenou působností Uherské Hradiště je vyhraněn územím, do kterého se řadí 48 obcí. Jsou jimi Babice, Bílovice, Boršice u Buchlovic, Boršice u Blatnice, Břestek, Březolupy, Buchlovice, Částkov, Hluk, Hostějov, Huštěnovice, Jalubí, Jankovice, Kněžpole, Kostelany nad Moravou, Košíky, Kudlovice, Kunovice, Medlovice,

Mistřice, Modrá, Nedachlebice, Nedakonice, Ořechov, Ostrožská Lhota, Ostrožská Nová Ves, Osvětimany, Podolí, Polešovice, Popovice, Salaš, Staré Hutě, Staré Město, Stříbrnice, Stupava, Sušice, Svárov, Topolná, Traplice, Tučapy, Tupesy, Uherský Ostroh, Újezdec, Vážany, Velehrad, Zlámanec a Zlechov. (Uherské Hradiště, 2012)

4.1.1 Historie města

Město bylo založeno na území Velké Moravy Přemyslem Otakarem II. Uherské Hradiště bylo vybudováno na ostrově, který v rovné krajině tvořila řeka Morava, a na kterém byla postavena kaple sv. Jiří. Město mělo patrně vystřídat zpusťšené opěrné body na východě českého státu, jako byly hrady Kunovice a velkomoravský Veligrad, který byl později pojmenován jako Staré Město. Jedna z pověstí o založení města říká, že Přemysl Otakar II. při podpisu zakládací listiny zvolal, že „*zahrádím já Uhrom tuuto dieru, aby mně do Moravy vicej nemohli*“ (Jančář, Holý a Titz, 2002, s. 13). Dle písemnosti pocházející z roku 1258 se Hradiště nazývalo Nový Velehrad, avšak na konci 13. století je představováno jako Hradiště a od 18. století už jako Uherské Hradiště. (Jančář, Holý a Titz, 2002, s. 13)

Ve 13. století byla jihovýchodní Morava častým cílem nepřátelských vpádů. Tehdy se znovu zvýšil taktický smysl ostrova na řece Moravě. Městu, které mělo plnit úkoly ekonomické a vojenské, byla udělena řada privilegií. Mezi ně patřilo právo pořádat dva týdenní a jeden výroční trh, mílové právo, které zakazovalo v okolí města šenk, právo ražby mincí, a v oblasti soudnictví též tzv. brněnské právo.

Aby mohlo město vyhovět svému takticko-vojenskému úkolu, muselo být obehnáno hradbou. V polovině 14. století byla započata stavba kamenného opevnění, jehož podoba se postupně vytvářela. Do města směřovaly ve středověku tři brány, avšak do dneška se dochovala pouze jedna brána, pojmenovaná jako Zadní, Shořelá a někdy dokonce Královská, která je dnes již známá jako Matyášova brána. Během staletí prošlo město Uherské Hradiště dlouhým a komplikovaným historickým vývojem, avšak za celou svou historii bylo pouze jednou dobyto, a to v roce 1742 pruskými vojáky. (Uherské Hradiště, 2010)

V meziválečné éře prožívalo město horlivé stavební aktivity, které značně změnily dnešní vzhled města. Městská rada proto požádala v roce 1925 Masarykovu akademii o vyhotovení zastavovacího plánu, čímž byl ovlivněn urbanistický rozvoj města. Díky tomuto plánu bylo postaveno dnešní sídliště Mojmír, vily na třídě Maršála Malinovského, či nová sídliště v oblasti Mařatic a Sadů. (Čoupková a Rašticová, 2008, s. 39-40)

Obr. 1 Poloha Uherského Hradiště (Ilmodo, 2014)

4.1.2 Památky a kultura

Jednou ze zásadních archeologických památek je objev církevního celku, který je považován za sídlo arcibiskupa Metoděje. Tuto památku je možné najít v městské části Sady. Další zajímavostí jsou pozůstatky městských hradeb, které vznikly v první polovině 14. století. Již zmíněné městské brány nezůstaly do dnešních dní zachovány, ale jedna z nich tzv. Matyášova brána se dodnes nachází v parku, za komplexem jezuitských budov. Dominantou Masarykova náměstí je kostel sv. Františka Xaverského, který patří taktéž do komplexu jezuitských budov. Druhou dominantou náměstí je barokní kašna, s plastikou delfinů a piniovou šiškou. Nelze také opomenout barokní lékárnu u Zlaté koruny, která slouží městu již od 17. století. Renesanční stavbu lze ve městě najít pouze jednu. V Uherském Hradišti je to Dům u Slunce, vystavěný roku 1578, který dříve plnil úlohu skladiště soli, avšak dnes slouží městu jako hotel. Dvě historická centra Uherského Hradiště, Masarykovo a Mariánské náměstí, propojuje Prostřední ulice, které vévodí Stará radnice, jež vznikla ve 14. století. Dominantou Mariánského náměstí je Mariánský morový sloup, postavený jako výraz díky zažehnání morové nákazy. Nejstarší stavbou města je gotická kaple sv. Alžběty, která je dnes využívána jako lékárna. Dalšími důležitými památkami jsou Františkánský klášter, kostel Zvěstování Panny Marie, Židovská synagoga a Galerie Slovákckého muzea. (Výletník.cz)

Kultura v Uherském Hradišti a jeho okolí je velmi rozmanitá. Lze navštívit expozici Galerie Slovákckého muzea nebo Slovákcké divadlo v Uherském Hradišti s pestrou paletou před-

stavení a skvělých herců. V letním období pořádá Uherské Hradiště Letní filmovou školu, v září Slavnosti vína a Den otevřených památek s jarmarkem a v říjnu Festival hudebních nástrojů lidových muzik. V zimním období se na Masarykově náměstí každoročně konají Vánoční trhy. Zábavu lze ve městě dále najít i v Klubu kultury, Kině Hvězda, Aquaparku Uherské Hradiště, Knihovně Bedřicha Beneše Buchlovana nebo na fotbalovém stadionu. Svými památkami a kulturními akcemi se mohou samozřejmě pochlubit i okolní obce, avšak Uherské Hradiště lze považovat jako střed všeho na jednom místě.

4.1.3 Obyvatelstvo

Počet obyvatel ve městě Uherské Hradiště na konci roku 2014 byl 25 287 obyvatel, což oproti počátku roku 2014 představuje nárůst pouze o 21 obyvatel. Počet narozených ke konci roku 2014 byl 264 obyvatel, a počet zemřelých 238 obyvatel. Počet přistěhovaných v roce 2014 činil 536 a počet vystěhovaných činil 541, z čehož vyplývá rozdíl migračního salda -5. Záporné migrační saldo znamená, že se v roce 2014 z Uherského Hradiště více obyvatel odstěhovalo, než se do něj přistěhovalo.

Počet sňatků v roce 2014 v Uherském Hradišti činil 116, což oproti roku 2013 představuje nárůst o 18 sňatků. Počet rozvodů se v roce 2014 snížil na 43, což značí podstatný rozdíl oproti roku 2013, ve kterém činil počet rozvodů 87. Počet potratů v roce 2014 dosahoval 89, což oproti roku 2013 představuje přírůstek o 14 potratů. (ČSÚ, 2015)

Tab. 4 Počet obyvatel v Uherském Hradišti k 31. 12. 2014 (ČSÚ, 2015)

	Celkem	Muži	Ženy
Počet obyvatel	25 287	11 944	13 343
Ve věku 0-14 let	3396	1726	1670
Ve věku 15-64 let	16 952	8321	8631
Ve věku 65 let a více	4939	1897	3042

Tab. 5 Sňatky, rozvody, potraty v Uherském Hradišti k 31. 12. 2014 (ČSÚ, 2015)

Rok	Sňatky	Rozvody	Potraty
2013	98	87	75
2014	116	43	89

4.1.4 Průmysl a zemědělství

Uherské Hradiště včetně Starého Města a Kunovic vystihuje důležitý průmyslový střed jihovýchodní Moravy a Zlínského kraje. Důležité soustředění pracovních míst je také v okolních obcích, z kterých lze jmenovat Uherský Ostroh, Hluk a Buchlovice. V tomto regionu je zachyceno aktivní saldo dojížděky a vyjížděky za prací. V této lokalitě převládá na prvním místě strojírenský a elektrotechnický průmysl, kde největší firmu v Uherském Hradišti představuje MESIT holding a.s. V oblasti průmyslu bylo ke konci roku 2014 celkem registrováno 870 podnikatelských subjektů, z čehož v oblasti stavebnictví bylo evidováno 571, v oblasti dopravy a skladování 128, v oblasti velkoobchodu a maloobchodu 1549 podnikatelských subjektů, v oblasti ubytování, stravování a pohostinství 318 a v oblasti profesní, vědecké a technické činnosti 808 subjektů.

S ohledem na příhodné podmínky pro zemědělství je Uherské Hradiště rovněž centrem potravinářského průmyslu, které připravuje lokální výrobky. Důležitým podnikem se v tomto ohledu stala firma HAMÉ Babice, a.s. Lokalita Uherského Hradiště je také významná z důvodu pěstování vinné révy.

K terciárnímu sektoru zde můžeme zařadit ČSAD Uherské Hradiště, a.s. zajišťující městskou hromadnou dopravu, SYNOT W, a.s., zajišťující zábavní průmysl., v oblasti služeb dále také Českou poštu, množství bank a spořitelen nebo supermarkety Albert Hypermarket, Pennymarket, Lidl, Kaufland, Billa a Tesco. V oblasti služeb je nutno dále zmínit ještě Povodí Moravy, s.p., ARAVER a.s. a HRATES a.s., který se stará o údržbu komunikací a veřejných prostranství. (Uherské Hradiště)

4.1.5 Školství a zdravotnictví

V oblasti školství se v Uherském Hradišti nachází 8 základních škol, 7 středních škol a 1 vysoká škola.

V Uherském Hradišti nalezneme tyto základní školy - Základní škola T. G. Masaryka, Základní škola UNESCO, Základní škola Uherské Hradiště - Sportovní, Základní škola Uherské Hradiště - Za Alejí, Základní a mateřská škola Čtyřlístek s. r. o., Základní a Mateřská škola Uherské Hradiště, Palackého náměstí, Základní škola a Mateřská škola speciální Uherské Hradiště a Základní škola a Mateřská škola, Uherské Hradiště – Jarošov. (Seznamškol.cz)

Středoškolské vzdělání poskytuje v Uherském Hradišti Střední škola služeb, s.r.o., MESIT střední škola, o.p.s., Střední škola průmyslová, hotelová a zdravotnická Uherské Hradiště, Gymnázium Uherské Hradiště, Střední uměleckoprůmyslová škola Uherské Hradiště, Soukromá střední škola, s.r.o., a Obchodní akademie, Vyšší odborná škola a Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky Uherské Hradiště. (Střední školy)

Oblast vyššího vzdělání v Uherském Hradišti zastupuje Vyšší odborná škola a Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky Uherské Hradiště, která studentům s maturitou dále poskytuje rozšíření vzdělání na Vyšší odborné škole, kdy student po ukončení studia získá titul Dis. Vysokoškolské vzdělání je ve městě rovněž možno absolvovat, a to díky Fakultě logistiky a krizového řízení, které spadá pod Univerzitu Tomáše Bati ve Zlíně, avšak pobočka této fakulty sídlí v bývalých Uhersko-hradištských kasárnách. (Uherské Hradiště, 2011)

Město Uherské Hradiště se v oblasti zdravotnictví může pochlubit fungující nemocnicí, sídlící na ulici J. E. Purkyně 365, nesoucí plný název Uherskohradištská nemocnice, a.s., která byla založena Zlínským krajem 22. září 2005. V roce 2014 bylo v nemocnici ambulantně ošetřeno 325 157 pacientů, což oproti roku 2013 představuje pokles o 66 445 pacientů. Počet hospitalizovaných pacientů v roce 2014 byl 24 646, což naopak oproti roku 2013 představuje přírůstek o 674 pacientů. Z hlediska operací bylo v Uherskohradištské nemocnici v roce 2014 provedeno 8820 operací, z čehož 6 506 operací bylo plánovaných a 2314 operací bylo akutních. Celková kapacita lůžek v Uherskohradištské nemocnici v roce 2014 činila 613 lůžek. Průměrný přepočtený počet zaměstnanců k roku 2014 činil 1235 zaměstnanců, z čehož 152 zaměstnanců představují lékaři. I v tomto ohledu lze konstatovat, že oproti roku 2013 došlo k mírnému zvýšení počtu lékařů průměrně o 6 lékařů. (Uherskohradištská nemocnice, 2015)

4.2 Město Hodonín

Město Hodonín se nachází na jižní Moravě, severovýchodně od města Břeclavi. Rozprostírá se v Dolnomoravském úvalu a s tokem řeky Moravy se setkáváme na jižním okraji města. Proud řeky Moravy u Hodonína vytváří státní hranici se Slovenskou republikou. Hodonín je středem Mikroregionu Hodonínsko a patří mezi největší města jihovýchodní Moravy.

Na severní a severozápadní periferii města se nalézají rozlehlé lesy, s množstvím lesních cest, vhodných k relaxačním toulkám. Západně od Hodonína se nachází systém chovných ryb-

níků. Jihozápadně od Hodonína u obce Lužice se rozkládají velké vinice a ovocné sady a na severozápadě Hodonína je vybudována zoologická zahrada. (Turistika.cz)

Správní obvod obce s rozšířenou působností Hodonín je vyhraněn územím obcí Čejč, Čejkovice, Dolní Bojanovice, Dubňany, Josefov, Karlín, Lužice, Mikulčice, Mutěnice, Nový Poddvorov, Petrov, Prušánky, Ratiškovice, Rohatec, Starý Poddvorov, Sudoměřice a Terežín. (Města a obce online: Hodonín)

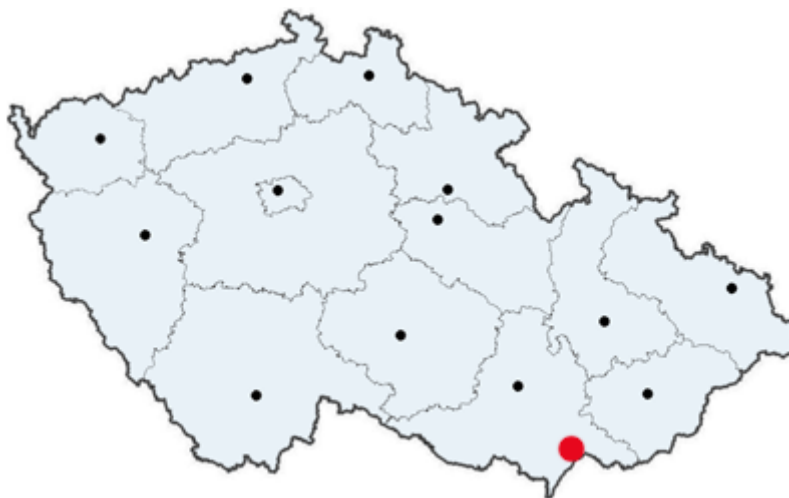
4.2.1 Historie města

Označení města je odvozeno od osobního jména Hodona, staročesky Godona, a označuje tak lid Hodonův. Název města se poprvé objevuje v padělku z 12. století. Po zániku Velkomoravské říše a po roce 1018, kdy se Slovensko přičlenilo k Uhrám, se na takticky významných místech staví nové hrady. Jedním z nich byl i Hodonín, jenž byl vystavěn při důležité obchodní cestě z Českého státu do Uher. Listinou manželky krále Přemysla Otakara I., královny Konstancie Uherské, z roku 1228 je Hodonín povýšen na město. Do města tehdy směřovaly čtyři brány. Jedna byla v Anenské ulici, druhá u hlavní křižovatky, třetí na místě, kde se spojují Horní a Dolní valy, a čtvrtá v Legionářské ulici. Brány tak korespondovaly s hlavními trasami na Břeclav, Brno, Uherské Hradiště a Kátov. (Město Hodonín, 2003)

Jako královské město byl Hodonín význačný zejména ve 14. století, později byl už jako město poddanské, řízen šlechtou. Páni z Lipé začali v té době pozitivně ovlivňovat předurčení města. Umožnili podporu protestantům, Jednotě bratrské, a začali v Hodoníně budovat modlitebny a školy. V hospodářské sféře je tento rod spojen hlavně s budováním rybníků. V 18. století se ve městě začala projevovat industrializace. Podnětem bylo jednak pěstování tabáku a jednak otevření Severní Ferdinandovy dráhy v roce 1841. Tato dráha vedla z Vídně přes Břeclav a Hodonín do Přerova a později i do Krakova. Významné postavení získal Hodonín v období prusko-rakouské války, což v dalších letech směřovalo k náramnému hospodářskému růstu. Ve 2. pol. 19. stol. Začala ve městě těžba lignitu, a roku 1865 byl v Hodoníně postaven cukrovar. Rovněž se od roku 1881 začaly rozšiřovat slévárny, dýhárný, mlékárna, konzervárna ovoce a další. (Morava a Slezsko, 2001, s. 55)

Od 1. listopadu 1899 bylo město osvětleno elektřinou, a v roce 1910 odkoupilo město elektrárnu. Význačným úspěchem bylo zbudování spolkového Domu umělců, který se stal v té době důležitým centrem výtvarného umění na Moravě. Poslední důležitou událostí

pro obyvatele Hodonína bylo odhalení pomníku prvního českého prezidenta T. G. Masaryka 28. září 1931. (Město Hodonín, 2003)

Obr. 2 Poloha města Hodonína (rodinnevylety.cz, 2007)

4.2.2 Památky a kultura

Mezi památky ve městě se řadí barokní zámek, dnes známý jako Masarykovo muzeum se svou stálou expozicí T. G. Masaryk a rodný kraj. Dále radnice, postavená ve slohu norimberské secese patří mezi důležité stavby města. Dalšími pamětihodnostmi jsou farní kostel sv. Vavřince, Mariánský sloup, fontána na Masarykově náměstí, kaple sv. Kříže, či socha T. G. Masaryka. Ve městě se nachází též Galerie výtvarného umění nebo Muzeum naftového dobývání a geologie či židovský hřbitov. Pro kulturní nadšence se ve městě nachází kino, městská knihovna, zpřístupněná vodní cesta přes Baťův kanál a v okolí Hodonína také vinařské stezky. (Město Hodonín, 2006). Sportovní nadšenci mohou ve městě využít sportovní halu, zimní stadion, městské koupaliště nebo krytý bazén. (Teza Hodonín)

Město Hodonín je rovněž lázeňským městem, ve kterém se léčí nemoci pohybového a oběhového ústrojí. Lázeňský komplex se nalézá u severovýchodního okraje města. Milovníci sportu jistě ocení pár dálkových cyklostezek jako Moravsko-Beskydskou magistrálu, trasu zvanou Podluží, Moravskou stezku či trasu podél řeky Moravy. (Turistika.cz)

Neopomenutelným zážitkem na Hodonínsku je pochopitelně folklor. Právě zde se mohou návštěvníci setkat s hodovým či masopustním veselím a množstvím kulturních festivalů

v okolních vesnicích, ať již hovoříme o Mezinárodním folklorním festivalu ve Strážnici nebo o Hornáckých slavnostech ve Velké nad Veličkou. (Město Hodonín, 2013)

4.2.3 Obyvatelstvo

Celkový počet obyvatel v Hodoníně dosahoval na konci roku 2014 počtu 24 975 obyvatel, z čehož 12 115 obyvatel zastupovali muži a 12 860 obyvatel zastupovaly ženy. Celkový počet obyvatel se oproti roku 2013 snížil o 45 obyvatel. Počet narozených v roce 2014 činil 256 a počet zemřelých 279, z čehož vyplývá, že počet zemřelých převyšoval počet narozených o 23 obyvatel. Počet přistěhovalých v roce 2014 ve městě Hodonín činil 562 a počet vystěhovalých činil 613. Z těchto údajů vyplývá záporné migrační saldo, což znamená, že počet vystěhovalých převyšoval počet přistěhovalých o 51 obyvatel.

Ve městě Hodonín bylo v roce 2014 uzavřeno 109 sňatků, což představuje oproti roku 2013 pokles o 5 sňatků. Rozvodů se v Hodoníně uskutečnilo 62. Toto číslo poukazuje snížení rozvodovosti v porovnání s rokem 2013, kdy se rozvodů uskutečnilo 84. Za pozitivní ukazatel by mohl být považován počet potratů, který se z poměrně vysokého čísla 117 za rok 2013 v roce 2014 snížil na 91, což značí pozitivní vývoj. (ČSÚ, 2015)

*Tab. 6 Počet obyvatel v Hodoníně k 31. 12. 2014
(ČSÚ, 2015)*

	Celkem	Muži	Ženy
Počet obyvatel	24 975	12 115	12 860
Ve věku 0-14 let	3287	1705	1582
Ve věku 15-64 let	17 215	8634	8581
Ve věku 65 let a více	4473	1776	2697

*Tab. 7 Sňatky, rozvody a potraty v Hodoníně
k 31. 12. 2014 (ČSÚ, 2015)*

Rok	Sňatky	Rozvody	Potraty
2013	114	84	117
2014	109	62	91

4.2.4 Průmysl a zemědělství

V oblasti průmyslu je za hlavní odvětví v této lokalitě považováno strojírenství, těžba, potravinářský a textilní průmysl. V oblasti těžby byl Hodonín znám zejména díky lignitovým dolům.

Důležitou roli v Hodoníně hrál i bývalý cukrovar, který byl založen v roce 1886 a sloužil pro zpracování 500 tun řepy denně. Areál cukrovaru byl však v 90. letech rozprodán, a zbylé podíly se doprodávají i dnes. V současnosti bylo 90 % cukrovaru zbořeno a na území bývalého cukrovaru dnes stojí obchodní centrum. (Fa.vutbr.cz)

Největšími firmami sídlícími v tomto městě jsou JIHOMORAVSKÁ ARMATURKA, spol. s.r.o., ZZN Pomoraví a.s., Moravské naftové doly, a.s., DYAS., spol. s.r.o., LIGNUM PRODUKT, spol. s.r.o., KM BETA a.s., ČEZ – Elektrárna Hodonín, nebo Vodovody a kanalizace, a.s. (Ústav územního rozvoje, 2001)

Dolnomoravský úval má díky černozemi ideální podmínky pro pěstování zemědělských plodin. Proto se v okrese Hodonín v oblasti zemědělství nejčastěji pěstují obiloviny, kukuřice, zelenina, cukrová řepa, vinná réva a rozšířený je rovněž i chov masa. (Ústav územního rozvoje, 2001)

4.2.5 Školství a zdravotnictví

V oblasti školství nalezneme v Hodoníně 5 základních škol a 3 střední školy. Vysoká škola se v Hodoníně nenachází. Mezi základní školy patří Základní škola Hodonín - Očovská, Základní škola Hodonín - Vančurova, Základní škola Hodonín - U červených domků, Základní škola Hodonín - Mírové náměstí a Mateřská škola a Základní škola Hodonín - náměstí B. Martinů. (Seznamškol.cz)

Střední školy se v Hodoníně nachází pouze tři. Jsou to Gymnázium, obchodní akademie a Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky Hodonín, Střední škola průmyslová a umělecká a Integrovaná střední škola. (Střední školy)

V městě Hodonín rovněž funguje nemocnice TGM Hodonín. Její základní kámen byl položen 17. listopadu 1946, avšak k otevření této nemocnice došlo až v květnu roku 1952. Tehdy měla nemocnice k dispozici 337 lůžek a do roku 1981 tento počet vzrostl až na 400. V letech rozvoje tzv. Sjednoceného zdravotnictví byla k nemocnici organizačně přičleněna poliklinika na dnešní Národní třídě, a rovněž dům dětských ambulancí na Muchově ulici a v roce 1996 i nová poliklinika na sídlišti Jihovýchod. Vodoléčba byla realizována zprvu v suterénu ambulantního křídla, a to v běžných koupelnových vanách. Samostatné rehabilitační zařízení vzniklo v roce 1976 v souvislosti s aktivitami Výzkumného ústavu balneologického v Mariánských Lázních, který měl v Hodoníně své vyčleněné pracoviště s cílem výzkumu jodobromových vod. Tento výzkum dopomohl k otevření Lázní Hodonín v roce

1979, které se tak staly jediným lázeňským městem v Jihomoravském kraji. (Nemocnice TGM Hodonín)

V roce 2013 i 2014 činil počet lůžek v nemocnici TGM 200. Procento využití lůžek se v roce 2014 snížilo o téměř 2,5 % oproti předchozímu roku. Počet hospitalizací v roce 2014 činil 8 715, což představuje oproti roku 2013 pokles o 433 hospitalizací. Počet úmrtí se v minulém roce snížil na 372, avšak rozdíl oproti roku 2013 činí pouze 4 úmrtí. Narůst však lze pozorovat v počtu ambulantních vyšetření, kterých bylo v roce 2014 provedeno 149 088, což představuje zvýšení o 4 672 vyšetření, než bylo uskutečněno v roce 2013. V roce 2014 bylo provedeno celkem 2 342 operací, z čehož bylo 1 969 chirurgických zákroků a 373 gynekologických zákroků. Z toho reoperace byly provedeny pouze 4, všechny v oblasti chirurgických zákroků. Malých operačních výkonů bylo provedeno celkem 608, čímž se dostáváme k celkovému počtu operačních výkonů 2 954. Průměrný přepočtený počet lékařů v roce 2013 i v roce 2014 byl 58. V roce 2014 v nemocnici působilo 183 všeobecných sester a porodních asistentek, 4 farmaceuti, 37 zdravotních pracovníků a nelékařů s odbornou způsobilostí a 16 zdravotních pracovníků a nelékařů se specializovanou způsobilostí. (Nemocnice TGM Hodonín, 2015)

4.3 Město Břeclav

Město Břeclav se nachází na jižní Moravě, rozprostírá se na řece Dyji poblíž hranic s Rakouskem a Slovenskou republikou. Město je svým umístěním portálem do Lednicko-valtického areálu. Břeclav bývá označována jako srdce Podluží a žije vydatným folklorem. (České hory)

Břeclav je rozprostřena v blízkosti dálničního tahu, který míří z Brna do Bratislavy. Ve městě se nachází železniční uzel tras, které vedou z Rakouska a Slovenska a směřují dále do Čech nebo na Moravu. Břeclaví protéká řeka Dyje a město se rozkládá na dyjské nivě ve středu lužních lesů. Lužní les, který se nachází kolem řeky Dyje a nedaleké řeky Moravy, náleží k největším lesním porostům svého druhu v Evropě. Severozápadně od Břeclavi se nachází Mlýnský rybník, vymezený k rekreačnímu vyžití. Jihovýchodně od Břeclavi najdeme rezervaci Rašpurk, která má povahu pralesa. Jihozápadně se nalézá Lednicko-valtický areál a u severní hranice města je zřízeno letiště. (Turistika.cz)

Správní obvod obce s rozšířenou působností Břeclav je vyhrazen obcemi Bulhary, Hlohovec, Hrušky, Kostice, Ladná, Lanžhot, Lednice, Moravská Nová Ves, Moravský Žižkov,

Podivín, Přítluky, Rakvice, Tvrdonice, Týnec, Valtice, Velké Bílovice a Zaječí. (Územně identifikační registr ČR)

4.3.1 Historie města

Současná Břeclav se nachází v oblasti, kterou si jako své obydlí zvolili první Slované, kteří na toto území dorazili z východního Podunají v 6. století. Na jihovýchodě od současné Břeclavi vzniklo na konci 8. století rozměrné sídliště, kde byla prováděna rozvinutá řemeslná produkce. Tato oblast se v 9. století v době existence Velkomoravské říše stala jedním z hradišť ústředního velkomoravského území. Toto sídliště proslulo jako velkomoravské hradisko Pohansko u Břeclavi. Do hradiska se v časech nebezpečí skrývali rolníci i s celým svým jměním. Za důležitou kolonií v okolí hradiště byla považována vesnice v lokalitě, kde se dnes leží Stará Břeclav.

Po zničení hradiska na začátku 10. století se kraj nacházel ve vřavě bojů o velkomoravský odkaz, kdy z těchto bojů vítězně vystoupil rod Přemyslovců. Břeclav dostala své jméno po knížeti Břetislavovi a tehdy tak bylo pojmenováno i nové hradiště, jehož posláním bylo bránit vstup do země, a které bylo vybudováno na místě dnes existujícího břeclavského zámku. Tento hrad založený po roce 1041 se stal ústředím hradského řízení a na začátku 13. století ho věnem dostala manželka českého krále Přemysla Otakara I, Konstancie Uherská. Po skončení husitských válek se v okolí hradu usídlují obyvatelé, kteří museli uniknout z vypleněné Staré Břeclavi a vybudovali městečko, které je v písemných zmínkách označováno jako Nová Břeclav. Toto město vyzískají ve druhé polovině 20. let 16. století Žerotínové, kteří hrad rekonstruovali jako renesanční sídlo.

V roce 1618 se Morava vzbouřila proti Habsburkům a v popředí moravských stavů tehdy zaujímal místo břeclavský velmož Ladislav Velen ze Žerotína. Po bitvě na Bílé hoře mu bylo jmění zabaveno. Břeclav byla v té době zcela zpustošena. V roce 1658 břeclavské panství zakoupili Lichtenštejnové, držitelé sousedního valtického a lednického panství. V té době zámek postupně marnil na svém přepychu a až na počátku 19. století byl upraven do dnešního vzhledu.

V roce 1872 byla Břeclav slavnostně povýšena na město, a to díky císařské listině. Argumentem pro povýšení na město byl příjezd prvního vlaku z Vídně dne 6. června 1839. Za nedlouho byla Břeclav prvním železničním uzlem nikoli jen v rakouské monarchii, ale i v celé střední Evropě. Na přelomu 50. a 60. let 19. století začíná v Břeclavi vzkvétat průmysl, související se zemědělstvím v Břeclav i okolí. V roce 1862 byl založen první vel-

ký podnik – Kuffnerův cukrovar, v roce 1867 Poštorenská knížecí cihelna a v roce 1872 rafinerie cukru, která náležela lipnicko-břeclavské akciové společnosti. Tento ojedinělý rozkvět obchodu znamenal pro Břeclav i její okolí zvyšování počtu obyvatelstva. Rozmach města negativně postihla první světová válka, a další úder dostala Břeclav v roce 1938, kdy do města vstoupila německá armáda. Části města Poštorná a Charvátská Nová Ves měly tehdy patřit do Tisícileté německé říše. Po příchodu nacistů byli z města nešetrně vyhnáni břeclavští Židé a Gestapo se pustilo do velkého zatýkání nežádoucích osob. Ke konci války v roce 1944 byla Břeclav bombardována a při náletech byl zdevastován střed města s kostelem sv. Václava a čtvrť Dubič. Dalším důležitým zvratem byl vznik samostatného politického okresu Břeclav při reorganizaci státní správy v roce 1949. V roce 1973 byla k Břeclavi přidružena Poštorná a Charvátská Nová Ves a v roce 1976 pak i Ladná, která se však v důsledku referenda v roce 2006 odpojila. V současné době má Břeclav čtyři městské části – Břeclav, Starou Břeclav, Poštornou a Charvátskou Novou Ves. (Město Břeclav)

Obr. 3 Poloha města Břeclavi (SISPO, 2015)

4.3.2 Památky a kultura

Mezi důležité památky Břeclavi se řadí hlavně Břeclavský zámek, jehož historie sahá až do 11. století, a který byl v roce 1534 přebudován na renesanční zámek. Dále je to budova fary v Břeclavi přestavěná do pseudogotického stylu a budova fary v Poštorné, která je doplněna secesními náměty Karla Weinbrennera. K dalším nádherným stavbám se řadí budova školy v Poštorné, obřadní síň na židovském hřbitově, farní kostel Navštívení Panny

Marie nebo farní kostel sv. Václava. V dohledu břeclavského zámku se nachází les označovaný jako Kančí obora, a jak již říká název, v tomto lese se v dřívějších dobách chovalo mnoho set kusů černé zvěře. V Břeclavi se dále nachází i pět kaplí. Jedná se o kaple Panny Marie v Charvátské Nové Vsi, kaple se zvonící ve Staré Břeclavi, kaple sv. Cyrila a Metoděje, kaple sv. Rocha a kaple Vzkříšení Páně. V Břeclavi se nachází také letiště, které přichází mohou užít za účelem vyhlídkových nebo seznamovacích letů. Nedaleko Břeclavi se nachází i Obora Soutok, která poskytuje jedinečné prostředí lužního lesa, který je propleten vodními kanály, slepými rameny a jezírky. Dalšími honosnými stavbami v této lokalitě jsou Lichtenštejnský dům, Villa Elux, Viladům Antonie Břeclav, zámeček Lány a Pohansko či Židovská synagoga. (Město Břeclav)

Pro milovníky umění i zábavy se v Břeclavi nachází čtyři muzea, a to Městské muzeum a galerie Břeclav, Cyklomuzeum, Galerie 99 a Vlaková pošta. Mezi známé břeclavské vyhlídky náleží vyhlídky z prostřední věže břeclavského zámku nebo kostel Navštívení Panny Marie. Břeclav je město žijící kulturou. Ve městě se nachází mnoho národopisných souborů, ochotnických divadel či pěveckých sborů. Ve městě se najdeme kino, taneční studio i základní uměleckou školu. Břeclav poskytuje i pestrou paletu sportů. Ve městě se nachází hned několik fitness center, krytý bazén a letní koupaliště, dva jezdecké kluby i stadion Městského sportovního klubu Břeclav. Zajímavým zážitkem může být i projížďka výletní lodí po Dyji a milovníci cyklotoulání si ve městě jistě přijdou na své, díky řadě cyklostezek. (Město Břeclav)

4.3.3 Obyvatelstvo

Celkový počet obyvatel ve městě Břeclav na konci roku 2014 dosahoval 24 949 obyvatel, kdy tento počet tvořilo 12 041 mužů a 12 908 žen. Oproti roku 2013 představuje tento ukazatel pokles, avšak pouze o 7 obyvatel. Počet narozených v Břeclavi činil na konci minulého roku 245 a počet zemřelých činil 250. Tento ukazatel značí přirozený úbytek -5, což v tomto ohledu nevykazuje pozitivní vývoj. Počet přistěhovalých v roce 2014 činil 441, avšak počet vystěhovalých činil 443. V tomto případě se jedná o záporné migrační saldo, které však není tak značné. Na všech ukazatelích lze tedy v roce 2014 pozorovat záporné hodnoty. Pro zajímavost předkládám čísla z roku 2013, která osvědčují, že přirozený přírůstek činil 18 obyvatel, migrace byla kladná, což značí více přistěhovalých než vystěhovalých o 13 obyvatel, a celkový přírůstek obyvatel ke konci roku 2013 činil 31 obyvatel.

V Břeclavi se v roce 2014 uskutečnilo 126 sňatků, což představuje oproti roku 2013 přírůstek o 8 uzavřených manželství. Tento vývoj lze tedy pokládat přinejmenším za pozitivní. Rozvodů se v roce 2014 uskutečnilo 81. Tento ukazatel naopak považují za negativní, protože znamená přírůstek o 22 rozvodů oproti roku 2013. V Břeclavi byl též sledován mírný nárůst potratů, kterých v roce 2013 bylo 106, avšak v roce 2014 lze sledovat mírný nárůst o 6 potratů. Tento ukazatel v tomto ohledu opět značí negativní vývoj. (ČSÚ, 2015)

*Tab. 8 Počet obyvatel města Břeclav k 31. 12. 2014
(ČSÚ, 2015)*

	Celkem	Muži	Ženy
Počet obyvatel	24 949	12 041	12 908
Ve věku 0-14 let	3500	1785	1715
Ve věku 15-64 let	17 085	8512	8573
Ve věku 65 let a více	4364	1744	2620

*Tab. 9 Sňatky, rozvody a potraty v Břeclavi k 31. 12. 2014
(ČSÚ, 2015)*

Rok	Sňatky	Rozvody	Potraty
2013	118	59	106
2014	126	81	112

4.3.4 Průmysl a zemědělství

V oblasti průmyslu se v dřívějších dobách upotřebil potravinářský průmysl a z něj zejména cukrovarnictví. Mezi důležité podniky, které byly ve městě zbudovány, a které fungovaly až do konce 20. století patřil pivovar, sladovna, několik palíren, dva mlýny, jeden vodní a druhý elektrický, pekárna a mlékárna. Jepičí život měla v Břeclavi továrna na produkci medu a marmelád Včela, výrobní cukrovinek ELZ, likérna, octárna a konzervárny. Z dalších hospodářských oblastí byla věhlasnou břeclovská pila, jež zpracovávala dřevo z nedalekých lesů, dále továrna bratrů Galusů, která vyráběla mlátičky, pletařské závody Gustava Adlera, Dělnické oděvní družstvo Prostějov, několik tiskáren nebo Poštorenské keramické závody.

Z výše jmenovaných závodů se do dneška dochovaly pouze Poštorenské keramické závody, ostatní zanikly. Populárními firmami, které dnes v Břeclavi působí, jsou Gumotex, zabývající se gumárenským průmyslem, Fosfa, zastupující chemický průmysl, Racio, výrob-

na potravin pro zdravou výživu, Alcaplast, vyrábějící koupelnové doplňky, Otis, firma vyrábějící výtahy a eskalátory či tiskárna Moraviapress. (Město Břeclav, 2012)

Mezi další tradiční zemědělské plodiny na Břeclavsku patří vinná réva, kukuřice, chmel, ovoce, mák, luštěniny, slunečnice a obilniny. (Kurzy.cz, 2012)

4.3.5 Školství a zdravotnictví

Oblast školství v Břeclavi reprezentuje 7 základních 4 střední školy. Vysoká škola se v tomto městě nenachází. Základními školami ve městě jsou Základní škola Jana Noháče, Základní škola Břeclav - Slovácká, Základní škola Břeclav - Na Valtické, Základní škola Břeclav - Komenského, Základní škola a Mateřská škola Břeclav - Kpt. Nálepky, Základní škola a Mateřská škola Břeclav - Kupkova, Mateřská škola a Základní škola Břeclav - Herbenova. (Seznamškol.cz)

Středoškolské vzdělání v Břeclavi poskytuje Střední průmyslová škola Edvarda Beneše a Obchodní akademie Břeclav, Soukromá střední škola manažerská a zdravotnická s. r. o., Gymnázium a Jazyková škola s právem státní jazykové zkoušky Břeclav a Soukromá střední škola Břeclav s. r. o. (Střední školy)

Součástí města je i fungující nemocnice. Počet lůžek zde byl v roce 2013 a 2014 stejný, a to 419 lůžek. Z tohoto počtu, se 41 lůžek nachází na oddělení JIP. Procento využití těchto lůžek se v roce 2013 pohybovalo okolo 77,1 % a v roce 2014 kolem 80,4 %. Počet hospitalizovaných pacientů v roce 2014 činil 21 682 pacientů, což oproti roku 2013 představuje nárůst od 522 hospitalizovaných pacientů. V roce 2014 bylo vykonáno 5 545 operací, což oproti roku 2013 představuje přírůstek o 177 operačních výkonů. V roce 2014 bylo z těchto výkonů registrováno 9 reoperací, z toho 4 chirurgické, 1 gynekologická, 1 na ORL, 1 urologická a 2 ortopedické. Počet zaměstnanců se oproti roku 2013 zvýšil o 14, a to na 833. Ke konci roku 2014 působilo v břeclavské nemocnici 137 lékařů, 4 farmaceuti a 474 zdravotnických pracovníků nelékařských oborů. V souvislosti se spokojeností pacientů s břeclavskou nemocnicí byl v roce 2014 proveden výzkum probíhající za pomoci „cílených rozhovorů“ na chirurgických a interních lůžkových odděleních. Z výzkumu vyplynul závěr, dle kterého byla většina pacientů po dobu hospitalizace spokojena. Kladně byl hodnocen zejména personál, jejich ochota a přístup k pacientům aj. Účelem šetření spokojenosti pacientů bylo zlepšení celkové péče. Některé technické nedostatky, vztahující se k vybavení či chování personálu, byly projednány a posléze odstraněny. (Nemocnice Břeclav)

5 SWOT ANALÝZA

Pomocí SWOT analýzy budu v této části porovnávat vybraná města a na základě silných a slabých stránek, příležitostí a hrozeb budu hodnotit kvalitu života v jednotlivých městech. Hlavním cílem této kapitoly je vyzdvihnout silné stránky a příležitosti daných měst a snažit se pokud možno co nejvíce snížit riziko hrozeb a eliminovat slabé stránky.

Tab. 10 SWOT analýza města Uherské Hradiště (Uherské Hradiště, 2007)

<p style="text-align: center;">Silné stránky</p> <ul style="list-style-type: none"> • Image města jako kulturního centra Slovácka • Přírozené spádové centrum oblasti • Dynamický rozvoj města v posledních letech • Předpoklady pro růst cestovního ruchu • Vysoká míra ekonomicky aktivního obyvatelstva • Podmínky pro podnikatelskou činnost • Atraktivita bydlení ve městě • Dopravní dostupnost • Existence významných kulturních a společenských akcí 	<p style="text-align: center;">Slabé stránky</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nedostatečná protipovodňová ochrana • Nedostatek ubytovacích kapacit • Nedostatek prostorů pro rozvoj sociálních služeb • Nedostatečná tvorba nových pracovních míst ve městě • Čistota města • Zlínský trh absorbuje významný podíl pracovních sil Uherskohradištska • Nedostatek volných bytů a ubytovacích zařízení pro chráněné a sociální bydlení
<p style="text-align: center;">Příležitosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • Externí zdroje financování (Fondy EU a dotace obecně) • Další rozvoj vysokého školství, celoživotního vzdělávání • Rozvoj dopravní infrastruktury • Rozvoj cykloturistiky • Velikost aglomerace = 2. místo v kraji 	<p style="text-align: center;">Hrozby</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pokles počtu obyvatel • Nízké mzdy v regionu • Stárnutí obyvatelstva a nedostatek služeb s tím spojených • Nesoulad mezi nabídkou a poptávkou po pracovní síle na trhu práce • Změna kulturního klimatu ve městě z důvodu přílivu vysokoškoláků

Silné stránky města lze podle mého názoru spatřit ve velmi strategické poloze města, které se z tohoto důvodu stalo i hlavní spádovou oblastí Slovácka. Spádovost ve městě je sledována z hlediska každodenní dojížděky do zaměstnání a do škol, zároveň velikost města dává dostatečný prostor pro možnost zřízení větších podniků. Image celého regionu z kulturního hlediska je rovněž význačnou silnou stránkou, kterou lze přisoudit jednak již zmíněné stra-

tegické poloze města, ve které se nachází řada kulturních památek. Díky tradičním kulturním akcím pořádaným ve městě je Uherské Hradiště cílem turistů. V tomto ohledu jsou nejvýznamnějšími akcemi ve městě festival Slavnosti vína a Letní filmová škola. Město nabízí díky sídlištím dostatek kvalitních a moderních bytových jednotek, dalším důležitým pozitivem je dobrá dopravní dostupnost ve městě. Z toho významnými příležitostmi vyplývajícími pro město je možnost čerpání dotací a fondů EU, díky kterým město může rozvíjet svoji atraktivitu, jak v oblasti kultury a cestovního ruchu, ale také budovat další infrastrukturu, podporovat podnikání či investovat do životního prostředí. Z důvodu existence pobočky vysoké školy, Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, vidím velkou příležitost v otevření či přesunutí dalších studijních oborů do Uherského Hradiště. S tím souvisí i současný rozmach univerzit třetího věku, které podporují aktivní vzdělávání seniorů, a město tak dostává možnost přicházet s dalšími možnostmi, jak svým starším občanům poskytnout nezbytné znalosti i dovednosti. Strategická poloha města s přilehlými vesnicemi dává rovněž příležitost pro rozvíjení sportovních aktivit v okolí, proto velký potenciál vidím v budování dalších a dalších cyklotras.

Naopak mezi významné slabé stránky se řadí nedostatečná protipovodňová ochrana města, kterým protéká řeka Morava. V tomto ohledu lze tedy plně chápat obavy občanů, žijících nedaleko řeky, zejména z vystoupení hladiny řeky v období vydatných srážek. Přestože je město vyspělým kulturním centrem, nemá dostatek ubytovacích kapacit. Tento problém tkví v neexistenci dostatečného počtu hotelů, nedostatku kapacit ubytování nebo naopak v jejich vzdálenosti od městského centra. Slabou stránku lze spatřit i v nedostatečné tvorbě pracovních míst, která má poté za následek sociální problémy obyvatel, které místní často řeší hledáním pracovních míst v jiných městech, například ve Zlíně, které v tomto ohledu absorbuje největší podíl pracovníků. Se slabými stránkami související hrozby mohou hrozit z hlediska migrace obyvatelstva do větších měst právě z důvodu nenalezení vhodných pracovních míst či potřeby sociální interakce s velkými městy. Město také mnoho let vykazovalo problémy v oblasti stárnutí obyvatelstva a nedostatek služeb spojený s tím spojených. Velkou hrozbu související s migrací a poklesem počtu obyvatel lze spatřit v nesouladu mezi nabídkou a poptávkou na trhu práce, která může zapříčinit výše zmíněné problémy. Proto by se mělo město snažit formovat nová pracovní místa i z důvodu existence vysokoškolského zařízení a snažit se rovněž budovat lepší kulturní klima pro studenty žijící ve městě.

Tab. 11 SWOT analýza města Hodonína (Město Hodonín, 2009)

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> • Lokalizace mezi Brnem, Vídní a Bratislavou • Dobré napojení na dálnici, dobrá dostupnost • Adaptabilita a flexibilita místní pracovní síly • Nerostné zdroje v regionu (ropa, plyn) • Množství kulturního a sportovního vyžití • Pozitivní image regionu jižní Moravy v rámci ČR 	<ul style="list-style-type: none"> • Vysoká nezaměstnanost, slabá kupní síla • Špatný stav bytového fondu ve správě města • Poměrně nízká úroveň vzdělání • Nedostatek dostupného bydlení pro mladé • Nedostatek restauračních a ubytovacích zařízení
Příležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none"> • Možnost využití zdrojů EU • Spolupráce se sousedními obcemi • Partnerství mezi veřejným a soukromým sektorem • Rozvoj služeb zaměřených na cestovní ruch • Příležitost rozvíjení folkloru a tradic a intenzivnější využití cestovního ruchu • Rozvoj průmyslu v návaznosti na místní surovinové a přírodní zdroje 	<ul style="list-style-type: none"> • Nedostatek financí a z něj plynoucí zpoždění výstavby a rekonstrukce dopravní infrastruktury • Neschopnost státních institucí využít všech možných zdrojů EU • Závislost nabídky práce na sezónních pracích (zemědělství, cestovní ruch apod.) • Nárůst intenzity silniční dopravy bez odpovídajících opatření v kapacitě dopravní infrastruktury

Největší silnou stránkou Hodonína je jeho poloha, tedy příznačné umístění mezi Brnem, Vídní a Bratislavou. Fakt, že město leží v průsečíku těchto měst, s sebou přináší výhodu v souvislosti s rozmachem dopravní infrastruktury ve městě i v okolí, zejména pak napojení na dálnici, a z toho vyplývající lepší dopravní dostupnost odkudkoliv. Nevýhoda však spočívá v tom, že město má kvůli zvýšené frekvenci dopravy silně znečištěné ovzduší. Další velkou výhodou je, že se v regionu nachází dostatek nerostných zdrojů, s čímž souvisí lepší adaptabilita i flexibilita pracovníků ve městě. Silnou stránkou města je i nabídka kulturního a sportovního vyžití, a to zejména díky existenci Městského kulturního centra v Hodoníně, které pořádá akce, jako jsou výstavy, divadelní představení, koncerty či vyžití pro děti. Sportovní vyžití je ve městě zajištěno sportovním střediskem Teza Hodonín nebo

řadou okolních cyklostezek. Hodonín se také může těšit z pozitivní image, kterou zastupuje v rámci jižní Moravy. Je to zejména díky cestovnímu ruchu ve městě a v přilehlém okolí. Příležitosti v Hodoníně lze spatřit v možnosti čerpání dotací z EU, což pro město znamená další možnosti ve zlepšování image. Dále je možností spolupráce s okolními obcemi, avšak nelze zcela s jistotou tvrdit, že vždy přináší pouze klady. Důležitou příležitostí ve městě je rozvoj služeb v oblasti cestovního ruchu, což souvisí jak s výše zmíněnou kulturou a sportem, tak i s budováním ubytovacích a restauračních zařízení, kterých má město značný nedostatek. Cestovní ruch v této lokalitě je samozřejmě dosti rozvinut v rámci příznivého klimatu regionu, které umožňuje pěstovat kvalitní moravská vína. Vinařské stezky a vinné sklepy, kterých je v okolí Hodonína dost a dost, jsou stále častěji turisty navštěvovanými místy. Podpora cestovního ruchu je ve městě zaručena i díky dodržování tradic a folkloru, který je však třeba nadále rozvíjet pozitivním směrem. V neposlední řadě je důležitý i rozvoj průmyslu, ve kterém hrají důležitou úlohu nerostné zdroje, které se nachází v regionu. V tomto ohledu by podle mého názoru nemělo město zaostávat, naopak by se mělo posunout vpřed, protože v průmyslu lze spatřit velký potenciál, jak při vytváření nových pracovních míst, tak i v hospodářském rozmachu města.

Nezaměstnanost v Hodoníně je velmi slabou stránkou, která významně ovlivňuje kvalitu života. Nedostatek pracovních míst souvisí jak s vysokou fluktuací v regionu, tak se slabou kupní silou, jež je způsobena nízkými platy v regionu. Slabou stránkou je i špatný stav bytového fondu. To je jedna z dalších možností vysoké migrace ve městě, která se vztahuje k tomu, že rodiny a mladí lidé z důvodu nedostatku bytových jednotek opouští město a chtějí žít v jiných lokalitách. Další slabou je stránkou fakt, že v regionu žije málo vysokoškolsky vzdělaných obyvatel. Tuto skutečnost lze přiřknout v podstatě neexistenci vysokoškolského zařízení v okolí. Lidé jsou tak nuceni hledat možnosti studia nejbližší v Brně nebo volí možnosti studia na Slovensku. Hrozbou pro město může být neschopnost státních institucí lépe využívat všech dostupných zdrojů z EU a budovat za ně například novou dopravní infrastrukturu. Kapacita a frekvence dopravy v okolí města je značná a hrozí tedy, že situace se bude nadále zhoršovat. Proto je zapotřebí přijmout nová opatření stran silniční dopravy, aby se zabránilo dalším problémům. Poslední hrozbu představuje stále se zvyšující podíl sezónních prací týkající se zemědělství a cestovního ruchu. Je tedy potřeba budovat více stálých pracovních míst v Hodoníně a tuto hrozbu co nejvíce eliminovat.

Tab. 12 SWOT analýza města Břeclavi (Město Břeclav, 2014)

<p style="text-align: center;">Silné stránky</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vysoký polohový potenciál města • Tradice a lidová kultura Slovácka, živý folklor • Tradice průmyslové výroby a existence velkých zaměstnavatelů v oblasti průmyslových podniků • Dostatečně rozmanitá nabídka středoškolského vzdělání ve městě • Vlastní zdroj kvalitní pitné vody v dostačující kapacitě • Pestrá síť cyklotras v okolí města 	<p style="text-align: center;">Slabé stránky</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nadprůměrná míra registrované nezaměstnanosti • Nevyužité brownfieldy ve městě • Vysoký počet uchazečů na jedno volné pracovní místo • Přetrvávající sezónnost v cestovním ruchu • Tranzitní charakter města – návštěvníci jím pouze projíždějí • V Břeclavi se nevyvinulo přirozené městské centrum
<p style="text-align: center;">Příležitosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • Strategická dopravní poloha (železniční koridor, dálnice) • Poloha v blízkosti česko-rakousko-slovenského trojmezí a možnost využívat trojstranné příhraniční spolupráce • Centrum dojížděky za prací • Lokalizace logistického centra v souvislosti s obchvatem města • Areál bývalého cukrovaru jako rozvojová plocha v centru města • Velmi kvalitní půda v okolí města 	<p style="text-align: center;">Hrozby</p> <ul style="list-style-type: none"> • Územní limity znemožňující vytvoření rozvojových ploch pro průmysl i bydlení • Odchod významných průmyslových podniků do jiných investičně vstřícnějších destinací • Absence systému vzájemné komunikace město-podnikatelé a podnikatelé-město • Část města leží v povodňové oblasti • Ztráta významu města jako železničního uzlu při mezinárodní dopravě

Silnou stránkou Břeclavi je především vysoký polohový potenciál města. Leží nedaleko Hodonína, má dobré dopravní napojení na dálnici směrem na Brno i na Vídeň a leží nedaleko zajímavých turisty navštěvovaných lokalit, Mikulova a Lednicko-valtického areálu. Město samotné si velmi zakládá na tradicích a lidové kultuře, a snaží se v tomto směru pokračovat, akcemi probíhajícími ve městě zaměřující se na folklor. Každoročně tak ve městě probíhá krojový ples, Svatováclavské slavnosti, krojové hody a stavění máje,

besedy u cimbálu, fašanky a vinobraní, což představuje ideální příležitost pro obdivování místních krojů. Silnou stránkou města je též pestrá síť cyklotras v okolí, čímž město podporuje sportovní vyžití občanů i cestovní ruch. Průmyslová výroba ve městě, která souvisí i s existencí velkých průmyslových podniků je další silnou stránkou města. Průmyslové podniky přináší totiž řadu pracovních míst a zvyšují hospodářskou image regionu. Ve městě je rovněž i rozmanitá nabídka středoškolského vzdělání, najdeme zde obchodní akademii, průmyslovou školu, gymnázium i dvě soukromé střední školy. Studenti základních škol tak mají dostatečné možnosti výběru středních škol přímo v Břeclavi.

Další silnou stránkou pro město je i dostatek kvalitní pitné vody v dostatečné kapacitě. Nedávno byla totiž provedena rekonstrukce úpravny vody v Kančí oboře, jenž zajišťuje dodávku pitné vody Břeclavi. Tato rekonstrukce stála 375 916 779,- korun českých, kdy 85 % této částky tvořil příspěvek z fondu Evropské unie, 5% tvořil příspěvek Státního fondu životního prostředí ČR a z 10 % se podílela i společnost Vodovody a kanalizace Břeclav. (Město Břeclav, 2015)

Obrovskou příležitostí pro město je jeho strategická dopravní poloha, nejen v oblasti silniční dopravy, ale také významného železničního koridoru. Zvláště by město mělo využívat právě železniční síť nejen k přepravě obyvatel, ale i průmyslových produktů. Pro firmy v Břeclavi by to mohlo znamenat jistou úsporu nákladů, oproti klasické silniční přepravě. Poloha města, ležícího na česko-slovensko-rakouském trojmezí s sebou přináší i možnosti přeshraniční spolupráce, které by mělo město zcela jistě využívat. Spádovost Břeclavi je i příležitostí pro dojížděku za prací, proto by město mělo budovat stále více pracovních míst a stát se tak všestranným městem v regionu. I areál bývalého cukrovaru má příležitost stát se rozvojovou plochou ve městě. Tuto plochu již město začalo aktivně využívat. V červnu roku 2014 zde bylo otevřeno Rákosníčkovovo hřiště, a dále by v této lokalitě mělo dojít k rekonstrukci a výstavbě cyklistické stezky a dalších ploch pro sport a relaxaci. Velmi kvalitní půda v okolí města je skvělou příležitostí pro pěstování zemědělských plodin. V této spojitosti lze vyzvednout Břeclavsko jako region, ve kterém se pěstují kvalitní vína. Vyzvednout tedy můžeme například Valtice či Mikulov, které jsou vinařstvím proslaveny.

Mezi slabé stránky města patří zejména vysoká míra registrované nezaměstnanosti, s tím související vysoký počet uchazečů na jedno pracovní místo. Z tohoto důvodu by město mělo začít vytvářet nová pracovní místa. Oporu by město mohlo najít i v programech Evropské unie, například v operačním programu Lidské zdroje a zaměstnanost. Nevyužité

brownfieldy ve městě jsou další slabou stránkou, proto by mělo město přemýšlet, jakým způsobem je využít. Dobrým nápadem bylo výše zmíněné postavení Rákosníčkova hřiště v oblasti bývalého cukrovaru, a je tedy třeba přenášet obdobné projekty i na brownfieldy a snažit se je znovu regenerovat. Další slabou stránkou je tranzitní charakter města, kdy návštěvníci městem pouze projíždějí. Tento problém lze přisoudit i další slabé stránce, kdy se v Břeclavi nevyvinulo přirozené městské centrum, ale naopak je město se svými památkami příliš roztrženo. Slabou stránkou je i přetrvávající sezónnost cestovního ruchu. Toto lze přisuzovat i nedalekým zámkům v regionu, které mají v zimních měsících zavřeno. Právě proto turisty tato lokalita více láká v letním období, kdy se zřejmě rozhodnou navštívit jak Břeclav, tak její přílehlé okolí.

Hrozbami ve městě jsou především územní limity, které znemožňují vytvoření rozvojových ploch pro průmysl i bydlení nebo odchod průmyslových podniků do jiných destinací, zejména více investičně vstřícnějších destinací. Hrozbou pro Břeclav může být i absence systému vzájemné komunikace město-podnikatelé a podnikatelé-město. V tomto ohledu lze naopak spatřit významné příležitosti jak pro město, tak pro podnikatele. Město také ztratilo svůj význam v železniční dopravě, přestože bylo v minulosti význačným železničním koridorem. Tento fakt pro město představuje taktéž velkou hrozbu, avšak město by tuto hrozbu mělo transformovat spíše na příležitost, jak efektivně začít využívat železniční dopravu. Hrozba pro obyvatele vyplývá také ze skutečnosti, že část města leží v povodňové oblasti. Město by tedy v tomto směru mělo zajistit lepší protipovodňovou ochranu před případnými záplavami, aby tak vyloučilo obavy místních obyvatel.

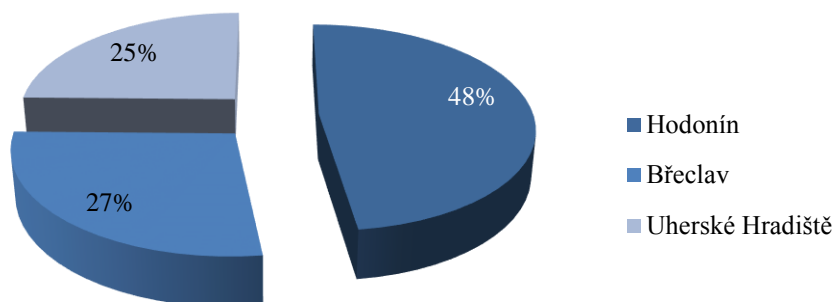
6 KOMPARATIVNÍ ANALÝZA MĚST UHERSKÉ HRADIŠTĚ, HODONÍN A BŘECLAVI

Tato kapitola bude graficky porovnávat vybrané ukazatele ovlivňující kvalitu života v Uherském Hradišti, Hodoníně i Břeclavi. Vycházím zde z ukazatelů jako je nezaměstnanost, počet dokončených bytů, průmysl a z dalších ukazatelů, které budu prostřednictvím výšečových grafů vyhodnocovat v jednotlivých městech. Na základě této komparace poté uvedu doporučení pro zlepšení kvality života v těchto městech.

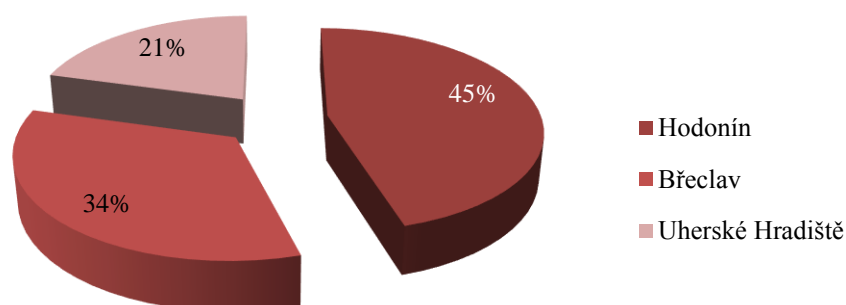
6.1 Nezaměstnanost

Nezaměstnanost představuje zásadní problém každého regionu. Protože tento ukazatel může vykazovat fatální důsledky zrcadlící se v kvalitě života obyvatel, ukážeme si tuto situaci v jednotlivých městech Dolnomoravského úvalu.

Obr. 4 představuje podíl nezaměstnaných osob k 31. 12. 2014. Zde můžeme zaznamenat nejvyšší nezaměstnanost v Hodoníně. Problém vysoké nezaměstnanosti v tomto městě byl zmíněn již ve SWOT analýze. Hodonín citelně pociťuje absenci velkého podniku, který je nahrazen řadou menších podnikatelských subjektů, které jsou však nedostatečné pro snižování nezaměstnanosti ve městě. Město Břeclav dopadlo v tomto ohledu nejlépe, neboť je centrem dojížděky za prací a disponuje dostatečnou kapacitou pracovních míst ve velkých podnicích. V tomto ohledu jde zejména o pracovní místa v podnicích, jakými jsou Gumotex, Otis, Raciola či Moraviapress. Obdobnou problematiku představuje i Obr. 5, který značí uchazeče o zaměstnání z řad absolventů. Zde je největší podíl opět v Hodoníně, kde tento ukazatel zahrnuje 45 % uchazečů. Obdobný trend se tentokrát projevil i v Břeclavi, kde tento ukazatel dosáhl 34 %. Nejlépe v tomto srovnání dopadlo Uherské Hradiště, které eviduje pouze 21 % absolventů na úřadě práce. Trend nezaměstnanosti jak absolventů, tak ostatních skupin obyvatelstva, lze v obou případech hodnotit jako negativní. Vždy s sebou tato skutečnost přináší problémy a to nejen finanční, ale s rostoucím počtem měsíců, ve kterých si jedinec nenašel zaměstnání, to může mít negativní dopad na jeho psychiku a následně i sebevědomí. Z tohoto grafického srovnání jsem zjistila, že úroveň kvality života v oblasti nezaměstnanosti v Hodoníně dosahuje v obou případech nejhorší úrovně. Naopak Uherské Hradiště v tomto ohledu vykazuje mnohem lepší úroveň v oblasti kvality života.

Obr. 4 Podíl nezaměstnaných osob k 31. 12. 2014 v procentech (ČSÚ, 2015)

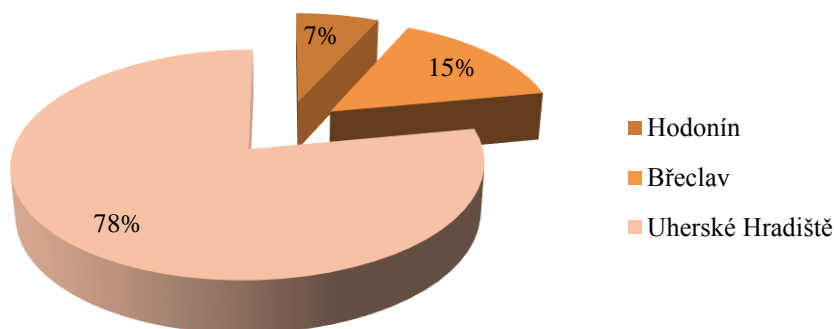

Obr. 5 Uchazeči o práci v evidenci ÚP k 31. 12. 2014 - absolventi (ČSÚ, 2015)

6.2 Počet dokončených bytů

Taktéž bytová výstavba bezesporu ovlivňuje kvalitu života. Čím lepší je kvalita bydlení, tím pozitivnější dopad to má na jedince. Bydlení souvisí s každodenními potřebami. Jedinec obvykle požaduje pro něj adekvátní cenu bytu v lokalitě, ve které má pracovní příležitosti či dostupnost školství nebo ze které se z hlediska dojížděky nejlépe dostane do zaměstnání. Úroveň bydliště rovněž ovlivňuje bydlení v zónách neohrožující jedincův zdravotní stav. Tím jsou myšleny zóny bez hluku, prašnosti, zápachu a světelného zamoření.

Obr. 6 zobrazuje počet dokončených bytů za rok 2014 v jednotlivých městech. Nejvíce bytů bylo dokončeno v Uherském Hradišti, kde tento podíl představuje 78 %. Města Hodonín a Břeclav v tomto ohledu představují velmi nízký podíl. V tomto případě lze tvrdit, že Uherské Hradiště opět dosáhlo vyšší úrovně týkající se kvality života, a je tak připraveno rozšířit řady počtu obyvatel ve městě.

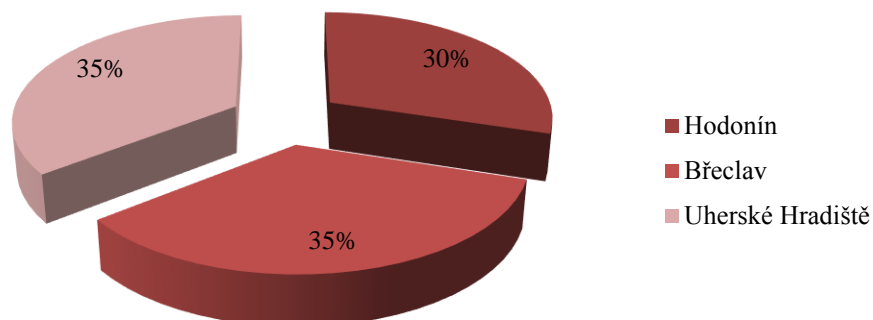

Obr. 6 Počet dokončených bytů v roce 2014 (ČSÚ, 2015)

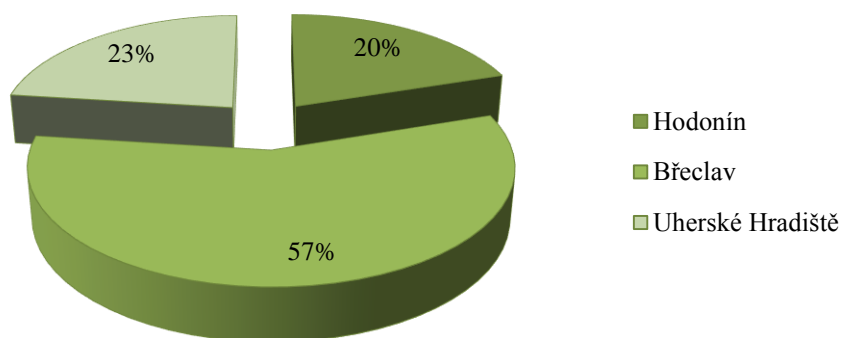
6.3 Zemědělství

Protože je oblast Dolnomoravského úvalu úrodnou zemědělskou oblastí, ve kterém se nachází vinice či ovesné sady, posoudím kvalitu života i z hlediska zemědělství v okolí řeky Moravy.

Obr. 7 ukazuje zemědělství, lesnictví a rybářství v jednotlivých městech u registrovaných podniků. Graf nevykazuje příliš velké odlišnosti, protože podíl zemědělství v Uherském Hradišti a Břeclavi představuje 35 % v každém městě, Hodonín vykazuje menší podíl, a to 30 %. V souvislosti s touto problematikou ukazuje Obr. 8 podíl zemědělské půdy v hektarech v jednotlivých městech. Zde můžeme sledovat, že největší podíl zemědělské půdy se nachází v Břeclavi, a to 57 %. V Uherském Hradišti představuje tento podíl 23 % a v Hodoníně ještě méně, cca 20 % podílu zemědělské půdy.

Obr. 7 Zemědělství, lesnictví a rybářství dle registrovaných podniků (ČSÚ, 2015)

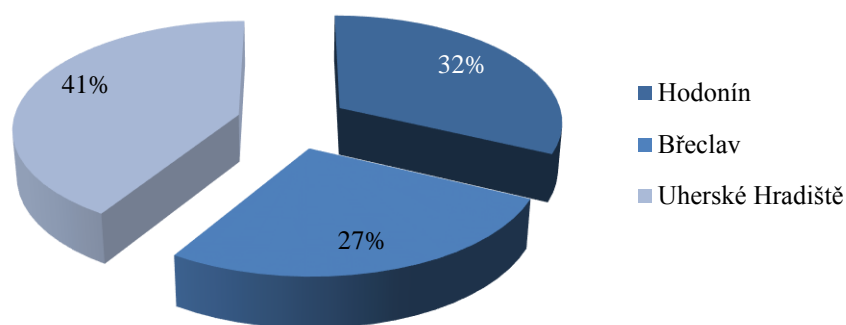

Obr. 8 Zemědělská půda v hektarech k 31. 12. 2014 (ČSÚ, 2015)

6.4 Průmysl

Protože je průmysl neodmyslitelným tahounem v oblasti hospodářství, rozhodla jsem se posuzovat kvalitu života i v této oblasti. Je však mnohem důležitější posuzovat ho v širším kontextu. Nelze pouze uvažovat, že průmyslové podniky přinesou řadu pracovních míst, ale z hlediska životního prostředí může docházet kvůli některým druhům průmyslu ke znečištění jak ovzduší, tak okolních měst. Toto znečištění pak může významně ovlivňovat kvalitu života. Tento trend lze sledovat zejména v Břeclavi, kde sice podíl průmyslu zastupuje pouze 27 %, avšak zdejší chemické podniky mohou zanechávat na životním prostředí nevratná poškození. Největší podíl sledujeme v Uherském Hradišti,

a to 41 %. Zde je za nejdůležitější odvětví považováno strojírenství a elektrotechnický průmysl. V Hodoníně se průmysl na celkovém hospodářství podílí 32 %, a to zejména díky výše zmíněnému strojírenství, těžbě, potravinářskému a textilnímu průmyslu.

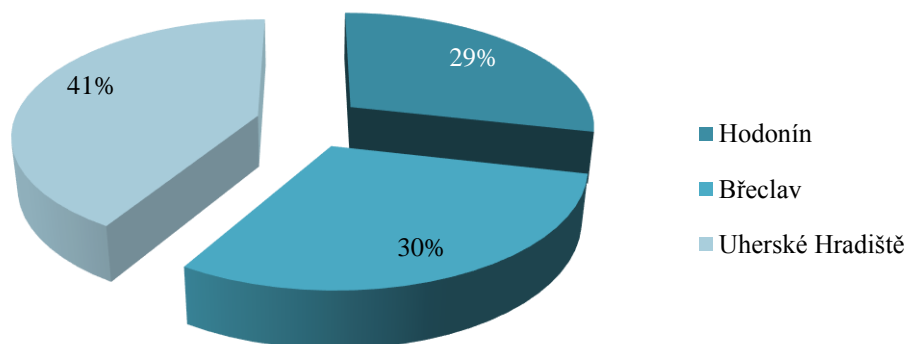

Obr. 9 Průmysl (ČSÚ, 2015)

6.5 Zdravotnictví a sociální péče

Zdravotnictví ve všech městech obstarávají fungující nemocnice, s poliklinikami a řadou soukromých ordinací. Obyvatelé jednotlivých měst tedy mají větší možnosti výběru. Sociální služby poskytují v řadě měst sociální poradenství, sociální rehabilitace a osobní asistence, pečovatelské služby a lze pod tímto pojmem rozumět i domovy pro osoby se zdravotním postižením, domovy pro seniory, azylové domy, terapeutické komunity či terénní programy. Zajištění sociálních služeb spadá do oblasti Ministerstva práce a sociálních věcí, jehož úkolem je mimo jiné projektování systému sociálních služeb v krajích a obcích, které je podloženo potřebami lidí, růstem odbornosti a hodnot služeb a pomoc v oblasti občanských a svépomocných činností. (Město Hodonín, 2007)

Největší podíl zdravotní a sociální péče je v Uherském Hradišti, kde zastupuje 41 %. V Břeclavi se podílí 30 % a v Hodoníně 29 %. Zde lze sledovat významný paradox, že ačkoliv je Hodonín lázeňským městem a nachází se v něm fungující nemocnice, zastupuje nejmenší podíl v grafu.

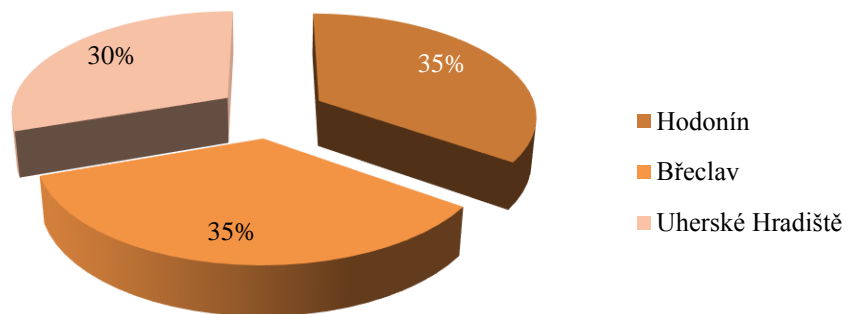

Obr. 10 Zdravotnictví a sociální péče (ČSÚ, 2015)

6.6 Kriminalita

Posledním podstatným kritériem ovlivňujícím kvalitu života je kriminalita. Graf ukazuje celkovou kriminalitu v jednotlivých okresech za rok 2014. Mezi zjištěné trestné činy spadá hospodářská kriminalita, obecná kriminalita, loupeže, vloupání do bytů, znásilnění a vraždy. Data o zjištěných trestných činech pojímají i trestné činy, které se staly na železničních sítích nebo trestné činy evidované službou cizinecké policie. Do obecné kriminality se řadí násilné trestné činy, mravnostní trestné činy a trestné činy související s majetkem, podvody a zpronevěry a ostatní trestné činy. Hospodářská kriminalita naopak pojímá činy zejména v obchodních a finančních souvislostech. (ČSÚ, 2015)

V tomto ohledu platí, že čím nižší procentuální podíl v daném okrese, tím je kriminalita nižší. Nejvyšší podíl kriminality byl sledován v okresech Břeclav a Hodonín, v obou 35 %. Okres Uherské Hradiště v tomto směru zastupuje podíl 30 % a jde tedy o podíl nejmenší a z hlediska bezpečnosti lze tento okres považovat za nejméně nebezpečný.

Obr. 11 Kriminalita v okresech v roce 2014 (ČSÚ, 2015)

7 VÝPOČET INDEXU LIDSKÉHO ROZVOJE

Tato kapitola pojednává o výpočtu indexu dílčího rozvoje. Je třeba na samém začátku podotknout, že index byl modifikován pro výpočet na úroveň obcí. Tento indikátor tedy blíže specifikuje životní úroveň ve městech Uherské Hradiště, Hodonín a Břeclav. Index lidského rozvoje se skládá ze tří základních úrovní výpočtu. První úroveň je index očekávané délky života, druhá úroveň představuje index vzdělání, přičemž tato úroveň obsahuje ještě dva další potřebné indikátory, a to ukazatel podílu gramotných a ukazatel podílu zapsaných ke studiu. Třetí úroveň zobrazuje index HDP, který byl právě pro podmínky výpočtu modifikován. Díky těmto výpočtům získáme výsledky za tři konkrétní dimenze kvality života, a to za zdraví, vzdělání a standardy života, někdy též nazývané životní úrovni.

Začneme tedy s indexem očekávané délky života. Tento indikátor v sobě zahrnuje očekávanou délku života při narození v každém z měst Dolnomoravského úvalu. Český statistický úřad pro výpočet tohoto indikátoru poskytuje údaje naděje na dožití v SO ORP. V Uherském Hradišti očekávaná délka života u mužů činí 74,6 let a u žen 81,3 let. V Hodoníně se tato délka rovná u mužů 73,8 let a u žen 81,3. V Břeclavi očekávaná délka života dosahuje u mužů 74,7 let a u žen 81,7 let. Průměrná očekávaná délka života tedy v konečném důsledku dosahuje v Uherském Hradišti 78 let, v Hodoníně 78,2 let a v Břeclavi 77,6 let. V dalším kroku je zapotřebí index standardizovat do podoby:

$$\text{Standardizovaná hodnota} = \frac{(\text{skutečná hodnota} - \text{minimální hodnota})}{(\text{maximální hodnota} - \text{minimální hodnota})}$$

kdy skutečnou hodnotou budou výše zmíněné průměrné očekávané délky života při narození v jednotlivých městech. Maximální a minimální hodnota je stanovena podle Human development report z roku 2015, která udává při výpočtu indexu očekávané délky života maximální hodnotu 85 let a minimální hodnotu 20 let.

Druhým potřebným indikátorem pro zjištění celkového indexu lidského rozvoje je index vzdělání. V případě tohoto indikátoru však musíme nejdříve zjistit dva dílčí indikátory spadající do této kategorie. Jde zde o ukazatel podílu gramotných na dospělé populaci a ukazatel podílu žáků zapsaných ke studiu v primárním, sekundárním a terciárním stupni vzdělávání. První dílčí indikátor, ukazatel podílu gramotných, zjistíme následovně. V první

fázi je potřeba získat údaje o celkovém počtu obyvatel za rok 2014 v každém z vybraných měst, od kterého odečteme počet dětí ve věku do 15 let v každém městě. Nabízí se otázka, proč dochází k této matematické operaci? Odpověď zní: počet dětí ve věku do 15 let musíme od celkového počtu obyvatel odečíst z toho důvodu, abychom získali pouze gramotnou část dospělé populace. Počet obyvatel k 31. 12. 2014 v Uherském Hradišti činil 25 287, v Hodoníně 24 975 a v Břeclavi 24 949 obyvatel. Počet dětí ve věku do 15 let se rovnal v Uherském Hradišti hodnotě 3 298, v Hodoníně 3 166 a v Břeclavi 3 185 dětí. V dalším kroku potřebujeme zjistit negramotnou část obyvatelstva. Tyto údaje jsou k dispozici u Českého statistického úřadu v sekci Sčítání lidu, domů a bytů za rok 2011 v Jihomoravském kraji a Zlínském kraji. Údaj o negramotné části obyvatel představuje v Uherském Hradišti 54, v Hodoníně 84 a v Břeclavi 95 obyvatel. Negramotnou část obyvatelstva dále podělíme gramotností dospělé populace. Tímto krokem zjistíme procento negramotného obyvatelstva na celkové populaci a zároveň získáváme standardizovanou hodnotu ukazatele podílu gramotných na dospělé populaci.

Druhým dílčím indikátorem indexu vzdělání je ukazatel podílu zapsaných ke studiu v primárním, sekundárním a terciárním stupni vzdělávání. Laicky řečeno, v této fázi je zapotřebí zjistit, kolik studentů bylo přijato do 1. ročníků na základní, střední a vysoké školy ve městech Uherské Hradiště, Hodonín a Břeclav ve školním roce 2014/2015. V níže přiložené tabulce vidíme počty žáků přijatých na jednotlivé úrovně vzdělání v těchto městech. Počty žáků jsem postupně získávala z výročních zpráv škol na jejich webových stránkách.

Tab. 13 Počet přijatých studentů v jednotlivých městech ve školním roce 2014/2015

Město	Úroveň vzdělání			Součet
	Základní	Středoškolské	Vysokoškolské	
Uherské Hradiště	296	970	412	1678
Hodonín	302	431	-	733
Břeclav	264	598	-	862

Ukazatel podílu zapsaných ke studiu v primárním, sekundárním a terciárním stupni vzdělávání získáme tak, že součet žáků přijatých do prvních ročníků v jednotlivých městech podělíme počtem obyvatel v oficiálním školním pro dané úrovně vzdělávání z celkového počtu obyvatel města – v České republice se tento údaj přepočítává obyvatelstvem ve věku od 6 do 19 let, případně od 6 do 24 let, předpokládáme-li studium na vysoké škole jako

je tomu v Uherském Hradišti. Počet obyvatel v oficiálním školním věku pro danou úroveň vzdělávání činí v Uherském Hradišti 4 640, v Hodoníně 3 092 a v Břeclavi 3 263 obyvatel. Tímto krokem jsme získali standardizovanou hodnotu ukazatele podílu zapsaných ke studiu. Výpočet indexu vzdělání tedy vypadá následovně:

$$\text{Index vzdělání} = \left(\frac{2}{3}\right) * \text{standardizovaná hodnota ukazatele podílu gramotných na dospělé populaci} + \left(\frac{1}{3}\right) * \text{standardizovaná hodnota ukazatele podílu zapsaných ke studiu}$$

Posledním indikátorem pro výpočet indexu je HDP. Protože HDP je možné zjistit nejnižší na krajské úrovni, bylo zapotřebí zvolit substitut, a prostřednictvím něj ukázat dimenzi standardu života a zároveň ekonomickou výkonnost vybraného území. Jelikož se pohybujeme na úrovni obcí Dolnomoravského úvalu, byl mi po telefonické konzultaci s Českým statistickým úřadem v Brně doporučen substitut vybraných daní v jednotlivých obcích, jako ukazatel jejich ekonomické výkonnosti. Na této úrovni pro výpočet indexu lidského rozvoje tedy používám modifikovaný index HDP, který je na úrovni obcí označen jako index celkových daňových příjmů vybraných v každé obci. V prvním kroku bylo potřeba vyhledat celkové daňové příjmy v jednotlivých městech za rok 2014. V Uherském Hradišti tyto příjmy činily 346 473 893,32 Kč, v Hodoníně 323 004 054,78 Kč a v Břeclavi 311 871 009,27 Kč. Tyto údaje byly získány v databázi Monitoru státní pokladny v sekci příjmy a výdaje územních rozpočtů. Daňové příjmy bylo posléze potřeba přepočítat na 1 obyvatele, čímž jsem získala skutečné hodnoty, které dosahovaly v Uherském Hradišti 13 701,66 Kč, v Hodoníně 12 933,09 Kč a v Břeclavi 12 500,34 Kč.

U ukazatele modifikovaného indexu celkových daňových příjmů nesmíme zapomenout na dva důležité fakty. Prvním je potřeba zjistit minimální a maximální hodnoty a druhým je nutnost celý tento index zlogaritmovat. V souvislosti s faktem hledání maximální a minimální hodnoty musíme získat celkové daňové příjmy ve všech obcích České republiky za rok 2014 a současně počet obyvatel každé této obce v roce 2014. Tyto ukazatele mezi sebou podělíme a dále mezi nimi budeme hledat maximální a minimální hodnotu. V případě této bakalářské práce byla zjištěna maximální hodnota celkových daňových příjmů na 1 obyvatele v obci Chvalovice v Jihomoravském kraji 177 431 Kč a minimální hodnota v obci Únehle v Plzeňském kraji 6 841 Kč. V tomto kroku můžeme přistoupit k poslední fázi, která zahrnuje logaritmování skutečné hodnoty v každém městě a současně maximálních a minimálních hodnot v rámci ČR. Po použití logaritmu dosahuje skutečná

hodnota v Uherském Hradišti 4,14, v Hodoníně 4,11 a v Břeclavi 4,1. Po zlogaritmování maximální a minimální hodnoty v obcích Chvalovice a Únehle jsem získala maximální hodnotu 5,25 a minimální hodnotu 3,84 – tyto hodnoty budou ve všech třech následujících výpočtech neměnné. Teprve nyní dosadíme zlogaritmované hodnoty do vzorce pro výpočet indexu celkových daňových příjmů, přičemž dostaneme standardizované hodnoty jednotlivých měst.

$$\text{Standardizovaná hodnota} = \frac{(\text{skutečná hodnota} - \text{minimální hodnota})}{(\text{maximální hodnota} - \text{minimální hodnota})}$$

V této fázi byly provedeny všechny potřebné výpočty k tomu, abychom získali celkový index lidského rozvoje v jednotlivých městech Dolnomoravského úvalu. Hodnoty dosadíme do vzorce celkového HDI a podle získaných výsledků vyhodnotíme životní úroveň v každém městě.

$$\text{Celkový HDI} = \frac{\text{index očekávané délky života} + \text{index vzdělání} + \text{index HDP}}{3}$$

7.1 Výpočet indexu lidského rozvoje ve městě Uherské Hradiště

Tab. 14 Výpočet HDI v Uherském Hradišti

Ukazatel		Výpočet	Výsledek
1.	Index očekávané délky života	$(78 - 20) / (85 - 20)$	0,89
2.	Index vzdělání	$(2/3 * 0,25) + (1/3 * 0,36)$	0,19
a)	Ukazatel podílu gramotných na dospělé populaci	$25\ 287 - 3\ 298 = 21\ 989$ $54 / 21\ 989 * 100 = 0,25 \%$	
b)	Ukazatel podílu zapsaných ke studiu	$1678 / 4\ 640 = 0,36 \%$	
3.	Ukazatel modifikovaného indexu celkových daňových příjmů	$(4,14 - 3,84) / (5,25 - 3,84)$	0,21
Celkový HDI		$(0,89 + 0,19 + 0,21) / 3$	0,46

7.2 Výpočet indexu lidského rozvoje ve městě Hodoníně

Tab. 15 Výpočet HDI v Hodoníně

Ukazatel		Výpočet	Výsledek
1.	Index očekávané délky života	$(77,6 - 20) / (85 - 20)$	0,89
2.	Index vzdělání	$(2/3 * 0,39) + (1/3 * 0,24)$	0,34
a)	Ukazatel podílu gramotných na dospělé populaci	$24\ 975 - 3\ 166 = 21\ 809$ $84 / 21\ 809 * 100 = 0,39 \%$	
b)	Ukazatel podílu zapsaných ke studiu	$731 / 3\ 092 = 0,24 \%$	
3.	Ukazatel modifikovaného indexu celkových daňových příjmů	$(4,11 - 3,84) / (5,25 - 3,84)$	0,21
Celkový HDI		$(0,89 + 0,34 + 0,20) / 3$	0,48

7.3 Výpočet indexu lidského rozvoje ve městě Břeclavi

Tab. 16 Výpočet HDI v Břeclavi

Ukazatel		Výpočet	Výsledek
1.	Index očekávané délky života	$(78,2 - 20) / (85 - 20)$	0,90
2.	Index vzdělání	$(2/3 * 0,44) + (1/3 * 0,26)$	0,38
a)	Ukazatel podílu gramotných na dospělé populaci	$24\ 949 - 3\ 185 = 21\ 764$ $95 / 21\ 764 * 100 = 0,44 \%$	
b)	Ukazatel podílu zapsaných ke studiu	$862 / 3\ 263 = 0,26 \%$	
3.	Ukazatel modifikovaného indexu celkových daňových příjmů	$(4,10 - 3,84) / (5,25 - 3,84)$	0,19
Celkový HDI		$(0,90 + 0,38 + 0,19) / 3$	0,49

Z výpočtu indexu lidského rozvoje je patrné, že hodnoty jsou ve všech třech městech velmi podobné. Hodnota HDI v Uherském Hradišti je rovna 0,46, hodnota v Hodoníně je rovna 0,47 a v Břeclavi 0,49. Hodnoty tohoto indexu se měly pohybovat v rozmezí od 0 do 1,

kdy 0 znamenala minimum, tedy nízkou životní úroveň, a naopak hodnota 1 znamenala maximum, tedy vyjadřovala vysokou životní úroveň. Bylo tedy dosaženo stanoveného cíle indexu lidského rozvoje. Nejvyšší hodnota byla dosažena ve městě Břeclavi a nejnižší v Uherském Hradišti. Za povšimnutí jistě stojí fakt, že hodnota indexu vzdělání v Uherském Hradišti dosáhla dvojnásobně menší hodnoty než v Břeclavi. Můj osobní předpoklad byl přesně opačný, vzhledem ke skutečnosti, že se v Uherském Hradišti nachází i Fakulta logistiky a krizového řízení Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně. Tento fakt však konečný výsledek vůbec neovlivnil a Břeclav poskytující pouze základní a středoškolské vzdělání tak dosáhla lepší úrovně. Závěrem lze konstatovat, že celkový výsledek HDI dokázal podobnou životní úroveň v těchto městech.

8 NÁVRHY A OPATŘENÍ PRO ZLEPŠENÍ KVALITY ŽIVOTA

Na základě vypracované SWOT analýzy, komparativní analýzy a výpočtu indexu lidského rozvoje přináším návrhy a doporučení pro zlepšení kvality života a současně zvýšení životní úrovně ve městech Uherské Hradiště, Hodonín a Břeclav. Vycházím z objektivních otázek a problémů, které daná města řeší, a svým subjektivním pohledem na danou problematiku se pokusím přijít s návrhy řešení.

Rozvoj sociálních služeb je důležitým předmětem řešení v Hodoníně. Je třeba do této oblasti přivést více lidských zdrojů, jež budou vykonávat tuto práci zodpovědně a zároveň dbát o zvyšování kvality poskytovaných služeb pro starší spoluobčany města. Město aktivně kooperuje s poskytovateli těchto služeb a snaží se je zapojovat do projektů zaměřených na rozvoj sociálních služeb ve městě. Příkladem zapojení a dobré spolupráce byl v období říjen 2013 až červen 2015 projekt Podpora a rozvoj poskytovatelů sociálních služeb v Hodoníně formou vzdělávání jejich zaměstnanců, kdy celkové náklady projektu činily 782 000,- Kč. Tento projekt byl financován z operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost, a přinesl zaměstnancům nové poznatky prostřednictvím vzdělávacích kurzů. Město by mělo nadále realizovat obdobné projekty pro zlepšení kvality života seniorů.

Více restauračních zařízení je dalším návrhem pro město Hodonín. Ve městě je takového zařízení nedostatek. Můj osobní názor je, že se zde nachází mnohem více pohostinských zařízení než restauračních, vzniká tedy jen velmi úzký výběr míst, kde se dá dobře najíst. Díky rozmachu fast foodů v posledních letech zůstává občanům i návštěvníkům města pouze tato nepříliš zdravá varianta stravování. Řešení vidím v pronájmu prostorů v centru města, kde by další nová a cenově přijatelná restaurace mohla být zřízena.

Investice do zdravotnictví je opatření směřující na město Hodonín. Tento návrh uvádím zejména kvůli faktu, že město sice má fungující nemocnici i polikliniku, avšak nemocnice nedisponuje vlastní porodnicí. Zřízení porodnického oddělení by přitom velmi ulevilo okolním městům Břeclavi a Kyjovu, ve kterých se neblíží porodnice nachází. Zajisté by i pro těhotné ženy z Hodonína a přilehlého okolí bylo mnohem pohodlnější родit neda-leko místa bydliště, nejen kvůli dojížděcí do porodnice v Břeclavi a v Kyjově, ale zejména pro zvýšení bezpečnosti těchto budoucích matek i jejich nenarozených dětí.

Využívání brownfields pro nové účely je dalším z možných návrhů. Brownfields začala nedávno znovu využívat Břeclav, která zbudovala dětské hřiště na místě bývalého cukrovaru a připravuje nyní další investiční akce v této oblasti. Tyto zóny by mohlo využít

i město Hodonín, na jehož území se několik takovýchto brownfieldů nachází. Jedním z nich je i areál bývalého tabákového závodu Tabačka v průmyslové zóně na jihu Hodonína. Tabačka se nyní nachází v dobrém stavebně technickém stavu a v současnosti je využito asi 40 % plochy závodu, zejména pro skladovací a výrobní účely. Investice a nový výrobní program by mohly napomoci k rozmachu průmyslu, tvorbě nových pracovních míst a současně regeneraci brownfieldu Tabačky.

Rozvoj a stavba hotelů a penzionů v Hodoníně je dalším opatřením, které může napomoci zlepšení cestovního ruchu ve městě. Nedostatek ubytovacích kapacit není pro město právě tím nejlepším lákadlem. Jednou z možností by samozřejmě mohla být výstavba. Vzhledem k rozpočtu města však přichází v úvahu pouze výstavba, kterou by financoval soukromý investor. Nové programovací období 2014-2020 však přináší ještě jedno řešení spadající do Programu rozvoje venkova. V rámci podpory agroturistiky je tato dotace orientována na stavební výdaje na malokapacitní ubytovací zařízení v rozsahu max. 40 lůžek. Avšak je potřeba dát pozor na skutečnost, že tato podpora je směřována jen na české zemědělce, kteří ubytovací zařízení mohou zároveň spojit například s jízdárnami, a vytvořit tak agropenziony, které by však současně na okraji města vyřešily problémy s ubytovacími kapacitami v Hodoníně.

Zajištění nových pracovních míst v odvětví průmyslu zejména na Hodonínsku by zlepšilo kvalitu života pracovníků školených pro konkrétní odvětví tohoto průmyslu. Město by v tomto ohledu mohlo žádat o finanční podporu z fondů EU, resp. z operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost, který v programovém období 2014-2020 zaměřil pozornost na cílenou spolupráci s podniky a na opatření vedoucí k dlouhodobému zajištění pracovní síly pro trh práce. Podnikatelé v odvětví průmyslu mohou žádat o finanční podporu z operačního programu Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost, který se v programovém období 2014-2020 zaměřuje na posilování projektů v kooperaci malých, středních a velkých podniků a na vytváření inovací.

Rozvoj zemědělství na Hodonínsku je dalším tématem, ve kterém je zapotřebí nutná změna. Zemědělská půda na Hodonínsku zápolí s problémem sucha. K řešení tohoto problému může napomoci Program rozvoje venkova, který v programovém období 2014-2020 přichází s cílem agroenvironmentálních opatření. Zároveň lze díky tomuto programu podporovat ekonomické aktivity ve venkovském prostoru a vytvářet nová pracovní místa pro zemědělce. Tato opatření tak povedou k hospodářskému rozvoji v této oblasti. Program

rozvoje venkova může přinést do českého zemědělství v tomto období v přepočtu více než 84 miliard korun.

Výstavba obchvatu v Břeclavi je velmi důležitým opatřením v tomto městě. Tato dlouho plánovaná výstavba, která zlepší dopravní situaci ve městě a usnadní tak život nejen jeho obyvatelům, ale především řidičům, má v konečném důsledku stát 1,3 miliard korun. Zahájení stavby bylo však několikrát odloženo. Naposled bylo upozorněno na fakt, že plánovaný obchvat má vést lužními lesy, které spadají do chráněného území Natura 2000. Ředitelství silnic a dálnic tedy připravuje výkup pozemků v okolí obchvatu. Město Břeclav je zatím jediným z měst Dolnomoravského úvalu popisovaného v této bakalářské práci, které nemá obchvat. Přitom by tato výstavba zcela ulevila provozu ve městě, který už má nyní pouze tranzitní charakter. Zároveň by se zvýšila bezpečnost provozu a snížila by se též hluchnost, která nyní narušuje kvalitu života občanů Břeclavi.

Změna sezónnosti v cestovním ruchu je nutným a vítanými opatřením pro město Břeclav. Návštěvníci města a přilehlého okolí spoléhají více na návštěvy památek v letních měsících. Město by proto mělo přijít s dalšími akcemi zajímavých pro turisty. Možností je například více využívat vinařské stezky v okolí města, podporovat agroturistiku, kterou lze vykonávat i v chladnějších měsících, rozvíjet cykloturistiku, či prodloužit otevírací dobu památek v zimním období.

Využívání brownfields pro nové účely je dalším z možných návrhů. Brownfields začala nedávno znovu využívat Břeclav, která zbudovala dětské hřiště na místě bývalého cukrovaru a připravuje nyní další investiční akce v této oblasti. Tyto zóny by mohlo využít i město Hodonín, na jehož území se několik takovýchto brownfieldů nachází. Jedním z nich je i areál bývalého tabákového závodu Tabačka v průmyslové zóně na jihu Hodonína. Tabačka se nyní nachází v dobrém stavebně technickém stavu a v současnosti je využito asi 40 % plochy závodu, zejména pro skladovací a výrobní účely. Investice a nový výrobní program by mohly napomoci k rozmachu průmyslu, tvorbě nových pracovních míst a současně regeneraci brownfieldu Tabačky.

Zlepšení zařízení protipovodňové ochrany ve městě Břeclavi je dalším důležitým doporučením na zlepšení kvality života ve městě. K tomuto návrhu přispívá i skutečnost, že se část tohoto města nachází v povodňové oblasti a může tak být narušena bezpečnost obyvatel. Protipovodňová opatření mají stát město 80 milionů korun, přičemž hlavním investorem akce bude Povodí Moravy a město Břeclav se bude na investici podílet 15 %.

Výstavba by měla začít v roce 2016 a Břeclav se tak tedy bude moci srovnat s Uherským Hradištěm a Hodonínem, které také nedávno zajistily nová protipovodňová opatření.

Posílení městské policie je dalším opatřením, které tentokrát navrhuji jak pro Hodonín, tak pro Břeclav. V obou případech bych navrhla, aby obě města přidala do svých řad nové policisty pro zvýšení bezpečnosti obyvatel ve městech. Návrh vychází z komparativní analýzy kriminality v okresech, ze které vyplývají vyšší hodnoty kriminality než v okrese Uherské Hradiště. Proto by posílení městské policie mělo být vítaným opatřením, které může současně zvýšit kvalitu života. V případě Břeclavi navrhuji přijetí nových policistů, zejména kvůli otázce řešení uprchlické krize, která s tímto městem velmi úzce souvisí.

ZÁVĚR

Hlavním cílem mé bakalářské práce bylo sestavit kritéria kvality života a pokusit se je v jednotlivých městech vyhodnotit. Teoretická část nastínila blíže problematiku kvality života zejména v otázkách vysvětlení tohoto pojmu, vyjmenování oblastí, ve kterých se kvalita života obvykle zjišťuje, a byly zde rovněž vyloženy kritéria kvality života. V neposlední řadě zde byly definovány i indikátory kvality života. V teoretické části pro mě byly velkým přínosem myšlenky autorů Evy Heřmanové, Jitky Kominácké či Ruut Veenhoven, avšak autor, jehož index byl zejména využit v mé bakalářské práci, byl Miroslav Syrovátka se svým kritickým pohledem na index lidského rozvoje.

Praktická část, která byla rozdělena do několika okruhů, obsahovala rozsáhlou charakteristiku jednotlivých měst v Dolnomoravském úvalu, tedy Uherského Hradiště, Hodonína a Břeclavi. Zde byla popsána historie, památky, kultura, obyvatelstvo, zdravotnictví a další oblasti. Vycházela jsem zde z neaktuálnějších informací a zdrojů dat. Další rozsáhlou částí byla SWOT analýza jednotlivých měst, v níž byly vyjádřeny všechny silné i slabé stránky a rovněž příležitosti a hrozby. Tato analýza ukázala, že každé město má řadu předností, ale zároveň má i své nedostatky. Snažila jsem se zde přicházet zejména s náměty, jak odstranit hrozby, a jak lépe využívat příležitosti v jednotlivých městech. Pro posouzení jednotlivých měst jsem ve své práci využívala i komparativní analýzu, která postupně získávala grafickou podobu, a v níž jsem popisovala ukazatele, které v těchto městech částečně nebo zcela ovlivňují kvalitu života obyvatel. Komparativní analýza ve většině těchto případů vyzdvihla město Uherské Hradiště, z čehož lze usuzovat, že podmínky pro život jsou nejlepší zde a to po všech stránkách, které jsou prioritní pro obyvatele. Velkým překvapením však pro mě bylo, že nejhorších výsledků zpravidla vždy dostáhl město Hodonín. Z tohoto faktu lze tedy vyvodit takové závěry, které poukazují na ukazatele jako je nezaměstnanost, počet dokončených bytů, kriminalita v okrese nebo upadající průmysl. Podle všech relevantních informací jsem došla k závěru, že nejhorší kvalita života je ve městě Hodonín. Břeclav se v komparativní analýze držela na pomyslném středu, což znamenalo v některých ukazatelích dobré zprávy, v některých však nikoliv.

Stěžejní část mé práce byla věnována výpočtu indexu lidského rozvoje v těchto městech. Tento index se zabýval třemi dimenzemi lidského rozvoje a kvality života, kterými jsou zdraví, vzdělání a životní úroveň. Lze však podotknout, že jsem zde kalkulovala s modifikovaným indexem lidského rozvoje, který více vyhovuje úrovni obcí. Modifikace

tohoto indexu byla použita v ekonomické oblasti, jež původně udávala velikost HDP. Proto jsem na úrovni obcí brala v úvahu celkové daňové příjmy, které poukazují na ekonomickou aktivitu měst. Výpočet indexu lidského rozvoje v konečné fázi dosáhl ve všech třech městech velmi podobných hodnot, což značí podobnou životní úroveň měst v Dolnomoravském úvalu. Nejvyšší hodnoty bylo prostřednictvím tohoto indikátoru dosaženo v Břeclavi, nejnižší naopak v Uherském Hradišti. Větší rozptyl hodnot v těchto dvou městech byl zaznamenán zejména v úrovni vzdělání, který vyšel v Břeclavi dvojnásobně vyšší než v Uherském Hradišti. Index lidského rozvoje nám tedy poskytl objektivní informace pro výpočet, avšak životní úroveň se pomocí tohoto indexu v tomto případě posuzovat nedá. Je tedy na subjektivním posouzení občanů každého města, jak vnímají kvalitu života.

Závěrem je třeba zmínit, že kvalita života je tak rozsáhlým tématem, který by si i nadále zasloužil další zpracování. Proto bych se ráda v případě diplomové práce i nadále zaobírala touto tematikou. Je třeba vyřešit i další problémy, na které v této práci nebyl prostor. Z mého pohledu by pokračování této práce mohlo směřovat k řešení problematiky sociálních skupin, případně současné situace uprchlické krize, jež se některých měst zásadně dotýká. Byla bych tedy velmi ráda, kdyby se v budoucnu obyvatelé těchto měst blíže zapojovali do dění. Zároveň by měli dokázat pojmenovat problémy a podněcovat vedení města k návrhům řešení, která by měla vést k ekonomickému i hospodářskému růstu a zvýšení spojenosti jejich obyvatel.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- AION.CS. Zakonyprolidi.cz. Část 1. 128/2000 Sb. *Zákon o obcích* [online]. © 2010-2016 [cit. 2016-01-29]. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-128#cast1>
- A-WEBSYS. Škola.mesit.cz. O škole. Dokumentace školy. *Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2014/2015*. © 2016 [cit. 2016-03-13]. Dostupné z: <http://www.skola.mesit.cz/cs/art/62-dokumentace-skoly>
- BRAIN TOOLS GROUP. Braintools.cz. Toolbox. Řešení problémů. *Srovnávací analýza* [online]. © 2014-2016 [cit. 2016-01-21]. Dostupné z: <http://www.braintools.cz/toolbox/reseni-problemu/srovnavaci-analyza.htm>
- BREEZY NEW MEDIA. Vyletnik.cz. Města a obce. Střední Morava. *Bílé Karpaty. Uherské Hradiště* [online]. © 2016 [cit. 2016-02-01]. Dostupné z: <http://www.vyletnik.cz/mesta-a-obce/stredni-morava/bile-karpaty/895-uherske-hradiste/>
- CERNET. Teza-hodonin.cz. *Sportovní hala. Info o sportovišti* [online]. © 2006 [cit. 2016-02-03]. Dostupné z: <http://www.teza-hodonin.cz/sportovni-hala/info-o-sportovisti.html>
- CYRRUS MARKETING. Dotační noviny.cz. *Program rozvoje venkova v novém programovém období 2014-2020* [online]. © 2014 [cit. 2016-02-05]. Dostupné z: <http://dotacni-noviny.cz/program-rozvoje-venkova-v-novem-programovem-obdobi-2014-2020/>
- ČOUPKOVÁ, Jaromíra a Blanka RAŠTICOVÁ, 2008, *Uherské Hradiště*. Vyd. 1. Praha: Paseka, 63 s., s obr. příl. Zmizelá Morava. ISBN 978-80-7185-943-7.
- ČSÚ [online]. [cit. 2016-03-18]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/>
- ČSÚ. *Dokumenty* [online]. © 2015 [cit. 2016-02-27]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/10180/20549019/15mcz24.pdf/be51f1d9-cae5-4169-aeab-438f1ac302cd?version=1.3>
- ČSÚ. *Kriminalita, nehody* [online]. © 2015 [cit. 2016-02-27]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/24-kriminalita-nehody-678yq1z2oh>
- ČSÚ. *Statistická ročenka zlínského kraje 2015* [online]. © 2015 [cit. 2016-02-27]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/statisticka-rocenka-zlinskeho-kraje-2015-cs9s0tvyx7>
- ČSÚ. *Vdb.czso.cz. Profil území. Hodonín* [online]. [cit. 2016-02-05]. Dostupné z: https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=profil-uzemi&uzemiprofil=31588&u=__VUZEMI__43__586021#
- ČSÚ. *Vdb.czso.cz. Profil území. Břeclav* [online]. [cit. 2016-02-05]. Dostupné z: https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=profil-uzemi&uzemiprofil=31588&u=__VUZEMI__43__584291#
- ČSÚ. *Vdb.czso.cz. Profil území. Uherské Hradiště* [online]. [cit. 2016-02-05]. Dostupné z: https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=profil-uzemi&uzemiprofil=31588&u=__VUZEMI__43__592005#
- DISMAN, Miroslav, 2011. *Jak se vyrábí sociologická znalost*. 4. nezměn. vyd. Praha: Karolinum, 372 s. ISBN 978-80-246-1966-8.
- EBRÁNA. Nemho.cz. *Historie* [online]. © 2016 [cit. 2016-02-03]. Dostupné z: <http://www.nemho.cz/historie>
- EBRÁNA. Nemho.cz. *Výroční zprávy. Zpráva o činnosti 2014* [online]. © 2016 [cit. 2016-02-03]. Dostupné z: <http://www.nemho.cz/vyrocní-zpravy>

- EPROGRESS. *České hory.cz*. Břeclav [online]. © 1999-2016 [cit. 2016-02-05]. Dostupné z: <http://breclav.ceskehory.cz/>
- GOAH. CZ. *Výroční zprávy*. [Cit. 2016-03-13]. Dostupné z: http://www.goah.cz/?obsah=d_vyr_zpravy&vpravo=aktuality
- GYMNÁZIUM BŘECLAV. Gbv.cz. Škola. Dokumenty. *Výroční zprávy*. © 2009-2010 [cit. 2016-03-13]. Dostupné z: http://www.gbv.cz/joomla/index.php?option=com_content&view=category&layout=blog&id=48&Itemid=74
- GYMNÁZIUM UHERSKÉ HRADIŠTĚ. *Guh.cz*. Dokumenty. Výroční zprávy. *Výroční zpráva za školní rok 2014/2015*. © 2014 [cit. 2016-03-13]. Dostupné z: http://www.guh.cz/?page_id=224
- HEŘMANOVÁ, Eva, 2012. *Koncepty, teorie a měření kvality života*. Vyd. 1. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 239 s. ISBN 978-80-7419-106-0.
- HODONÍN. EU. *Folklor* [online]. [cit. 2016-02-03]. Dostupné z: <http://www.hodonin.eu/folklor/d-375124/p1=38115>
- HODONÍN. EU. *Historické zajímavosti* [online]. [cit. 2016-02-03]. Dostupné z: <http://www.hodonin.eu/historicke-zajimavosti/d-38771/p1=27709>
- HODONÍN. EU. *Integrovaný plán rozvoje města 2009* [online]. [cit. 2016-03-03]. Dostupné z: <http://www.hodonin.eu/integrovaný-plan-rozvoje-mesta-2009/d-1030175>
- HODONÍN. EU. *Podpora a rozvoj poskytovatelů sociálních služeb v Hodoníně* [online]. [cit. 2016-03-26]. Dostupné z: <http://www.hodonin.eu/podpora-a-rozvoj-poskytovatelu-socialnich-sluzeb-v-hodonine/d-1069341/p1=65821>
- HODONÍN. EU. *Schválený rozpočet na rok 2015* [cit. 2016-03-13]. Dostupné z: <http://www.hodonin.eu/schvaleny-rozpocet-na-rok-2015/d-1074289>
- HODONÍN. EU. *Sociální služby – info* [online]. [cit. 2016-02-27]. Dostupné z: <http://www.hodonin.eu/socialni-sluzby-info/d-581918/p1=65821>
- HODONÍN. EU. *Turistické cíle v Hodoníně* [online]. [cit. 2016-02-03]. Dostupné z: <http://www.hodonin.eu/turisticke-cile-v-hodonine/d-375324/p1=38113>
- ILMODO.CZ. *Cesta* [online]. © 2014 [cit. 2016-02-23]. Dostupné z: <http://www.ilmodo.cz/cesta.html>
- INTEGROVANÁ STŘEDNÍ ŠKOLA HODONÍN. Škola. Úřední deska. *Výroční zpráva 2014/2015*. [online]. © 2013-2016 [cit. 2016-03-13]. Dostupné z: <http://www.issho.cz/ke-stazeni/uredni-deska>
- JANČÁŘ, Jozef, Aleš HOLÝ a Petr TITZ, 2002. *Královské město Uherské Hradiště: obnova historického jádra 1990-2000*. Vyd. 1. Uherské Hradiště: Studio 5, 202 s. ISBN 80-238-9865-5.
- KOLEKTIV AUTORŮ, 2008. *Úvod do regionálních věd a veřejné správy*. 2. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 455 s. ISBN 978-80-7380-086-4.
- KOMINÁČKÁ, Jitka, 2011. *Moderní informační technologie pro podporu vyhodnocení prostorových indikátorů kvality života: Aplikace ve venkovské krajině jižní Moravy*. 1. vyd. Brno: Konvoj, 141 s. ISBN 978-80-7302-162-7.

KURZY. CZ. Téma. Detail. *Jihomoravské zemědělce trápí slabá sklizeň, nejhůře je na tom Znojensko a Břeclavsko* [online]. © 2000-2016 [cit. 2016-02-05]. Dostupné z: <http://www.kurzy.cz/tema/detail/jihomoravske-zemedelce-trapi-slaba-sklizen-nejhure-je-na-1026682.html>

MAREŠ, Jiří a kol., 2006. *Kvalita života u dětí a dospívajících I*. Brno: MSD, 228 s. ISBN 80-86633-65-9.

MATEJIK. Sossluzeb.cz. Dokumenty školy. Výroční zpráva. *Výroční zpráva za školní rok 2014/2015*. © 2005-2016 [cit. 2016-03-13]. Dostupné z: http://www.sossluzeb.cz/dok_skol_n.html

MINISTERSTVO FINANCÍ ČESKÉ REPUBLIKY. Monitor.statnipokladna.cz. *Analyza* [online]. [cit. 2016-03-18]. Dostupné z: <http://monitor.statnipokladna.cz/analyza/#query=13>

MINISTERSTVO FINANCÍ ČESKÉ REPUBLIKY. Monitor.statnipokladna.cz. Analytická část portálu monitor. *Příjmy a výdaje územních rozpočtů* [online]. [cit. 2016-01-29]. Dostupné z: <http://monitor.statnipokladna.cz/2015/analyza-info/>

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ. Dotace eAgri.cz. *Program rozvoje venkova 2014-2020* [online]. © 2009-2015 [cit. 2016-03-26]. Dostupné z: <http://eagri.cz/public/web/mze/dotace/program-rozvoje-venkova-na-obdobi-2014/>

MEDERLY, Peter, Ján TOPERCER a Pavel NOVÁČEK, 2004. *Indikátory kvality života a udržitelného rozvoje: kvantitativní vícerozměrný a variantní přístup*. Vyd. 1. Praha: UK FSV CESES, 117 s. ISBN 80-239-4389-8.

MĚSTO BŘECLAV. Breclav.eu. Dokumenty. *Strategie rozvoje města* [online]. © 2014-2016 [cit. 2016-03-03]. Dostupné z: <http://breclav.eu/dokumenty/strategie-rozvoje-mesta>

MĚSTO BŘECLAV. Breclav.eu. Kultura a volný čas. *Cestovní ruch* [online]. © 2014-2016 [cit. 2016-02-05]. Dostupné z: <http://breclav.eu/kultura-a-volny-cas/cestovni-ruch>

MĚSTO BŘECLAV. Breclav.eu. Kultura a volný čas. *Historie dávná i nedávná* [online]. © 2014-2016 [cit. 2016-02-05]. Dostupné z: <http://breclav.eu/kultura-a-volny-cas/historie-davna-i-nedavna>

MĚSTO BŘECLAV. Breclav.eu. Kultura a volný čas. *Průmyslové a hospodářské stavby* [online]. © 2014-2016 [cit. 2016-02-05]. Dostupné z: <http://breclav.eu/kultura-a-volny-cas/prumyslove-a-hospodarske-stavby>

MĚSTO BŘECLAV. Breclav.eu. *Občan a správa. Břeclavané se o pitnou vodu bát nemusí* [online]. © 2014-2016 [cit. 2016-02-05]. Dostupné z: <http://breclav.eu/obcan-a-sprava/breclavane-se-o-pitnou-vodu-bat-nemusi>

MĚSTO BŘECLAV. Breclav.eu. *Občan a správa. Výroční zpráva města Břeclavi* [online]. © 2014-2016 [cit. 2016-03-13]. Dostupné z: <http://breclav.eu/obcan-a-sprava/vyrocnizprava-mesta>

MĚSTO BŘECLAV. Breclav.eu. *Rozpočet a rozpočtový výhled na rok 2014/2016* [online]. © 2014-2016 [cit. 2016-03-13]. Dostupné z: <http://breclav.eu/file/21068/>

MĚSTA A OBCE. CZ. *Obce ORP* [online]. © 1996-2016 [cit. 2016-02-03]. Dostupné z: http://mesta.obce.cz/obce_orp.asp?zujorp=586021

MPSV, 2008, *Kvalita života ve stáří: Národní program přípravy na stárnutí na období let 2008 až 2012*. Vyd. 1. Praha: Hartpress, 60 s. ISBN 978-80-86878-65-2.

- MPSV. *Nové dotace z EU na roky 2014 až 2020: Jaké příležitosti firmám přinesou?* [online]. [cit. 2016-03-26]. Dostupné z: <http://www.mpsv.cz/cs/17565>
- MORAVA A SLEZSKO: Česká republika, 2001. 1. vyd. Zlín: Atelier IM, 264 s. ISBN 80-85948-43-5.
- MORAVSKÉ-KARPATY. CZ. Přírodní poměry. Geomorfologie. *Dolnomoravský úval* [online]. [cit. 2016-02-01]. Dostupné z: <http://moravske-karpaty.cz/prirodni-pomery/geomorfologie/dolnomoravsky-uval/>
- NEMOCNICE BŘECLAV. Obrázky. Soubory. *Výroční zpráva 2014* [online]. [cit. 2016-02-05]. Dostupné z: <http://www.nembv.cz/obrazky-soubory/2014-vyrocní-zprava-7f97b.pdf?redir>
- NEUBAUER, Jiří, Marek SEDLAČÍK a Oldřich KRÍŽ, 2012. *Základy statistiky: aplikace v technických a ekonomických oborech*. 1. vyd. Praha: Grada, 236 s. ISBN 978-80-247-4273-1.
- OBCHODNÍ AKADEMIE UHERSKÉ HRADIŠTĚ. Úřední deska. *Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2014/2015*. © 2013 [cit. 2016-03-13]. Dostupné z: <https://www.oauh.cz/uredni-deska>
- PAPÍK, Richard, 2011. *Strategie vyhledávání informací a elektronické informační zdroje*. 1. vyd. Brno: Velryba, 192 s. ISBN 978-80-85860-22-1.
- PASEO GROUP. Kam na výlet s dětmi. *Hodonín*. Centrum města. Zoo [online]. © 2016 [cit. 2016-02-03]. Dostupné z: <http://www.rodinnevylety.cz/kam-s-detmi/kam-na-vylet-s-detmi/hodonin-centrum-mesta-a-zoo>
- PAYNE, Jan a kol., 2005. *Kvalita života a zdraví*. Vyd. 1. Praha: Triton, 629 s. ISBN 80-7254—57-0.
- PETR, VILÉM. Fa.vutbr.cz. Databáze průmyslového dědictví Moravy. Home. Zemánková. *Cukrovary* [online]. [cit. 2016-02-03]. Dostupné z: <http://www.fa.vutbr.cz/home/zemankova/cukrovary/01.htm>
- REGIONÁLNÍ ROZVOJOVÁ AGENTURA JIŽNÍ MORAVY. Brownfieldy-jmk.cz. *Tabačka – Hodonín* [online]. © 2011 [cit. 2016-03-26]. Dostupné z: <http://www.brownfieldy-jmk.cz/detail/?id=5101>
- SC&C. CZ. Metody. *Desk research* [online]. © 2013 [cit. 2016-01-20]. Dostupné z: <http://www.scac.cz/metody/desk-research>
- SEAL. Uir.cz. Obce ORP. *ORP Břeclav* [online]. © 1997-2012 [cit. 2016-02-05]. Dostupné z: <http://www.uir.cz/obce-orp/1384/Orp-Breclav>
- SISPO HOLOVOUSY. *Ovocnarska-unie.cz*. [online]. [cit. 2016-02-04]. Dostupné z: <http://www.ovocnarska-unie.cz/sispo/?str=kraj-B&id=5>
- SOUKROMÁ STŘEDNÍ ŠKOLA UHERSKÉ HRADIŠTĚ. Sou.uh.cz. Pro studenty. *Výroční zpráva o činnosti školy*. © 2009 [cit. 2016-03-13]. Dostupné z: <https://sou.uh.cz/doc/44/>
- SPORTOVNÍ ŠKOLA, UHERSKÉ HRADIŠTĚ. Zsuhsportovni.cz. Dokumenty školy. *Výroční zpráva ze školního roku 2014/2015*. © 2013 [cit. 2016-03-13]. Dostupné z: <http://www.zsuhsportovni.cz/dokumenty-skoly>
- STŘEDISKO SLUŽEB ŠKOLÁM BRNO. Jmskoly.cz. Organizace. Oddělení vzdělávání. *Počty přihlášek v 1. kole přijímacího řízení žáků na SŠ ve školním roce 2014/2015*.

© 2007-2012 [cit. 2016-03-13]. Dostupné z: http://www.jmskoly.cz/organizace/org-1270/oddeleni_vzdelavani/pocty-prihlasek-v-1-kole-prijimaciho-rizeni-zaku-na-ss-ve-skolnim-roce-201415

STŘEDNÍ ŠKOLA PRŮMYSLOVÁ A HOTELOVÁ UHERSKÉ HRADIŠTĚ. O škole. Školní dokumenty. *Výroční zpráva 2014/2015*. © 2007 [cit. 2016-03-13]. Dostupné z: <http://www.ssphz-uh.cz/doc/1714/>

STŘEDNÍ ŠKOLA PRŮMYSLOVÁ A UMĚLECKÁ HODONÍN. Dokumenty ke stažení. Úřední deska. *Výroční zpráva o činnosti ve školním roce 2014/2015*. [online]. © 1999-2016 [cit. 2016-03-13]. Dostupné z: <http://www.prumyslovka.cz/ke-stazeni/dokumenty>

SVET PRUMYSLU.CZ. *ŘSD připravuje výkup pozemků na výstavbu obchvatu v Břeclavi* [online]. © 2007-2016 [cit. 2016-03-26]. Dostupné z: <http://www.svetprumyslu.cz/rsd-pripravuje-vykup-pozemku-na-vystavbu-obchvatu-breclavi/>

SYROVÁTKA, Miroslav, 2008. *Jak (ne)měřit kvalitu života: kritické pohledy na index lidského rozvoje*. Mezinárodní vztahy, roč. 43, č. 1, s. 9-37. ISSN 0323-1844.

ŠKOLY ONLINE. Seznamskol.cz. *Základní školy. Jihomoravský kraj. Břeclav* [online]. © 2002-2016 [cit. 2016-02-05]. Dostupné z: <http://www.seznamskol.cz/zakladni-skoly/jihomoravsky-kraj/breclav/>

ŠKOLY ONLINE. Seznamskol.cz. *Základní školy. Jihomoravský kraj. Hodonín* [online]. © 2002-2016 [cit. 2016-02-03]. Dostupné z: <http://www.seznamskol.cz/zakladni-skoly/jihomoravsky-kraj/hodonin/>

ŠKOLY ONLINE. Seznamskol.cz. *Základní školy. Zlínský kraj. Uherské Hradiště* [online]. © 2002-2016 [cit. 2016-02-02]. Dostupné z: <http://www.seznamskol.cz/zakladni-skoly/zlinsky-kraj/uherske-hradiste/4/>

ŠKOLY ONLINE. Stredniskoly.cz. *Seznam škol. Jihomoravský kraj. Hodonín* [online]. © 2002-2016 [cit. 2016-02-03]. Dostupné z: <http://www.stredniskoly.cz/seznamskol/jihomoravsky-kraj/hodonin/>

ŠKOLY ONLINE. Stredniskoly.cz. *Seznam škol. Jihomoravský kraj. Břeclav* [online]. © 2002-2016 [cit. 2016-02-05]. Dostupné z: <http://www.stredniskoly.cz/seznamskol/jihomoravsky-kraj/breclav/>

ŠKOLY ONLINE. Stredniskoly.cz. *Seznam škol. Zlínský kraj. Uherské Hradiště* [online]. © 2002-2016 [cit. 2016-02-02]. Dostupné z: <http://www.stredniskoly.cz/seznamskol/zlinsky-kraj/uherske-hradiste/>

TEMELOVÁ, Jana, Lucie POSPÍŠILOVÁ a Pavel OUŘEDNÍČEK, 2012, *Nové sociálně prostorové nerovnosti, lokální rozvoj a kvalita života*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 203 s., ISBN 978-80-7380-378-0.

TURISTIKA. CZ. Turistika.cz. *Místa. Hodonín* [online]. © 2007-2016 [cit. 2016-02-03]. Dostupné z: <http://www.turistika.cz/mista/hodonin>

TURISTIKA. CZ. Turistika.cz. *Místa. Břeclav* [online]. © 2007-2016 [cit. 2016-02-05]. Dostupné z: <http://www.turistika.cz/mista/breclav--1>

UHERSKÉ HRADIŠTĚ. Mesto-uh.cz. *Historie města* [online]. [cit. 2016-02-03]. Dostupné z: <http://www.mesto-uh.cz/Folders/1306-1-Historie+mesta.aspx>

UHERSKÉ HRADIŠTĚ. Mesto-uh.cz. *Hospodářství* [online]. [cit. 2016-02-01]. Dostupné z: <https://www.mesto-uh.cz/Articles/3673-2-Hospodarstvi.aspx>

- UHERSKÉ HRADIŠTĚ. Mesto-uh.cz. *Město* [online]. © 2011 [cit. 2016-02-01]. Dostupné z: <http://www.uherske-hradiste.cz/mesto/>
- UHERSKÉ HRADIŠTĚ. Mesto-uh.cz. *Obce v ORP* [online]. [cit. 2016-02-01]. Dostupné z: <https://www.mesto-uh.cz/Folders/57478-1-Obce+v+ORP.aspx>
- UHERSKÉ HRADIŠTĚ. Mesto-uh.cz. *Regionální kontext města* [online]. [cit. 2016-02-01]. Dostupné z: <https://www.mesto-uh.cz/Articles/3565-2-Regionalni+kontext+mesta.aspx>
- UHERSKÉ HRADIŠTĚ. Mesto-uh.cz. *Rozpočet 2014* [online]. [cit. 2016-03-13]. Dostupné z: <http://www.mesto-uh.cz/Articles/108217-2-Rozpocet+2014.aspx>
- UHERSKÉ HRADIŠTĚ. Mesto-uh.cz. *Strategický plán města* [online]. [cit. 2016-03-03]. Dostupné z: <https://www.mesto-uh.cz/Folders/1259-1-Strategicky+plan+mesta.aspx>
- UHERSKÉ HRADIŠTĚ. Mesto-uh.cz. *Vysokoškolské studium v Uherském Hradišti* [online]. [cit. 2016-02-01]. Dostupné z: <https://www.mesto-uh.cz/Articles/10783-2-Vysokoskolske+studium+v+Uherskem+Hradisti+.aspx>
- UHERSKOHRADIŠŤSKÁ NEMOCNICE. Nemuh.cz. *Výroční zpráva za rok 2014* [online]. [cit. 2016-02-02]. Dostupné z: <http://www.nemuh.cz/doc/vyrocni-zprava-za-rok-2014>
- UNDP. Undp.org. *Understanding the data* [online]. [cit. 2016-03-29]. Dostupné z: <http://hdr.undp.org/en/statistics/understanding>
- UNITED-NUKE. Mzbv.cz. Úřední deska. *Výroční zprávy*. © 2005 [cit. 2016-03-13]. Dostupné z: http://www.mzbv.cz/modules.php?name=Downloads&d_op=viewdownload&cid=8
- ÚSTAV ÚZEMNÍHO ROZVOJE. Urr.cz. *Okres Hodonín* [online]. © 2001-2016 [cit. 2016-02-05]. Dostupné z: <http://www.uur.cz/default.asp?ID=122>
- UTB.CZ. O univerzitě. Úřední deska. *Výroční zprávy o činnosti školy za rok 2014*. © 2010-2016 [cit. 2016-03-13]. Dostupné z: <http://www.utb.cz/o-univerzite/vyrocni-zpravy>
- VAĎUROVÁ, Helena a Pavel MÜHLPACHR, 2005, *Kvalita života: teoretická a metodologická východiska*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 143 s. ISBN 80-210-3754-7.
- VEENHOVEN, Ruut, 2010, *Greater happiness for a greater number: is that possible and desirable?* Journal of Happiness Studies, vol. 11, iss. 5, s. 605-629. ISSN 1389-4978
- VODÁRENSTVÍ. CZ. Články. *Břeclav chce příští rok postavit smuteční síň a kruhový objezd* [online]. [cit. 2016-03-26]. Dostupné z: <http://www.vodarenstvi.cz/clanky/breclav-chce-pristi-rok-postavit-smutecni-sin-a-kruhovy-objezd>
- ZÁKLADNÍ A MATEŘSKÁ ŠKOLA JAROŠOV. Zsjarosov.cz. Dokumenty. *Výroční zprávy. Výroční zpráva 2014/2015*. © 2016 [cit. 2016-03-13]. Dostupné z: <http://www.zsjarosov.cz/vyrocni-zpravy-id-159.html>
- ZÁKLADNÍ ŠKOLA HODONÍN - MÍROVÉ NÁMĚSTÍ. Škola. Dokumenty ke stažení. *Výroční zprávy* [online]. © 2013-2016 [cit. 2016-03-13]. Dostupné z: <http://www.zshodonin.cz/ke-stazeni/vyrocni-zpravy>
- ZÁKLADNÍ ŠKOLA HODONÍN – OČOVSKÁ. Dokumenty. Dokumenty školy. *Výroční zprávy. Výroční zpráva o činnostech ZŠ ve školním roce 2014/15* [online]. © 2009 [cit. 2016-03-13]. Dostupné z: <http://www.zsocov.cz/dokumenty/dokumenty-skoly/vyrocni-zpravy/item/vyrocni-zprava-o-cinnostech-zs-ve-skolnim-roce-2014-15>

ZÁKLADNÍ ŠKOLA A MATEŘSKÁ ŠKOLA SPECIÁLNÍ UHERSKÉ HRADIŠTĚ. Dokumenty. Výroční zprávy. *Výroční zpráva školy za školní rok 2014/2015* [online]. © 2015 [cit. 2016-03-13]. Dostupné z: <http://www.zsmssuh.cz/doc/93/>

ZÁKLADNÍ ŠKOLA T. G. MASARYKA. Zsmaratice.cz. Dokumenty. *Výroční zpráva o činnosti školy*. © 2010 [cit. 2016-03-13]. Dostupné z: <http://www.zsmaratice.cz/kategorie/dokumenty.aspx>

ZÁKLADNÍ ŠKOLA UNESCO UHERSKÉ HRADIŠTĚ. Dokumenty. *Výroční zprávy. Výroční zpráva 2014/2015* [online]. [cit. 2016-03-13]. Dostupné z: <https://www.zsunesco.cz/doc/13/>

ZKRATKY. CZ. *ORL* [online]. [Cit. 2016-02-05]. Dostupné z: <http://www.zkratky.cz/ORL/13128>

ZŠ HODONÍN - U ČERVENÝCH DOMKŮ. Škola. Dokumenty a formuláře. *Výroční zpráva ze školní rok 2014/15* [online]. © 2011 [cit. 2016-03-13]. Dostupné z: <http://zsdomyhod.cz/skola/dokaform>

ZŠ VANČUROVA HODONÍN. Zsvancur.cz. Výroční zpráva 2014-2015. © 2016 [cit. 2016-03-13]. Dostupné z: http://www.zsvancur.cz/joomla/images/pdf/vyrocní_2014-15.pdf

ZŠ ZA ALEJÍ UHERSKÉ HRADIŠTĚ. Dokumenty. Výroční zpráva. *Výroční zpráva za školní rok 2014/2015*. © 2007 [cit. 2016-03-13]. Dostupné z: <http://www.zszaaleji.cz/doc/2712/>

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
Eurostat	Statistický úřad Evropské unie
GNH	Hrubé národní štěstí
HDI	Index lidského rozvoje
HDP	Hrubý domácí produkt
JIP	Jednotka intenzivní péče
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
NUTS	Nomenclature of territorial units for statistics
OSN	Organizace spojených národů
OECD	Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj
QOL	Kvalita života
SO ORP	Správní obvod obce s rozšířenou působností
UNESCO	Organizace spojených národů pro výchovu, vědu a kulturu
UNDP	United Nations Development Programme
ÚP	Úřad práce
WHO	Světová zdravotnická organizace
WHOQOL – 100	Hodnocení kvality života Světovou zdravotnickou organizací

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obr. 1 Poloha Uherského Hradiště	39
Obr. 2 Poloha města Hodonína	44
Obr. 3 Poloha města Břeclavi	49
Obr. 4 Podíl nezaměstnaných osob k 31. 12. 2014 v procentech	61
Obr. 5 Uchazeči o práci v evidenci ÚP k 31. 12. 2014 - absolventi	61
Obr. 6 Počet dokončených bytů v roce 2014	62
Obr. 7 Zemědělství, lesnictví a rybářství dle registrovaných podniků	63
Obr. 8 Zemědělská půda v hektarech k 31. 12. 2014.....	63
Obr. 9 Průmysl.....	64
Obr. 10 Zdravotnictví a sociální péče	65
Obr. 11 Kriminalita v okresech v roce 2014.....	66

SEZNAM TABULEK

Tab. 1 Čtyři typy kvality života	24
Tab. 2 Struktura HDI dle Human Development Report	30
Tab. 3 Konstrukce HDI.....	31
Tab. 4 Počet obyvatel v Uherském Hradišti k 31. 12. 2014	40
Tab. 5 Sňatky, rozvody, potraty v Uherském Hradišti k 31. 12. 2014	40
Tab. 6 Počet obyvatel v Hodoníně k 31. 12. 2014	45
Tab. 7 Sňatky, rozvody a potraty v Hodoníně k 31. 12. 2014	45
Tab. 8 Počet obyvatel města Břeclav k 31. 12. 2014.....	51
Tab. 9 Sňatky, rozvody a potraty v Břeclavi k 31. 12. 2014	51
Tab. 10 SWOT analýza města Uherské Hradiště	53
Tab. 11 SWOT analýza města Hodonína.....	55
Tab. 12 SWOT analýza města Břeclavi	57
Tab. 13 Počet přijatých studentů v jednotlivých městech ve školním roce 2014/2015.....	68
Tab. 14 Výpočet HDI v Uherském Hradišti	70
Tab. 15 Výpočet HDI v Hodoníně.....	71
Tab. 16 Výpočet HDI v Břeclavi	71